

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra řízení

Diplomová práce

Lidské zdroje v rozvoji a stabilizaci venkova

Vypracovala: Bc. Veronika Poláková
Vedoucí práce: doc. Ing. Růžena Krninská, CSc.

České Budějovice 2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Veronika POLÁKOVÁ**
Osobní číslo: **E14671**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Název tématu: **Lidské zdroje v rozvoji a stabilizaci venkova**
Zadávající katedra: **Katedra řízení**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Specifikace a analýza vybraných aspektů lidských zdrojů a jejich kultury na kvalitu života a stabilizaci vybrané venkovské obce s návrhy změn vedoucích k zlepšení současného stavu.

Metodika práce:

Prostudovat literární prameny vztahující se k rozvoji venkova především v souvislosti s kulturním kapitálem a úlohou lidských zdrojů v této oblasti. Po stanovení východisek empirického šetření ve vybrané obci určit kvalitativní i kvantitativní metody zkoumání jako jsou dotazníky, nestandardizované rozhovory, osobní pozorování či písemné materiály. Po utřídění, analýze dat a získaných informací se zaměřit na celkovou analýzu stavu a významu lidských zdrojů v rozvoji venkova v souvislosti s kulturními aspekty a v tomto směru navrhnout změny vedoucí k zlepšení současného stavu ve vybrané obci.

Rámcová osnova:

1. Úvod,
2. Literární rešerše,
3. Metodický postup,
4. Výsledky výzkumu,
5. Diskuze,
6. Závěr,
7. Přehled literatury,
8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Binek, J. (2007). *Venkovský prostor a jeho oživení.* **Brno: Georgetown.**
Holátová, D., & Krninská, R. (2012). *Lidské zdroje v rozvoji venkova.* **Praha: Alfa nakladatelství.**
Hrabánková, M. (2007). *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky.* **České Budějovice: Jihočeská univerzita.**
Patočka, J., & Heřmanová, E. (2008). *Lokální a regionální kultura v České republice - Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví.* **Praha: ASPI.**
Throsby, C. D. (2001). *Economics and Culture.* **Cambridge: Cambridge University Press.**

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Růžena Krninská, CSc.**
Katedra řízení

Datum zadání diplomové práce: **9. ledna 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studená 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Petr Řehoř, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 9. ledna 2015

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

15. dubna 2016

Veronika Poláková

Ráda bych poděkovala doc. Ing. Růženě Krninské, CSc. za odborné vedení mé diplomové práce.

Poděkovat bych chtěla i panu Uhlířovi, starostovi Dunajovic, za poskytnutí informací, veškeré dokumentace a obecní kroniky. Poděkování patří i všem respondentům za jejich ochotu při vyplňování dotazníků.

Děkuji též Mgr. Lence Činčurové za cenné rady poskytnuté při zpracování této práce.

V neposlední řadě děkuji celé své rodině za podporu nejen při studiu.

Obsah

1 ÚVOD A CÍL.....	3
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE	5
2.1 Vymezení venkova	5
2.2 Rozvoj a stabilizace venkova.....	5
2.2.1 Rozvoj venkova.....	5
2.2.2 Oblasti rozvoje venkova.....	8
2.2.3 Hospodářská a společenská situace v rozvoji venkova.....	9
2.2.4 Kultura a její působení na venkovský prostor.....	10
2.2.5 Kulturní dimenze a znalostní ekonomika.....	12
2.3 Lidské zdroje a jejich řízení.....	14
2.3.1 Lidské zdroje na venkově.....	14
2.3.2 Vedení obce - management obce	16
2.3.3 Komunikace a motivace v prostoru venkova	17
2.4 Oživení venkova a podpora kvality života na venkově	18
2.4.1 Oživení venkovských obcí	18
2.4.2 Vybavenost obcí a zapojení obyvatel.....	20
2.4.3 Podnikání na venkově	20
2.4.4 Diverzifikace a vytváření pracovních míst.....	21
2.5 Financování rozvoje venkova, jeho podpora a spolupráce	22
3 METODIKA	25
4 ŘEŠENÍ A VÝSLEDKY	29
4.1 Charakteristika obce Dunajovice	29
4.2 Stručná historie obce.....	32
4.3 Analýza současného stavu obce.....	32
4.3.1 Vybavenost obce	33
4.3.2 Kulturní památky v obci.....	35
4.3.3 Tradice v obci.....	36
4.4 Výdaje na rozvoj obce Dunajovice	37
4.5 Výsledky dotazníkového šetření v obci Dunajovice.....	41
4.5.1 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku pro místní obyvatele	41
4.5.2 Výsledné dimenze dotazníku VSM.....	64
4.5.3 Výsledné hodnoty TBSD	67
4.5.4 Propojení výsledků z kvantitativního a kvalitativního výzkumu v obci	68
a jejich diskuze	68
4.6 Návrhy na rozvoj obce a zlepšení současného stavu	70
4.6.1 Přidání autobusového spoje.....	70

4.6.2 Využití budovy bývalé školy, vybudování obchodu a pořádání vzdělávacích kurzů.....	73
4.6.3 Sportovní vyžití.....	74
4.6.4 Vyhlášení soutěže o nejlepší erb reprezentující obec Dunajovice	75
4.6.5 Efektivnější komunikace a zavedení pravidelných veřejných schůzí	75
4.6.6 Další návrhy pro rozvoj obce a stabilizaci obyvatel	75
5 ZÁVĚR	77
6 Summary a keywords.....	80
7 Seznam použitých zdrojů.....	81
8 Seznam grafů	
9 Seznam obrázků	
10 Seznam tabulek	
11 Seznam zkratk	
12 Seznam příloh	
13 Přílohy	

1 ÚVOD A CÍL

Venkov se v posledních letech stává stále diskutovanějším tématem. V současné době se prostředí venkova svou vybaveností dostává na úroveň měst, protože i zde vznikají moderní zařízení jako čistírny odpadní vod, dětská hřiště, kanalizace, probíhají tu rekonstrukce budov, obnovují se tradice apod. Občanská i technická infrastruktura jsou daleko kvalitnější, než tomu bylo v minulých letech. Ne však každá vesnice disponuje takovou vybaveností, přesto je význam venkova nemalý, protože poskytuje zemědělské plodiny, pracovní místa i rekreaci.

Obec je jakási organizovaná společnost, kdy hlavním vedoucím - manažerem je starosta, který řídí, ovlivňuje a usměrňuje obyvatele obce. Jejich vedení vyžaduje velkou zodpovědnost. Obec má rysy podniku, ale její vnitřní systém se od podniku mírně liší. Z obce nelze propustit lidi, kteří neplní své povinnosti tak, jak to lze v podnikatelských subjektech. S lidmi v obci musí člověk vyjít, snažit se vcítit do jejich situace, to je jedním ze základních předpokladů pro jejich úspěšné vedení. Řízení lidských zdrojů na venkově je tedy mnohdy daleko složitější než řízení lidských zdrojů v podnicích. Obyvateli obce mohou být jak starousedlíci, tak nově přistěhovaní občané. Venkov je charakterizován také tím, že mezi těmito dvěma skupinami občanů zpravidla nevzniká rivalita. Starousedlíci rychle přijmou nové občany mezi sebe do kolektivu.

Mezi nejčastější důvody stěhování lidí z venkova do měst patří lepší infrastruktura, dopravní dostupnost, služby, zaměstnání apod. Nyní se venkovské obce v blízkosti větších měst začínají opět pomalu zalidňovat, neboť lidé hledají příjemné místo pro své bydlení, čisté životní prostředí a klidnou lokalitu. Život na venkově je oproti větším městům čistší a není tak hektický. Lidé tu žijí pospolu, ne pouze vedle sebe. Jsou lépe spjatí s prostředím obce, s okolní přírodou. Venkov se často vyznačuje lepšími mezilidskými vztahy.

Některé obce obnovují místní základní a mateřské školy, obchody se smíšeným zbožím zde znovu zahajují svou činnost, do obcí jezdí lékař, lidé tu začínají podnikat a slaví se nejrůznější tradice. Z těch lze jmenovat masopust, poutě, Velikonoce, stavění májky, posvícení apod. To jsou mimo jiné skutečnosti, které stabilizují místní občany na venkově a lákají nové obyvatele pro život na vesnici. Při těchto oslavách se sejde většina občanů a společně se oddávají zábavě a veselí. Život na venkově se tedy začíná v posledních letech opět oživovat a rozvíjet.

Toto téma jsem si vybrala proto, že v obci Dunajovice bydlím. Mohla jsem tedy srovnat subjektivní pohled na život v obci, informace z rozhovoru se starostou a výsledky, které ukázaly dotazníky. Analýza obce Dunajovice byla velmi přínosná a zajímavá. Dalším z důvodů, proč si vybrat právě toto téma bylo, že jsem ve své bakalářské práci analyzovala odpadové hospodářství v obci, tudíž jsem uplatňovala některé své poznatky z dřívějších let.

V teoretické části práce je nejprve z různých pohledů představeno vymezení venkova. Dále jsou objasněny oblasti rozvoje venkova, uvedeno, jak ovlivňuje rozvoj venkova kultura a nastíněna je i problematika kulturních dimenzí. Poté je věnována pozornost lidským zdrojům a jejich řízení, při čemž velkou roli hrají obyvatelé obce, ale i starosta a zastupitelstvo. V další kapitole je pojednáno o vybavenosti venkova a oblastech jeho oživení. Na závěr teoretické části jsou shrnuty možnosti financování rozvoje venkova.

Praktická část analyzuje současný stav v obci Dunajovice, popisuje vedení, lidské zdroje, prostředí a vybavenost obce. Dále jsou sumarizovány výdaje na rozvoj obce v jednotlivých letech. Následně je provedeno dotazníkové šetření a na základě toho jsou formulovány návrhy na zlepšení situace v obci, které mají za následek místní rozvoj, stabilizaci obyvatel a zkvalitnění jejich života v obci.

Cílem této diplomové práce je specifikace a analýza vybraných aspektů lidských zdrojů a jejich kultury a vlivu na kvalitu života a stabilizaci vybrané venkovské obce s návrhy změn vedoucích k zlepšení současného stavu. Získání a prohloubení znalostí z tohoto oboru bylo pozoruhodné a poučné.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Vymezení venkova

Venkov je charakterizován jako osídlené území mimo městské oblasti tradičně se vyznačující orientací na zemědělství, menší hustotou zalidnění a chováním zaměřeným na ochranu přírody (Faltová Leitmanová & kol., 2012). Za posledních deset let začal počet lidí na venkově v blízkosti větších měst růst a jeho úloha se mění ze zemědělství na cestovní ruch a rekreaci.

Jak upozorňuje Binek & kol. (2010), v České republice se za venkov považují obce s méně než 2000 obyvateli a vyskytuje se v ní nejvíce obcí, které mají od 200 do 500 obyvatel.

Vymezit venkov lze podle různých hledisek. Může se jednat o počet obyvatel, velikost, vybavenost, hustotu zalidnění apod. (Faltová Leitmanová & kol., 2012).

Zákon o obcích definuje obec v § 1 jako základní územní samosprávné společenství občanů. Tvoří ji územní komplex vymezený hranicemi území obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000).

Binek & kol. (2010, s. 7) popisuje obec jako „základní společenství občanů“. Stará se o rozvoj své lokality a o požadavky svých obyvatel. V České republice je zaveden tzv. smíšený systém veřejné správy, což znamená, že obec může jednat v samostatné, nebo v přenesené působnosti¹ (Binek & kol., 2010).

2.2 Rozvoj a stabilizace venkova

2.2.1 Rozvoj venkova

Mezi základní charakteristické znaky obce patří: vlastní území, občané, správa vlastních záležitostí, jednání vlastním jménem, hospodaření dle rozpočtu a v neposlední řadě péče o rozvoj obce (Kadeřábková & Peková, 2012).

Rozvojem venkova se rozumí víceúrovňový proces vycházející z tradic. Je orientován na zemědělství, vzájemné vztahy, péči o krajinu, uchování přírodních zdrojů, tvorbu kvalitních výrobků, snižování nákladů či zavádění efektivních způsobů hospodaření.

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích vysvětluje, že při samostatné působnosti obec řídí své záležitosti samostatně, vlastním jménem. Státní orgány v tomto případě do působnosti obce zasahují pouze na základě zákona. V přenesené působnosti obec vykonává i záležitosti státní správy.

Jak upozorňuje Van der Ploeg et al. in Holátová, Krninská & kol. (2012), pro rozvoj venkova je důležitá ekonomická a sociální soudržnost.

Wilson (2005) definuje rozvoj jako růst nebo realizace schopností člověka prostřednictvím vědomého či nevědomého učení. Tento vývoj ukazuje pohyb ke zlepšení určité situace.

Velmi důležitý je též udržitelný rozvoj definovaný jako rozvoj, který umožňuje současným i budoucím generacím uspokojovat své potřeby a neoslazuje pestrost přírody (Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí).

Rozvojovými podmínkami obcí rozumíme takové podmínky, které charakterizují danou lokalitu. Tyto charakteristiky lze vnímat ze tří hledisek, a to z hlediska obyvatel, z ekonomického hlediska a z hlediska návštěvníků obce. Co se týče obyvatel, jsou to prvky, které je v obci drží, např. dobrá dopravní dostupnost, úroveň bydlení, pracovní příležitosti a čisté životní prostředí. Z úhlu ekonomiky se může jednat o pozemky vhodné k podnikání, obytové trhy apod., tedy ty aspekty, které mohou do obce přivábit nové občany. Z hlediska návštěvníků obce se jedná zejména o přitažlivost území nebo zajímavost kulturních památek (Binek & kol., 2010).

Ke stabilitě, rozvoji venkovského regionu a vzniku určité jednoty napomáhá, pokud lidé pochopí vlastní kořeny, vazbu k regionu a tradice... Je nutné zkvalitnit vzdělání populace v regionu. K tomu je zapotřebí celostní přístup. Ten žádá přijetí „*lidské osobnosti celostně s její vědomou i nevědomou stránkou, vlastním sebepoznáním, seberozvojem, souvisejícím s celoživotním učením a seberealizací.*“ (Holátová, Krninská & kol., s. 55).

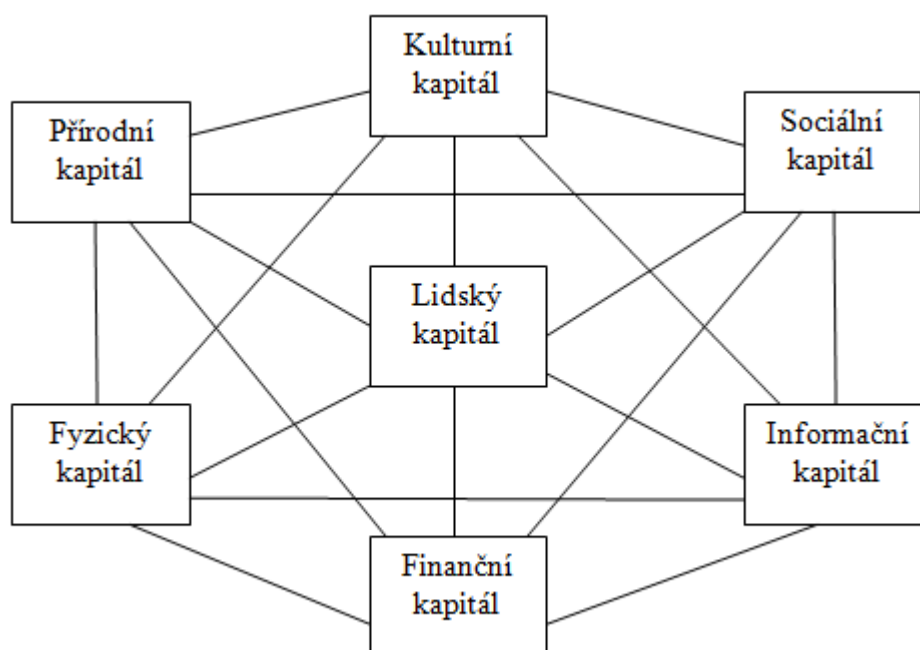
Vědomí a nevědomí rozdělil Jung in Holátová, Krninská & kol. (2012) na dva typy, a to osobní a kolektivní. Osobní nevědomí je spjato s jedincem. Naopak kolektivní nevědomí se týká lidstva obecně. Žádoucí je, aby bylo osobní vědomí i nevědomí v souladu s kolektivním vědomím i nevědomím. K tomu napomáhá celoživotní učení.

Kapitál představuje bohatství, jmění. Na venkově se mohou vyskytovat různé druhy kapitálu, které je možné využít k rozvoji a stabilizaci obce. Kapitál lze dělit následovně:

- fyzický,
- finanční,
- přírodní,

- lidský,
- intelektuální,
- sociální,
- kulturní,
- informační (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Obrázek 1: Lidský kapitál a jeho vliv na ostatní druhy kapitálu

Zdroj: Holátová, Krninská & kol., s. 52, 2012; vlastní zpracování

Fyzický kapitál je vytvořený člověkem (budovy, stroje, energetické zařízení). Finanční kapitál představují peníze v jakékoliv podobě (akcie, dluhopisy). Přírodní kapitál obsahuje přírodní zdroje (kvalita ovzduší, půdy, vody). Lidský kapitál souvisí s potenciálem každého lidského jedince (znalosti, zkušenosti, tvořivost, dovednosti, talent i lidské zdraví) a je součástí tzv. kulturního kapitálu jedince. Čím jsou lidé zdravější, tvořivější a vzdělanější, tím je lidský kapitál větší. Prostřednictvím tohoto druhu kapitálu lze ovlivňovat další druhy (Obrázek 1). Lidský kapitál je výsledkem investic do vzdělání. Sociální kapitál se vyznačuje sítí vztahů a styků. Informační kapitál charakterizují všechny dostupné informace, které jsou k dispozici. Kulturní kapitál představuje zdroje nabyté sociální identifikací, působí na soudržnost společnosti. Lze o něm mluvit též jako o kulturním dědictví, které má dvě formy, a to materiální (architektonické pamětihodnosti, parky) a nemateriální (historie, tradice, zvyky).

Pro podporu stability v regionu je nutné blíže poznat právě kulturní kapitál, který pramení z místních tradic. Intelektuální kapitál představuje nehmotný kapitál firem, obcí apod. Dle Holátové, Krninské & kol. (2012, s. 32) se „*jedná o bohatství regionu či obce, které by zůstalo, kdyby bylo odečteno všechno hmatatelné a materializované jmění v podobě přírodního bohatství, lidmi vytvořeného bohatství, peněz atd.*“ Představuje tedy bohatství znalostí všech lidí dané skupiny či společnosti (Holátová, Krninská & kol., 2012).

2.2.2 Oblasti rozvoje venkova

Pro rozvoj a stabilizaci venkova je nutná především podpora účasti obyvatel v rozvojových aktivitách. To znamená, že by lidé měli být zahrnovaní do přípravy, realizace či kontroly různých obecních projektů. Měli by vyjádřit své názory a podílet se na rozhodování o těchto projektech, čímž převzou částečnou odpovědnost celé společnosti obce. Nutné je klást důraz na podporu duchovního rozvoje v obci. Jedná se o nemateriální potenciál rozvoje obce, který je spojen s normami a hodnotami venkovského života. Není tedy důležitá pouze oblast materiální (např. výstavba), která je spjata s ekonomickou stránkou rozvoje, ale velmi významné je i nemateriální hledisko, které obsahuje hlavně kulturní prvky (identitu lidí, vzdělanost, tradice a způsob života) a sociální prvky (míra spolupráce). Jak uvádí Holátová, Krninská & kol. (2012, s. 63): „*K čemu je dokonalá infrastruktura, když ji lidé neumí a nechtějí používat, protože mají své navyklé způsoby jednání, v jejichž rámci se umí chovat?*“ Je tedy stěžejní do rozvojových projektů zakomponovat i hodnoty a zvyky místních obyvatel.

Při rozvoji venkova je nutné rozhodnout, co by měli vykonávat vnitřní účastníci obce a co je třeba udělat zvenku. Vždy jsou však nejdůležitější lidské zdroje. Mezi vnitřní nástroje oživení patří např. využití místních zdrojů, spolupráce s městy a okolními obcemi nebo pozemkové úpravy. K vnějším nástrojům oživení lze zařadit např. optimalizaci ekonomických a organizačních okolností, finanční pomoc, zavedení moderních metod řízení (benchmarking²) a podporu zemědělství (Binek & kol., 2007).

² Benchmarking je nástroj strategického managementu, kdy se organizace porovnává s jinou společností, s cílem zlepšení svých vlastních aktivit (Česká společnost pro jakost: Benchmarking, 2016).

Nemálo podstatný je i rozvoj podnikání v regionu, při kterém se využívají místní zdroje a jsou zaměstnaní místní obyvatelé. Jedná se o rozvoj zemědělství, služeb, cestovního ruchu aj. Klíčové pro rozvoj venkova je také podporování projektů v oblasti infrastruktury, péče o krajinu a veřejné statky, obnova zemědělsky využívané krajiny a ochrana půdy. Zemědělství je pro venkov velmi důležité, a to nejen pro zajišťování potravin, ale též pro již zmíněnou ochranu krajiny či životního prostředí celkově (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Aktivity pro rozvoj venkova by neměly být nahodilé, ale důkladně promyšlené, související se strategií obce. Strategie vhodné pro rozvoj a stabilizaci venkova jsou především:

- zabránit snižování počtu obyvatel,
- zajistit prestiž obce,
- zajistit rozvoj území,
- zachovat tradice,
- rozvíjet dopravní obslužnost,
- podporovat podnikání,
- využít příznivé polohy obce (Holátová, Krninská & kol., 2012).

2.2.3 Hospodářská a společenská situace v rozvoji venkova

Binek & kol., (2007, s. 74) vysvětluje, že „*ekonomický potenciál obcí vyjadřuje schopnost obcí hospodárně a účelně hospodařit s finančními prostředky a s majetkem, administrativně a finančně zabezpečit realizaci rozvojových projektů a pomocí ekonomických nástrojů přispívat ke zlepšení hospodářské situace a občanské vybavenosti a služeb v obci.*“ Dále též uvádí, že celkový ekonomický potenciál se hodnotí dle bonity obce, která se dělí na tři typy: finanční, majetkovou a rozvojovou. V rámci finanční bonity jsou porovnány příjmy a výdaje obce, z čehož se zkoumá, zda je obec zadlužená. Majetková bonita reflektuje majetek obce. Naznačuje, jaký majetek si má obec nechat a jaký má prodat a rovněž odráží jeho rentabilitu. Při rozvojové bonitě jsou zkoumány ekonomické, sociální, kulturní či politické okolnosti, např. dopravní poloha, technická a sociální infrastruktura nebo spolupráce s jinými

subjekty. Celkovou bonitu obce pak ovlivňuje také velikost místní populace a poloha obce.

Kultura je značně ovlivněna ekonomikou, která ji může buď rozvíjet, nebo naopak rozvoji bránit. Patočka & Heřmanová (2008) tvrdí, že vztah kultury a ekonomiky lze znázornit ve čtyřech rovinách. V první rovině se kultura chápe jako základní zdroj sociálního prospěchu co se týče vzdělání občanů. Ve druhé rovině je kultura chápána jako složka mající vliv na ekonomický proces, tj. jako pozitivní nebo negativní ekonomická externalita. Třetí rovina zobrazuje kulturu jako produkt, který je uplatňován na trhu. Tímto produktem může být myšlen např. cestovní ruch nebo umělecké předměty. Čtvrtá rovina poukazuje na ochranný přístup ke kulturním statkům a je složkou státních výdajů (Patočka & Heřmanová, 2008).

2.2.4 Kultura a její působení na venkovský prostor

Kultura je nahromaděná zkušenost society a ovlivňuje lidské zdroje. Je produktem lidí a usměrňuje všechny společenské celky (Krninská, 2002b).

Throsby (2001) definuje kulturu jako soubor postojů, přesvědčení, mravů, zvyků a hodnot, které jsou společně sdílené určitou skupinou.

Kultura je spojena s kolektivním vědomím a nevědomím a je možné se jí naučit. Jednotlivec se neustále přizpůsobuje vzorcům a standardům tradičně předávaným v jeho společenství, komunitě. Významnost kulturních tradic na venkově působí na soudržnost societ v obci a stabilizuje rozvoj a trvalou udržitelnost (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Kulturní identitu definuje Patočka & Heřmanová (2008, s. 48) jako „*vědomí vlastní příslušnosti k určité kulturní a jazykové oblasti či sociální skupině.*“ Je spjata s uvědoměním si kulturních tradic, specifických symbolů či různých odlišností jednotlivých kultur.

Kultura s sebou přináší také určité příkazy, zákazy a doporučení. Od hrdinů určité společnosti je očekáváno, že budou jakýmsi vzorem pro ostatní členy. Ti mohou být často s hrdiny srovnáváni, nebo se mohou stát hrdinou sami. Za hrdinu obce může být považován např. starosta. Symboly mohou být představovány jazykem, obrazy, značkami (logy), hudbou apod. Velkou výhodou používání symbolů je především to, že mohou působit na vědomou i nevědomou oblast. Kulturu též charakterizují obyčeje

(zvyky, zvyklosti), tradice a rituály. Obyčej je norma chování, která pochází z minulosti a lidé si na ni zvykli (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Zvyklost je dle Patočky & Heřmanové (2008) definována jako chování nebo jednání, které se opakuje a pozvolna se stává typické pro určitou společnost.

Tradice je dlouhodobě ustálená zkušenost. Všechna tato pravidla, normy, standardy a zásady mají vliv na vzájemné soužití ve společenství. Vzniklá kultura se pak ukáže ve stejném mínění členů, podobných názorech apod. V obcích může nejmenší celek specifické kultury představovat např. rodina, podnik, mládež aj. Nejsou sice zcela stejnorodé, ale odlišují se od jiných podobných celků. Význam kultury na úrovni regionu či obce je tedy velmi podstatný (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Mezi základní funkce kulturního systému se řadí:

- sebepotvrzující,
- zajištění kontinuity,
- korekce individuálního chování,
- identifikační (Nový & kol., 1996).

Kultura potvrzuje příslušnost jedince k celku (národu, regionu, podniku), ve kterém je zajištěna určitá spojitost. V daném sociálním systému má chování lidí spojovací povahu, tj. korekce chování jednotlivce. A v neposlední řadě se s kulturou jedinec identifikuje a uznává specifické zásady chování (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Na spojitost jedince s daným celkem či místem navazují Patočka & Heřmanová (2008), kteří rozlišují hmotné a nehmotné prvky lokální kultury. Mezi hmotné složky patří zejména kulturní památky, umělecká díla, kulturní krajina nebo archeologické památky. Nehmotné prvky představuje způsob života, náboženství, tradiční zvyky apod.

Kultura a ekonomika, které jdou spolu ruku v ruce, jsou velmi důležité nejen v podnicích, ale též ve venkovském prostoru (Throsby, 2001).

Priority pro rozvoj venkova nastavené Evropskou unií jsou přenášeny do politiky České republiky. Usiluje se především o vyšší životní úroveň a lepší životní podmínky na venkově. Za hlavní cíle EU ve sféře podpory a rozvoje venkova označují Holátová, Krninská & kol. (2012) tyto tři: zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, zlepšení životního prostředí a zlepšení kvality života na venkově. Cílem EU i České republiky je

podporovat hospodářský růst, vytvořit konkurenceschopnou znalostní ekonomiku, dostat plné zaměstnanosti a společenské pospolitosti. Dle Holátové, Krninské & kol. (2012) je struktura ekonomických činností na venkově skrovnější než činí průměr v České republice, přičemž venkovská turistika se teprve rozvíjí.

Throsby (2010) vysvětluje, že velmi důležitý pro kulturu je cestovní ruch, který je zdrojem příjmů pro obec.

V současné době stále není plně využito přírodní a kulturní bohatství obce. Přitažlivost venkova pro život a podnikání je nižší, pokud se vesnice nenachází v blízkosti většího města. Vesnice mají pouze základní občanskou vybavenost. Mnohdy se v nich nacházejí budovy, které již neslouží žádnému účelu. (Holátová, Krninská & kol., 2012).

2.2.5 Kulturní dimenze a znalostní ekonomika

Kulturní dimenze znázorňují intenzitu rozdílů mezi jednotlivými kulturami. To působí na oblast managementu. Krninská (2002a) vysvětluje, že G. Hofstede rozděluje kulturní dimenze do pěti skupin:

- vzdálenost mocenských pozic (mocenský odstup, PDI),
- individualismus vs. kolektivismus (IDV),
- maskulinita vs. feminita (MAS₁),
- jistota vs. riziko (UAI),
- krátkodobá vs. dlouhodobá orientace (LOT).

Vzdálenost mocenských pozic zobrazuje subjektivní snášenlivost nerovného rozprostření moci mezi nadřízenými a podřízenými. Znamená to tedy, do jaké míry podřízení uznávají fakt, že je mezi nimi a nadřízenými nerovné postavení. Pokud je tedy malá mocenská vzdálenost mezi členy kultury, existuje zde jakási soudržnost mezi nimi. Kolektivismus je příznačný pro obce, kde lidé vystupují jako jedna soudržná skupina, která silně ovlivňuje jednotlivé členy. Naproti tomu individualismus klade důraz na jedince, osobní svobodu a nezávislost. Ten se vyskytuje ve společenství, kde se každý stará hlavně sám o sebe. I společnost (societa obce), ve které žije více mužů, může mít feminní charakter a naopak. V maskulinní společnosti se klade důraz na výkon, úspěch, vytrvalost a materiální hodnoty. Ve feminní společnosti se předpokládá umírněnost, důvěra, péče o kvalitu života, solidarita a orientace na sociální vztahy. V dimenzi rizika jde o obavu z nejistoty. Srovnává se zde vyhýbání se nejistotě a přijímání změn i rizik. Je zjišťováno, jak hodně mají lidé pocit, že je ohrožují nejisté či neznámé situace, a v jaké míře akceptují riziko. Velká snaha vyhnout se riziku je

spjata s úsilím detailně propracovat jednotlivé kroky řízení, vše formalizovat, vytvářet normy apod. Naopak v organizacích, které přijímají riziko, členové mají strach z předepsaných pravidel. Krátkodobá orientace souvisí s přítomností a minulostí. Zaměřuje se na okamžité výsledky. Naopak dlouhodobě zaměřená společnost klade důraz na aktivity, které přinesou efekt v delším časovém horizontu. Jedná se např. o dlouhodobé investice, udržitelnost apod. (Krninská, 2002a).

Jak doplňují Krninská & Adamová (2014), pro znalostní ekonomiku, ve které se stávají konkurenční výhodou znalosti, je žádoucí: malý mocenský odstup, kolektivismus, feminita, přijímání rizika a dlouhodobá orientace. Všechny tyto dimenze mají pozitivní vliv na rozvoj lidského kapitálu. Malý mocenský odstup je charakterizován pospolitostí nadřízených a podřízených členů society. Kolektivismus vede k týmovosti. Jedinec je povzbuzován, aby rozvíjel své nadání k užitku celé společnosti. Další žádoucí dimenzí je feminita související s důvěrou, která podporuje procesy seberozvoje lidí. Přijímání rizika napomáhá lepší akceptaci změn, které přináší diskontinuitní toky proměn v celé globální společnosti. Dlouhodobá orientace je založena na principu trvalé udržitelnosti a investic do rozvoje lidských zdrojů, což je další předpoklad pro znalostní ekonomiku (Krninská & Adamová, 2014).

V následující tabulce (Tabulka 1) jsou uvedeny jednotlivé indexy kulturních dimenzí, které působí proti sobě. Žádoucí dimenze pro znalostní ekonomiku jsou vyznačeny tučně (Krninská & Duspivová, 2013).

Tabulka 1: Kulturní dimenze a jejich hodnoty

Název indexu	Hodnota dané dimenze	
	Nižší než 50	Vyšší než 50
Mocenský odstup - malý vs. velký	Malý odstup	Velký odstup
Individualismus vs. kolektivismus	Kolektivismus	Individualismus
Maskulinita vs. feminita	Feminita	Maskulinita
Obava z nejistoty - vyhýbání se nejistotě vs. přijímání rizika	Přijímání rizika	Vyhýbání se nejistotě
Dlouhodobá vs. krátkodobá orientace	Krátkodobá orientace	Dlouhodobá orientace

Zdroj: Krninská & Duspivová, 2013; vlastní zpracování

2.3 Lidské zdroje a jejich řízení

2.3.1 Lidské zdroje na venkově

Lidské zdroje představují lidský potenciál, jeho rozvoj a význam. Jsou nejdůležitější, protože jsou jediným živým zdrojem a ovlivňují další podnikové zdroje, např. finanční a materiálové. Lidské zdroje disponují svými znalostmi, zkušenostmi a rozumem. Velmi důležitý je jejich rozvoj jak po stránce profesní, tak i po stránce osobnostní, protože jediné lidské zdroje mohou reagovat na změny, které přináší současný svět vstupující do znalostní ekonomiky. V této ekonomice je velmi důležitý lidský kapitál, který hraje stěžejní roli při rozvoji venkova. Důraz se klade také na inovace, které jsou důležité pro řešení nejrůznějších změn. Lidské zdroje mají významný vliv na rozvoj regionu, tudíž i na rozvoj a stabilizaci venkova (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Lidský kapitál je definován jako znalosti osob, jejich dovednosti, schopnosti a další atributy, které mají ekonomickou hodnotu. Jak upozorňuje Snell & kol. (2014), tato hodnota není zobrazována v rozvaze podniku, ale má velký vliv na jeho výkon. V současné době si podniky, resp. obce, konkurují prostřednictvím lidí.

Řízení lidských zdrojů znamená strategický přístup k řízení lidí v podniku, který vede k dosažení cílů. Tento přístup lze samozřejmě využít i při vedení obyvatel obce. Nejdůležitějším cílem řízení lidských zdrojů je zabezpečit schopnost obce úspěšně realizovat své záměry a ideály. Armstrong (2007, s. 33) zdůrazňuje, že by řízení lidských zdrojů mělo být rozmanité, orientovat se na sjednocení, přikládat důraz věrnosti, mělo by být specializováno na hodnoty společnosti a v neposlední řadě se má řídit názorem, „že s lidmi by mělo být zacházeno jako s bohatstvím, jako s aktivy (lidským kapitálem)“.

Jak doplňuje Sims (2002), řízení lidských zdrojů se týká všech činností, které přispívají k úspěšnému získávání, udržení, vývoji a motivaci vysoce výkonných lidí, což má za následek úspěch dané organizace, resp. obce.

Za základní občanské charakteristiky, které jsou významné pro rozvoj venkova, lze považovat participaci obyvatel, jejich věkovou strukturu, vzdělanost a podnikatelskou aktivitu. Pro oživení venkova jsou velmi významné různé spolky či sdružení, které se v obci nachází. Může se jednat o sbor dobrovolných hasičů, myslivecké či sportovní sdružení apod. Tyto sbory často organizují různé plesy, akce pro děti či soutěže, čímž napomáhají rozvoji obce. Jak uvádí Binek & kol. (2007), tyto akce podporují soudržnost

obyvatel, protože se na nich setkávají a sdílejí své zážitky. Dále však podotýká, že dnes už i na vesnicích začíná převažovat individualismus a noví obyvatelé obce se nesnaží začlenit do jejího společenství.

Pokud žijí lidé v dané obci od narození, mají k ní pevnější a vřelejší vztah než ti, kteří se tam přistěhují. V obci často pomáhají a účastní se zde dobrovolnictví, což jsou činnosti, které přispívají k rozvoji venkova. Tam se lidé stěhují proto, že vidí v obci jakousi výjimečnost a čisté životní prostředí. Jednou z nejdůležitějších skutečností, která ovlivňuje rozvoj obce, je potenciál místních občanů. Pokud jsou aktivní, obec bude perspektivnější. Obyvatelé obce se pak mohou dělit do několika skupin. Ta nejprospěšnější je složená z lidí, kteří jsou ochotni pomoci a přicházejí se svými nápady a inovacemi. Druhou skupinu reprezentují občané, kteří sice pomohou, ale nepřichází s vlastními nápady. Tato skupina je většinou nejpočetnější. Další část tvoří lidé, kteří obec podpoří, ale dají se jen stěží přesvědčit. Nejméně prospěšnou skupinu zastupují lidé pasivní, neaktivní, nespolupracující. V obecním prostředí se najdou i takoví jedinci, kteří záměrně hatí aktivity zastupitelstva či starosty. Těchto osob je nejméně ze všech uvedených skupin (Faltová Leitmanová & kol., 2012).

Lidské zdroje je nutné správně zapojit do dění v obci a tím pro ně vytvořit jakési zázemí. Binek & kol. (2010) uvádí nejvýznamnější doporučení, která je možné využít při účasti obyvatel na rozvoji obce. Jedná se např. o zavedení pravidelných veřejných shromáždění, podnícení zájmu občanů o péči o prostředí obce, posílení vztahu obyvatel k obci nebo pořádání sportovních a jiných akcí. Mezi účastníky, kteří se podílejí na rozvoji obce, se řadí občané obce, kteří formulují své požadavky, jsou její součástí a měli by o ni pečovat, dále vedení obce - starosta a zastupitelstvo, příp. rada obce. Starosta a zastupitelé by měli vyslechnout přání občanů, rozhodovat o strategii rozvoje obce a správně hospodařit s obecním majetkem. Dalším účastníkem rozvoje obce jsou místní podniky, které většinou zabezpečují dostatek pracovních míst a atraktivitu lokality. Do aktérů rozvoje patří i kraj a stát (Binek & kol., 2010).

Při bližším zkoumání lidských zdrojů se dobře uplatňuje jejich rozdělení na mikroprostor, mezoprostor a makroprostor. Mikroprostorem se rozumí lidský subjekt – jedinec, pro kterého je nutné vzdělávání, sebepoznání a seberozvoj, protože to vede až k poznání celého regionu. Prostřednictvím člověka lze ovlivňovat další dva zmíněné prostory. Mezoprostor představuje region, lokální specifika, společenství. Makroprostor znamená globální svět (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Proměny makroprostoru, které s sebou přinese globalizace, budou působit i na úrovni regionů. Jak budou tyto oblasti reagovat, záleží na kvalitě lidských zdrojů, které žijí na tomto území (Krninská, 2002b).

Ve venkovském prostoru je nutné vytvořit příležitost pro celoživotní učení. Vzdělání by se mělo přesunout za lidmi na venkov, ne naopak. Za nejlepší způsob je všeobecně považováno vzdělávání v týmech, kterých je na venkově dostatek. Jeden z takových týmů může představovat např. obecní zastupitelstvo, sbor dobrovolných hasičů či myslivců, chovatelé nebo další zájmové skupiny. Při takovémto způsobu vzdělávání se daleko rychleji dospěje požadovaného úspěchu než při učení jednotlivců (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Ve venkovském prostoru by se nemělo zapomínat na vzdělávání seniorů, protože tato skupina lidí má dostatek volného času a zpravidla je silně spjata s obcí. Důležité je při tom důchodce pozitivně oceňovat a naopak se vyvarovat podceňování méně schopných jedinců (Klevetová & Dlabalová, 2008).

2.3.2 Vedení obce - management obce

Pro rozvoj a stabilitu venkova je také podstatné, aby se management identifikoval s regionem a jeho společenstvím. Menší obce potřebují zvláštní přístup starosty a zastupitelstva (Binek & kol., 2007).

Rozvoj venkova lze podporovat různými prostředky, které obec, resp. starosta obce, může využít. Tyto nástroje se klasifikují následovně (Regionální rozvoj: Nástroje rozvoje venkova, 2014):

- administrativní (legislativa, organizační normy),
- koncepční (strategie, plány, pozemkové úpravy),
- institucionální (instituce, spolupráce),
- věcné (infrastruktura, poskytnutí služeb),
- sociálně-psychologické (vzdělávání, motivace),
- finanční (dotace, finanční podpory).

Hlavou obce je starosta, který ji zastupuje navenek. Jeho základní práva a povinnosti shrnuje zákon o obcích. Starosta je zodpovědný za hospodaření obce, informování

veřejnosti o obecních aktivitách, jednání o záležitostech obce, svolávání zastupitelstva a v neposlední řadě plní roli zaměstnavatele v obci (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Uvolněný starosta je pro výkon funkce starosty v obci uvolněn ze svého zaměstnání. Neuvolněný starosta má vedle funkce v obci ještě svůj hlavní pracovní poměr. Nepříznivé dopravní spojení, méně obyvatel či problematické ekonomické podmínky kladou na vedení obce větší nároky (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Mezi manažerské funkce patří: plánování, organizování, řízení lidských zdrojů, vedení, komunikace a kontrola. Tyto jsou uplatňovány i na vesnici. Je tedy nutné, aby si je starosta a zastupitelé daného území dobře osvojili. Podle Binka (2007, s. 36) je *„pro rozvoj obce rozhodující osobnost starosty a postoj obyvatel obce. Je třeba si uvědomit zásadní význam lidských zdrojů a vycházet ze specifických podmínek obce.“* Úspěšnost vedení obce je závislá také na činnosti občanů a jejich zapojení do života v obci. Zde jsou uvedeny základní faktory, které mají dle Binka & kol. (2007) vliv na vedení obce:

- velikost obce (obce do 500 obyvatel mají většinou neuvolněného starostu),
- poloha obce (v periferních oblastech je nižší vzdělanost),
- stupeň dosaženého vzdělání (čím vyšší vzdělání, tím lépe se starosta orientuje v záležitostech obce),
- aktivita (klíčový faktor pro rozvojové projekty),
- čas (administrativní zátěž pro neuvolněné starosty).

2.3.3 Komunikace a motivace v prostoru venkova

Komunikace je proces výměny informací, ale využívá se i pro ovlivnění a přesvědčení ostatních lidí. Základními funkcemi komunikace dle Vymětala (2008) jsou: informativní, poznávací, instruktivní, vzdělávací, výchovná, socializační, společensky integrující, přesvědčovací, posilující, motivující, zábavná aj. Nejen na venkově je důležité dodržovat základní pravidla správné komunikace. Ta lidi propojuje a určuje také mezilidské vztahy (Vymětal 2008).

Motivace je definována jako vnitřní pohnutka k dosažení určitého cíle, který uspokojuje potřeby člověka, a je spjatá se společenskou existencí jedince v societě (Klvetová & Dlabalová, 2008).

Společná aktivita v obci je neodmyslitelně spojena s komunikací. Ta prostupuje veškeré činnosti a z tohoto důvodu je pro život člověka velmi důležitá. Měla by být stručná, zřetelná a zdvořilá. Poskytované informace by měly být věrohodné, přesné a aktuální. Je vhodné kontrolovat i zpětnou vazbu. V obcích platí tato zásada dvojnásob. Starostové by měli sledovat zpětnou vazbu od občanů vesnice. Mezi negativní stránky komunikace patří např. pomluvy, agresivita, manipulace. Mezi komunikační způsoby, které lze využít i v obci, je možné zařadit např. vedení porad, brainstorming, prezentace, komunikace s médii aj. Fungující komunikace je jedna z podmínek pro růst a rozkvět daného území (Holátová, Krninská & kol., 2012).

2.4 Oživení venkova a podpora kvality života na venkově

2.4.1 Oživení venkovských obcí

Obec by měla mít stanovenou svou vizi a strategické cíle. Při tom lze využít různých analýz. K nalezení alternativ k oživení venkova může sloužit SWOT analýza zkoumající silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení (Binek & kol., 2007).

Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky uvádí nejvýznamnější silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení venkovského prostoru. Mezi silné stránky patří především tradice obhospodařování půdy, tradice zemědělského a lesnického školství, turistika, vybavení a majetek obce, dobré sousedské vztahy, systém chráněných území, kulturní dědictví, důraz na udržitelné hospodaření, čisté životní prostředí apod. Mezi slabé stránky může spadat např. stárnutí obyvatel a migrace občanů v produktivním věku, nedostatek pracovních míst, neuspokojivá nabídka služeb, zastaralé technické vybavení, nedostatečné odpadové hospodářství, nevyhovující dopravní spojení či špatná infrastruktura cestovního ruchu. K nejdůležitějším příležitostem venkova lze zařadit podporu zaměstnanosti a ochrany přírody, produkci obnovitelných zdrojů energie, rostoucí poptávku po bioproduktech a ekologickém zemědělství, využití kulturních památek pro cestovní ruch. Naopak k hrozbám, které mohou sužovat venkovské prostředí, patří vyšší náklady na dodržování norem EU, snížení počtu pracovních příležitostí a pracovních míst, klimatické změny, malá informovanost a nedostatečné znalosti v oblasti kultury či péče o životní prostředí (Faltová Leitmanová & kol., 2012; Holátová, Krninská & kol., 2012).

Jak shrnují Holátová, Krninská & kol. (2012, s. 26), „využití potenciálu bohatých kulturních tradic venkova, přírodního dědictví, mimoprodukčních funkcí, zemědělství a lesnictví ve spojení s rozvojem cestovního ruchu bude základem rozvoje hospodářské struktury a zlepšení kvality života na venkově.“

Mezi oblasti, které ovlivňují kulturu a kvalitu života, se řadí politický systém země, stav ekonomiky, mezilidské vztahy (spolupráce, vztah mladých a starých, vztah k místu bydliště), sociální jistoty a občanské svobody (zajištění ve stáří, možnost vyjádření se k dění v obci, participace, volební účast), struktura populace (střední délka života), péče o zdraví (úmrtnost), lékařské služby (počet lékařů na pacienta, počet lůžek na obyvatele), stav životního prostředí (půda, lesy, odpadové hospodářství), bezpečnost (policie, dopravní nehodovost), vzdělávání (počty žáků a studentů), veřejné služby, doprava, volný čas a rekreace (návštěva divadel, sportovních akcí, přístup na internet), bydlení (způsob a velikost bydlení, vybavení domácnosti), rodinný život (počet dětí, počet bezdětných rodin), trh práce, zaměstnanost (úroveň příjmů) aj. (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Oživení venkovských obcí se zaměřuje především na (Binek & kol., 2007):

- vytvoření vyrovnaného systému kulturní krajiny,
- rozvoj pestrosti a specifík venkovských obcí,
- tvorbu pevného ekonomického systému s dostatkem pracovních příležitostí,
- zabezpečení kvalitních předpokladů pro život občanů,
- rozvoj občanské společnosti,
- zajištění dostatečného dopravního spojení,
- účast podnikatelů na rozvoji a stabilizaci obce,
- vyhledávání a užívání nových zdrojů financování,
- součinnost občanů.

Kvalita života je velmi široký pojem, který zahrnuje materiální, psychologické, sociální a duchovní podmínky pro zdravý a šťastný život jedince. Kvalitní život v podstatě znamená sociální pospolitost, vzdělávání, bydlení, rodinu, péči o zdraví, prosperitu, spokojenost, bezpečnost a čisté životní prostředí. V současné době se však kvalita života klasifikuje hlavně z ekonomického hlediska. Zkoumá se totiž výše hrubého

domácího produktu (HDP) na obyvatele. Dalším ukazatelem kvality života je index lidského rozvoje (HDI - Human development index), který se zaměřuje na lidské zdraví, vzdělanost a hmotnou životní úroveň. Studium kvality života je dnes mezioborovou oblastí, která nabývá stále většího významu (Holátová, Krninská & kol., 2012).

2.4.2 Vybavenost obcí a zapojení obyvatel

Kvalitu života a stabilizaci lidských zdrojů v obci ovlivňuje občanská vybavenost (škola, obchod, lékařská péče), technická infrastruktura (veřejné osvětlení, kanalizace, chodníky) nebo dopravní spojení s okolními obcemi. Tuto kvalitu lze významně zvýšit zapojením aktivních seniorů do místních činností. Starší lidé většinou chtějí svůj důchodový věk prožít ve známém prostředí. To je i jeden z faktů, proč se nestěhují z vesnic, kde odjakživa bydlí. Je důležité, aby se usilovalo o začlenění seniorů do života na venkově, udržovalo se jejich psychické i fyzické zdraví. Toto je jeden z velmi důležitých úkolů obce. Obec by měla zabezpečovat alespoň sociální a zdravotní služby pro seniory. Dále je vhodné zajistit pro tuto skupinu občanů efektivní využití jejich volného času a zkušeností. Jelikož počet seniorů roste, je prospěšné, pokud chtějí být užiteční. Obec tedy může jejich angažovanost a dobrovolnost dobře zužitkovat (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Obecní vybavení má velký vliv na kvalitu života na venkově. Podle § 38 zákona o obcích je obec povinna pečovat o svůj majetek (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000).

Maříková (2004) kategorizuje občanskou vybavenost takto:

- bohatá (obec má základní a mateřskou školu, lékaře, obchody, knihovnu aj.),
- základní (obec má základní školu, lékaře a minimálně jeden obchod),
- malá (obec má pouze obchod, školu s prvním stupněm nebo lékaře, který dojíždí pouze v určité dny),
- žádná (obec nemá školu, lékaře, obchod).

2.4.3 Podnikání na venkově

Celoevropským problémem bylo vylidňování venkova, naštěstí se v posledních letech venkov pomalu a jistě začíná opět zalidňovat, je však třeba, aby přilákal ještě více lidí.

Dále je to nedostatek pracovních míst, přerušení aktivit zemědělských či lesnických podniků a odchod převážně mladých lidí do měst. Kvůli nedostatku pracovních míst na venkově je nutné podporovat malé a střední podniky, rovněž podniky rodinné, řemeslné či farmy (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Binek & kol. (2007) poukazuje na důležitost podpory podnikání na venkově, které s sebou přináší nová pracovní místa, láká nové občany do obce a přispívá k občanskému vybavení.

V posledních letech stále více vzrůstá význam malých a středních podniků, protože přináší nové pracovní příležitosti. Jsou hnací silou pro hospodářský růst, inovace, zaměstnanost. Jejich zaměstnanci i zákazníci často pochází z lokality, kde tento podnik sídlí. Malé a střední podniky mají ve zvyku řídit se podmínkami společenské odpovědnosti a kombinují tradice s inovacemi, proto je jejich fungování pro venkov velmi důležité. V mikropodnicích pracuje méně než deset zaměstnanců. Jsou to často řemeslné podniky. Jejich význam na venkově je podstatný. Rodinné podniky tvoří část malých a středních podniků. Tyto firmy jsou na venkově velmi významné, protože se vážou k dané lokalitě. Rodinná firma je společnost, jejímž vlastníkem je jedna nebo několik rodin. Zpravidla se předává z generace na generaci. Základní prvek zemědělství na venkově představují rodinné farmy. Dnes mají tyto farmy různou podobu, např. zahradnictví, včelařství nebo agronomickou formu. Mohou ale plnit i funkci ubytovací či funkci ekologické farmy. Jsou důležitým prvkem na venkově a udržují sociální stabilitu. Rodinné farmy hrají nezastupitelnou roli při vytváření nových pracovních pozic. Zaručují též udržování zelených ploch pro další generace. Existence farem zajišťuje produkci kvalitních potravin, zabezpečují tedy výživu obyvatel a zvyšují tak kvalitu života ve venkovských lokalitách. Mají značný podíl na rozvoji vesnic a zachovávají tradice a zvyky (Holátová, Krninská & kol., 2012).

2.4.4 Diverzifikace a vytváření pracovních míst

Nezaměstnanost místního obyvatelstva je jedním z nejvýraznějších problémů na venkově, neboť vytváření pracovních míst na venkově je oproti městu značně omezeno (Binek & kol., 2007).

Diverzifikaci lze přeložit jako rozrůžňování. To znamená, že např. v zemědělství není pěstována pouze jedna plodina, ale více druhů. Tato diverzifikace podporuje zakládání

nových podniků, rozvoj cestovního ruchu, budování ubytovacích, stravovacích či sportovních zařízení, rozvoj zemědělských i nezemědělských firem. Tyto podniky na venkově často musí zápasit s nedostatkem informací o trhu, nejnovějších technologiích a trendech, proto je nezbytné zajistit lepší přístup k informacím. Z tohoto důvodu je naléhavé rozvíjet dovednosti a kvalifikaci obyvatel venkova, a to převážně těch, kteří se chtějí podílet na rozvojových aktivitách. Ti jsou pak připraveni vzít na sebe odpovědnost a iniciativu, což je jeden ze základních předpokladů řešení problémů venkova. Významný pro venkov je rovněž rozvoj cestovního ruchu, protože poskytuje dostatek pracovních příležitostí, a to i pro nekvalifikované osoby (Holátová, Krninská & kol., 2012).

Nabídka pracovních příležitostí je jedna z důležitých rozvojových podmínek obce, která láká nové přistěhovalce a drží stávající obyvatele v obci (Binek & kol., 2010).

2.5 Financování rozvoje venkova, jeho podpora a spolupráce

Obce mají hodně možností, jak financovat své aktivity nebo rozvoj lidských zdrojů. První variantou je financování vlastními prostředky. Menší obce však nemají dostatek svých peněz na to, aby si mohly dovolit platit vysoké částky. Mohou tedy využít finanční pomoc z Evropské unie či od státu. Samozřejmě využití dotací je velmi striktně hlídáno a obce mohou být za nedodržení podmínek sankciovány.

Pro rozvoj venkova a zemědělství se v České republice uplatňuje systém tzv. vícezdrojového financování, což znamená, že se na financování účastní více zdrojů. Nejvýznamnější z nich je stát (Národní fond Ministerstva financí) a Evropská unie. Fondy EU využívají zejména méně rozvinuté obce, avšak s dobrými podmínkami k efektivnímu použití finančních prostředků. Jak tvrdí Hrabánková (2007, s. 16), jedná se především o „*regiony s probíhající ekonomickou a sociální přestavbou, u kterých se sociálně-ekonomické změny neobejdou bez výrazných podpor z evropských fondů a iniciativ.*“ Tyto fondy napomáhají zmenšení rozdílů vyspělosti mezi regiony.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR uvádí základní kroky vedoucí k získání dotace z Evropských fondů. Nejprve je nutné sestavit cíl plánovaného projektu, poté se podává žádost o dotaci. Následně se žádost o podporu posuzuje podle předem daných kritérií. Pokud je uchazeč o dotaci vybrán, sepíše se s ním smlouva a je oprávněn začít projekt

realizovat. V neposlední řadě probíhá též kontrola dokumentace a udržitelnosti projektu (Dotace EU: 10 kroků k získání dotace, 2012).

Fondy EU, které mohou využívat obce ke svému rozvoji, lze dělit následovně (Dotace EU: Informace o fondech, 2012):

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR, angl. ERDF),
- Evropský sociální fond (ESF, angl. ESF),
- Kohezní fond – Fond soudržnosti (KF, angl. CF),
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV, angl. EAFRD),
- Evropský námořní a rybářský fond (FNOR, angl. EMFF).

Evropský fond pro regionální rozvoj přispívá k omezení regionálních rozdílů v Evropské unii. Financuje např. dopravu, vzdělání, životní prostředí, kulturní památky, zdravotnictví apod. Evropský sociální fond slouží pro podporu lidských zdrojů, růstu zaměstnanosti nebo vyšší kvalifikace. Fond soudržnosti se snaží pomáhat zaostalejším státům Evropské unie. Evropský námořní a rybářský fond slouží pro podporu rybolovu a životního prostředí. Všechny zmíněné fondy EU se přímo či nepřímo podílí na rozvoji a stabilitě venkovských obcí v České republice (Dotace EU: Informace o fondech, 2012).

Další alternativou financování obecních aktivit je využití národních programů. Z těch lze jmenovat např. Program obnovy venkova (POV), jehož správu obstarává Ministerstvo pro místní rozvoj. Program se zaměřuje na účast obyvatel při rozvoji obce, posilování tradic a soudržnosti občanů, podporu podnikání a zemědělství, kulturních památek, vybavenost obce, ochranu krajiny apod. Na Program obnovy venkova (POV) dohlíží Ministerstvo pro místní rozvoj. POV se zabývá rozvojem, stabilizací a obnovou venkovských obcí. Očekává účast obyvatel venkova při jeho obnově s ohledem na jeho tradice a je též zaměřen na hospodářský rozvoj regionu, obnovení domů či jiných staveb a budování občanské vybavenosti. Do rozvoje a stabilizace venkova by měli být zapojeni všichni občané obce. Obec může čerpat peněžní prostředky i od krajů, které vlastní samostatné účelové rozvojové fondy. Jinou možností, kterou mohou obce využít k financování svých záměrů, je Program rozvoje venkova České republiky (PRV), který se soustředí na zajištění hospodářského rozvoje obcí. Tento program nabízí různé dotace např. pro místní zemědělce. Dotace se týkají výstavby chlévů, stájí, skleníků

včetně souvisejících technologií pro živočišnou i rostlinnou výrobu. Tento program umožňuje získání subvencí v oblasti agroturistiky nebo cestovního ruchu. Projekty však nesmí mít negativní vliv na životní prostředí (Dufek & Heidlberk, 2015).

Holátová, Krninská & kol. (2012) vysvětlují, že ti totiž mají k obci vztah, dobře znají místní podmínky a tuší, jak nejlépe využít potenciál obce. U menších obcí nastává několik problémů oproti obcím větším. Mezi ně patří např. složitější přístup k návratným příjmům, velké administrativní výdaje, nemožnost využít úspor z rozsahu aj. Právě z těchto důvodů nejčastěji dochází ke slučování obcí do různých svazků či skupin.

Svazky mohou částečně zmírnit projevy nedostatečného vybavení místní samosprávy. Spojení obcí by však mělo být starostou obce důkladně promyšleno (Binek & kol., 2007).

Podobnou skupinou může být například Místní akční skupina (MAS₂). Jedná se o subjekt, který zprostředkovává rozvoj na venkově. MAS₂ jsou skupiny veřejné správy – obcí, svazků obcí a mikroregionů, které napomáhají i při rozmachu zemědělství. Cílem tohoto partnerství je blahobyt dané lokality. Často pomáhají k dosažení prostředků z Evropské unie či z národních programů České republiky. Dle Holátové, Krninské & kol. (2012, s. 158) „každá místní akční skupina společně stanovuje a provádí strategii místního rozvoje, spravuje a rozhoduje o rozdělování finančních zdrojů“.

Obce mohou využívat i program Evropské unie LEADER (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale) - Propojování aktivit hospodářského rozvoje venkova. Je to metoda, která podporuje rozvoj venkova, resp. propojuje aktivity pro jeho rozvoj. Snaží se při tom zapojit místní lid a přimět občany k tomu, aby si uvědomili příležitosti dlouhodobé prosperity dané oblasti. Často se v tomto případě využívá přístup komunikace „zdola nahoru“, kdy nejrůznější nápady pochází právě od jednotlivých občanů. (Karasová, 2015).

Finanční příspěvky posilující konkurenceschopnost venkova a zemědělství by měly podporovat modernizaci společnosti, investování do lesů, zkvalitnění produktů vznikajících na venkově, odborné vzdělávání lidí, nastolení inovací, výpomoc podnikům, rozvoj cestovního ruchu, zvýšení vybavenosti obcí apod. (Hrabánková, 2007).

3 METODIKA

Cílem diplomové práce je specifikace a analýza vybraných aspektů lidských zdrojů a jejich kultury a vlivu na kvalitu života a stabilizaci vybrané venkovské obce s návrhy změn vedoucích k zlepšení současného stavu.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí - teoretické a praktické.

- Teoretická část

V teoretické části byla nastudována odborná literatura zabývající se rozvojem venkova, kulturou, řízením lidských zdrojů, kulturním kapitálem apod. Nejčastěji byly využívány knižní tituly z Akademické knihovny Jihočeské univerzity a dále z Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. V první kapitole je vymezen pojem venkov. Druhá kapitola pojednává o jeho rozvoji a stabilizaci. Ve třetí kapitole je vysvětleno, jaký vliv má management obce na řízení lidských zdrojů. Čtvrtá kapitola popisuje oživení venkova a podporu kvality života na vesnicích. V poslední kapitole teoretické části jsou shrnuty možnosti financování rozvoje venkova. Knižní prameny jsou doplněny o aktuálnější informace čerpané z elektronických zdrojů.

- Praktická část

Praktická část diplomové práce je složena z primárních zdrojů (řízený rozhovor se starostou obce, dotazníkový výzkum a vlastní pozorování) a sekundárních zdrojů (odborná literatura a elektronické zdroje). První kapitola charakterizuje obec Dunajovice. V tomto případě bylo čerpáno jak z webových stránek obce, tak doplněno o informace přímo od starosty. Ve druhé kapitole je stručně popsána historie obce. Třetí kapitola se týká současného stavu Dunajovic, technické a občanské vybavenosti, kulturních památek a dodržovaných tradic. Čtvrtá kapitola se věnuje výdajům na rozvoj obce od roku 2011 až do roku 2015. Také je zde nastíněn výhled na rok 2016. Obsahem páté kapitoly je kvantitativní a kvalitativní výzkum ve zkoumané obci.

Kvantitativní výzkum

V obci byl nejprve proveden kvantitativní výzkum skládající se z dotazníkového šetření (dotazník pro místní obyvatele a VSM dotazník). Dotazníkové šetření se uskutečnilo od 18. do 30. ledna 2016. Celkem bylo distribuováno 70 tištěných a 30 elektronických dotazníků pro místní obyvatele (Příloha 2). Návratnost dotazníků pro místní obyvatele činila 53 %, což prezentuje názor asi čtvrtiny obyvatel obce. Dále bylo těmto občanům doručeno 100 tištěných VSM dotazníků (Value Survey Module, Hofstede). V tomto

dotazníku byly otázky z VSM 1994, který doplňovaly a upřesňovaly otázky z novějšího VSM 2013. Návratnost dotazníku VSM (Příloha 3) byla taktěž 53 %.

Vymezení zkoumaného souboru

Základním souborem byla obec Dunajovice. Respondenti byli vybírání ze základního souboru náhodným stratifikovaným výběrem dle evidence obyvatel obce. Nejprve byly z celého souboru sestaveny homogenní podsoubory, aby byli zastoupeni muži i ženy různých věkových kategorií na základě stavu obyvatel v obci podle Českého statistického úřadu (Příloha 1) a z těchto podskupin byl následně proveden náhodný výběr respondentů. Způsob doručení dotazníků byl vybírán zejména na základě věku tázaných. Některé dotazníky byly rozeslány poštou, jiné byly provedeny osobně a další část byla distribuována elektronicky. Elektronické dotazníky byly vytvořeny na webových stránkách Survio.com. Předvýzkum nebylo nutné provádět, protože s jednotlivými dotazníky se pracovalo i při výuce na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

V dotazníku pro místní obyvatele byla vyhodnocena každá otázka dle počtu odpovědí respondentů, kteří vytvořili výzkumný vzorek dotazníkového průzkumu. Otázky byly uzavřené, polouzavřené a jedna zcela otevřená, celkem jich bylo 31. Základem pro toto šetření byl dotazník pro místní obyvatele používaný ve výuce předmětu Rozvoj venkova a lidské zdroje na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, ke kterému byly vymyšleny vlastní doplňující otázky. Dotazník zjišťoval především spokojenost občanů s kvalitou života v obci a jejich názory na záležitosti a rozvoj obce. Občané, jimž byla doručena tištěná forma dotazníku, měli možnost zároveň získat i jeho elektronickou podobu. Všichni respondenti též mohli požádat o zaslání výsledků provedeného výzkumu. Ty byly po zpracování předány starostovi obce.

V dotazníku VSM, který zkoumal, ke kterým kulturním dimenzím znalostní ekonomiky obec směřuje, bylo celkem 36 otázek namíchaných z původních verzí dotazníků VSM 1994 a VSM 2013. Získané odpovědi byly vloženy do programu na zpracování dotazníků Microsoft Office Excel vytvořeného pro potřeby Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Výsledné dimenze se počítaly takto:

$$\begin{aligned} 1994 \text{ PDI} & \quad -35*94_c3 + 35*94_c6 + 25*94_c14 - 20*94_c17 \\ 1994 \text{ IDV} & \quad -50*94_c1 + 30*94_c2 + 20*94_c4 - 25*94_c8 \\ 1994 \text{ MAS}_1 & \quad 60*94_c5 - 20*94_c7 + 20*94_c15 - 70*94_c20 \end{aligned}$$

1994 UAI	$25*94_c13 + 20*94_c16 - 50*94_c18 - 15*94_c19$
1994 LTO	$-20*94_c10 + 20*94_c12$
2013 PDI	$35*(13_c7 - 13_c2) + 25*(94_c14 - 94_c17)$
2013 IDV	$35*(13_c4 - 94_c1) + 35*(13_c9 - 94_c8)$
2013 MAS ₁	$35*(13_c5 - 13_c3) + 35*(13_c8 - 94_c7)$
2013 UAI	$40*(13_c18 - 13_c15) + 25*(13_c21 - 13_c24)$
2013 LTO	$40*(13_c13 - 13_c14) + 25*(13_c19 - 13_c22)$
2013 IVR	$35*(94_c12 - 13_c11) + 40*(13_c17 - 13_c16)$

Po propočtech jednotlivých indexů v programu Microsoft Office Excel byly rozděleny možné výsledky následovně:

- PDI < 50 tj. malý mocenský odstup,
- PDI > 50 tj. velký mocenský odstup,
- IDV < 50 tj. kolektivismus,
- IDV > 50 tj. individualismus,
- MAS₁ < 50 tj. feminita,
- MAS₁ > 50 tj. maskulinita,
- UAI < 50 tj. přijímání rizika,
- UAI > 50 tj. vyhýbání se nejistotě,
- LOT < 50 tj. krátkodobá orientace,
- LOT > 50 tj. dlouhodobá orientace,
- IVR < 50 tj. požitky,
- IVR > 50 tj. sebekázeň.

Hraniční hodnota kulturních dimenzí je tedy 50 bodů (Geert Hofstede, VSM 2013, 2016).

Kvalitativní výzkum

Následně byl proveden kvalitativní výzkum (test barevně sémantického diferenciálu a rozhovor se starostou Dunajovic). Testování občanů probíhalo ve dnech 1. až 7. února 2016. Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD, Příloha 4), zjišťující především psychologické kvalitativní údaje o komunitě obce, byl rozdán v počtu 12 ks. Všech 12 TBSD bylo navraceno. Dotazníky kvantitativního i kvalitativního výzkumu byly anonymní.

TBSD (Ščepichin, Ščepichinová & Kolářová) zkoumal pocitovou složku osobnosti a zaměřoval se na sdílené hodnoty v societě. Obsahoval 58 slov, ke kterým respondent přiřadil vždy tři ze dvanácti barev, které se mu ke slovu dle jeho pocitu nejvíce hodily. Barvy potom subjektivně seřadil dle oblíbenosti. Dle směrodatné odchylky se zjistilo, která slova jsou nejvíce sdílená, tedy čím nižší je směrodatná odchylka, tím více se na daném pořadí v žebříčku hodnot respondenti shodují, neboli tím více je slovo (hodnota) sdílené. Získané odpovědi (Příloha 5) byly též vloženy do programu na zpracování dotazníků Microsoft Office Excel, který byl vytvořen pro potřeby Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Setkání se starostou obce panem Františkem Uhlířem proběhlo v několika etapách. Nejprve proběhl polostandardizovaný rozhovor dne 8. února 2016 v 13:00 hodin na obecním úřadě v Dunajovicích (Příloha 6). Při něm byly poskytnuty potřebné dokumenty a důležitá sdělení ohledně života v obci. Doplnující údaje byly získány formou neřízeného rozhovoru se starostou, který byl uskutečněn dne 15. února 2016 v 11 hodin na obecním úřadě v Dunajovicích. Poskytnuté informace se týkaly vybavenosti obce, její historie, též byla zapůjčena Pamětní kniha Dunajovic.

Použitím kvantitativních i kvalitativních metod zkoumání byl zajištěn celostní (holistický) pohled na realitu v obci. Byla propojena a porovnána vědomá úroveň myšlení lidí (dotazník pro místní obyvatele a dotazník VSM) a pocitová složka vnímání (test barevně sémantického diferenciálu). Zdrojem získaných údajů bylo také vlastní pozorování v obci, dále e-mailová korespondence s kompetentními osobami.

V šesté kapitole diplomové práce jsou formulovány návrhy a doporučení pro budoucí rozvoj, stabilizaci obce a kvalitu života místních obyvatel, které jsou pokládány za stěžejní ať už na základě provedených dotazníkových výzkumů, rozhovoru se starostou či vlastního pozorování.

4 ŘEŠENÍ A VÝSLEDKY

4.1 Charakteristika obce Dunajovice³

Obec Dunajovice je z hlediska rozlohy (819 ha) a počtu obyvatel menší vesnice, která leží přibližně 20 km od krajského města Českých Budějovic. Nachází se mezi Lišovem a Třeboní a spadá tudíž do Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko (Obrázek 2). Obec se rozprostírá v krajině plné lesů, luk a rybníků (Obrázek 3). Některé rybníky má obec ve svém vlastnictví, např. Nový u Dunajovic, Ráček nebo Beranský. Více než polovinu jejího území tvoří orná půda (Obec Dunajovice: Základní informace, Historie Dunajovic, 2014).

Své záležitosti obec spravuje v samostatné působnosti, v právních vztazích jedná svým jménem a na vlastní odpovědnost. Obec má vlastní majetek a hospodaří dle svého rozpočtu (Obec Dunajovice: Povinně zveřejňované informace, 2014).

Obrázek 2: Obec Dunajovice

Zdroj: Obec Dunajovice: Kde nás najdete, 2014

Za poslední dobu se obec v počtu nových domů mírně rozrůstá. Často zde žije v jednom domě několik generací. Mladí lidé se svými dětmi bydlí společně se svými rodiči,

³ Pro diplomovou práci byla zvolena podobná struktura charakteristiky obce Dunajovice jako v mé bakalářské práci na téma „Analýza odpadového hospodářství vybrané obce“ (2014).

případně si staví vlastní dům nedaleko nich. To signalizuje, že mají k obci kladný vztah a nechtějí se odstěhovat jinam. V Dunajovicích se v současné době nachází 101 čísel popisných, kromě jednoho jsou všechny domy obydlené.

Obrázek 3: Mapa okolí Dunajovic

Zdroj: Obec Dunajovice: Fotogalerie, 2014

Do okolních měst (Třeboň, Lišov, České Budějovice) většina občanů jezdí do zaměstnání či do školy, nebo tam nakupuje. Tato města místním obyvatelům nabízejí chybějící lékařskou péči, kulturní vyžití apod. Obec má v plánu do budoucna podporovat cestovních ruch a stabilizovat své obyvatele.

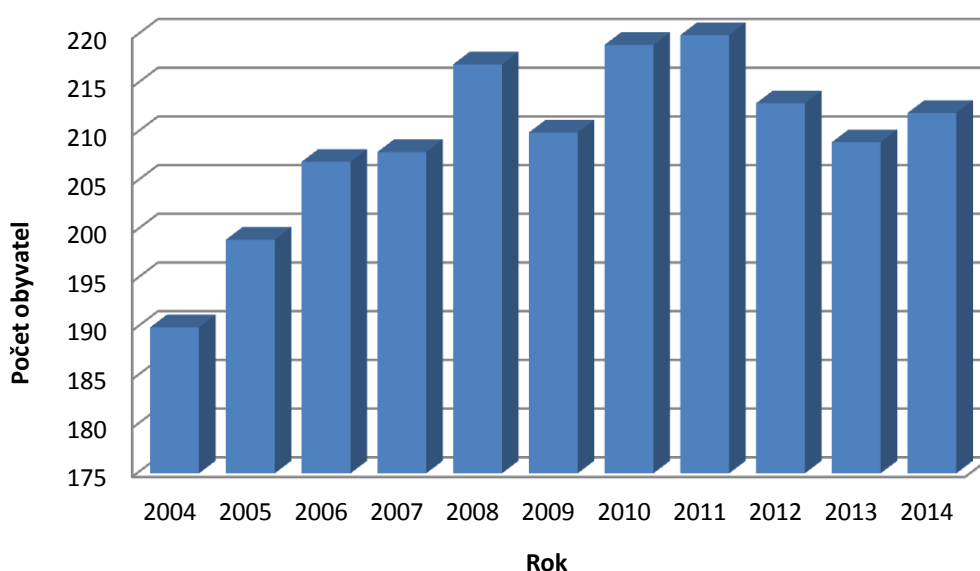
Hlavou obce je od 8. listopadu 2006, (tzn. třetí volební období) uvolněný starosta pan František Uhlíř, který je zastupován místostarostou. Uvolněnost starosty je pro obec výhodou, protože se může lépe starat o zdejší prostředí a zároveň více věnovat obecním problémům. Zastupitelstvo rozhoduje o záležitostech obce a tvoří ho sedm členů. Pravidelně jednou za měsíc se koná veřejné zasedání zastupitelstva, kterého se může kdokoliv z občanů zúčastnit. Obec Dunajovice nemá jmenovaného tajemníka ani radu.

V obci žije trvalým pobytem 216 obyvatel, z toho 115 mužů a 101 žen, jejich průměrný věk je 42,2 let. Nejvíce zastoupenou (skoro 70 % obyvatel) je věková skupina v produktivním věku 15–64 let (ČSÚ: Veřejná databáze – Dunajovice, 2014). Nejčteněji se zde nachází rodinné domky nebo statky, někteří obyvatelé bydlí též

ve třech bytových domech (Akční plán rozvoje Třeboňska pro období 2014–2020, Rozvojové projekty Obce Dunajovice, 2013).

V následujícím grafu (Graf 1) je zobrazen vývoj počtu obyvatel v obci Dunajovice v letech 2004 až 2014 (stav obyvatel je vždy k 1. lednu). Lze pozorovat, že nejméně lidí žilo v obci v roce 2004, celkem 190 občanů. Od této doby však počet obyvatel roste až do roku 2011, kdy měla obec maximum občanů. Jejich celkový počet činil 220 obyvatel. Od tohoto roku má počet lidí v obci opět klesající charakter, nicméně se stále drží nad 200 obyvateli (ČSÚ: Databáze demografických údajů za obce ČR, 2014).

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2004–2014

Zdroj: ČSÚ: Veřejná databáze – Dunajovice, 2014; vlastní zpracování

Obec je členem různých spolků pro rozvoj venkova. Prvním z nich je Svaz měst a obcí Jihočeského kraje (SMOJK), který chrání práva a zájmy svých členů, jimiž jsou právě jihočeská města a obce. Hlavním smyslem tohoto svazu je řešit problémy, na které samotné obce nemají prostředky. Jedná se např. o dopravní spojení, odpadové hospodářství, vybavení obce, výstavbu různých zařízení, rozvoj kultury a lidských zdrojů, sportovní vyžití, cestovní ruch či životní prostředí (SMOJK: Úvod – Cíle SMOJK, 2006). Tento svaz především podává informace o dotačních titulech pro obce a pomáhá obcím vyznat se v těchto záležitostech. Obec, která je ve spolku, musí uhradit roční členský příspěvek ve výši 4 000 Kč (SMOJK: Stanovy SMOJK, 2012). SMOJK pomohl obci Dunajovice získat dotaci na pořízení kompostérů a též přispěl k zajištění úvěru na čistírnu odpadních vod. Dále je obec členem Místní akční

skupiny (MAS₂) Třeboňsko, která taktéž pomáhá obcím získávat finanční prostředky a podporuje jejich rozvoj. Členem této skupiny se obec stala díky Sdružení obcí regionu Třeboňsko (SORT), které je součástí právě MAS₂. Před několika měsíci dostala obec nabídku stát se členem Sdružení místních samospráv České republiky (SMS ČR), což je organizace, která pomáhá hájit zájmy obcí (Sdružení místních samospráv: O SMS ČR, 2016). Po projednání na zasedání zastupitelstva však starosta spolu se zastupiteli usoudili, že se obec členem tohoto svazku nestane (Pamětní kniha; Uhlíř, 2016).

4.2 Stručná historie obce

První zmínka o obci Dunajovice pochází z roku 1376 (Obec Dunajovice: Základní informace, Historie Dunajovic, 2014). Obec se v té době nazývala „Villa Dunagowicz“, což lze přeložit jako ves lidí Dunajových.

V historických pramenech obce Dunajovice se praví, že „v Dunajovicích je nouze, zabili tam Francouze“. Příběh s tím spjatý se odehrál 19. ledna roku 1806, kdy přišel do Dunajovic zubožený francouzský voják, který nestačil tempu svých druhů. Voják žádal místní lid, aby mu ukázal cestu do Lišova. Nabídl se sedlák Fíček, který vlastnil vůz, zapřáhl voly, naložil Francouze a vezl jej oklikou do Lišova. U lesa však vůz dostihli tři předem domluvení lupiči z Dunajovic (Dolejšek, Fix a Nečas). Vojáka okradli a zabili. Sedlák Fíček raději ujel. Vražda vojáka ale vyšla brzy najevo. Dunajovický rychtář Marek ohlásil spáchání zločinu na úřad v Třeboni, ale úřady s tím nechtěli mít nic společného. Nakonec se všichni tři viníci přiznali, že vojáka oloupili a utloukli. Byli posláni k soudu v Českých Budějovicích, který projednal důkazy. Na základě toho byl oznámen rozsudek, obžalovaní zaplatili výdaje soudního řízení, avšak kvůli „nedostatku zlého úmyslu“ bylo vyšetřování zastaveno a viníci nebyli potrestáni. O tomto příběhu se dokonce zpívá v písničce (Uhlíř, 2016).

4.3 Analýza současného stavu obce

V obci je většinou čisto a uklizeno. Keřičky okolo parku jsou zastřižené, tráva je posečená, v zimě z chodníků odklizen sníh. Obec má pro tyto účely osobu pověřenou péčí o její vzhled a prostředí. Jen zřídka zde lze zaznamenat menší problémy v podobě zničeného plotu okolo hřiště, rozbité nástěnky apod. Životní prostředí obce Dunajovice je spíše dobré, neznečištěné. Obec disponuje kontejnery na tříděný odpad

(sklo, upotřebené oleje) na dvou místech. V obci se jednou za měsíc sváží separovaný plast a papír, na jejichž třídění dostávají občané pytle zdarma. Obec má ve svém vlastnictví obecní automobil a křovinořez, s jejichž pomocí se snaží udržovat pořádek v obci.

Dopravní spojení je omezené kvůli poloze a velikosti obce. Spojení s Třeboní zajišťuje linkový autobus pětkrát denně, s Lišovem taktéž. O víkendech a o svátcích zde nejedí žádný autobus.

V obci můžeme najít několik mikropodniků, resp. rodinných firem. Nejvíce je zde zastoupeno zemědělství, lesnictví a rybářství (ČSÚ: Veřejná databáze – Dunajovice, 2014). Živnostníci tady nabízí ubytovací služby, truhlářství, čalounictví, pilu a dřevařskou výrobu. I přesto se zde nenaskytuje dostatek pracovních příležitostí.

Obec oživuje také činnost Mysliveckého sdružení Dunajovice a Sbor dobrovolných hasičů, který mimo jiné zaštiťuje každoroční hasičský ples (Akční plán rozvoje Třeboňska pro období 2014–2020, Rozvojové projekty Obce Dunajovice, 2013). Dále se zde nachází výcvikové středisko psů, které funguje už přes deset let. Každou sobotu odpoledne mohou nejen obyvatelé obce přijít cvičit poslušnost svých psích mazlíčků.

V Dunajovicích vychází od roku 2007 zpravodaj „Dunajovická kachna“. Svůj název dostal podle kachny, která se před lety zabydlela na návesném rybníce. Z tohoto občasníku mohou obyvatelé získat informace o hospodaření obce, kulturních akcích, svozu odpadu i historii obce.

4.3.1 Vybavenost obce

Z hlediska technické infrastruktury disponuje obec nově vybudovanou čistírnou odpadních vod (ČOV) (Obrázek 4), která byla postavena v roce 2013 a do konce roku 2014 pracovala ve zkušebním provozu. Na konci téhož roku byla zkolaudována (Obec Dunajovice: Zpravodaj – Dunajovická kachna 1/2013, 2013). Na tuto stavbu využila obec dotaci z Evropské unie z Fondu Soudržnosti z Operačního programu Životní prostředí. Tato finanční pomoc činila 13 000 000 Kč. Z celkové sumy věnovala Evropská unie 85 %, stát poskytl 5 % a 10 % uhradila obec (Uhlíř, 2016).

V roce 2012 pořídila obec novou přípojku elektřiny k vodárně a vyměnila vrt. Roku 2015 byla potom opravena a zateplena celá budova místní vodárny. Tyto záležitosti obec nefinancovala sama, ale byla jí poskytnuta dotace z Grantového

programu Jihočeského kraje Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury. V roce 2012 a 2013 byla vybudována nová kanalizace, poté byla rozšířena v letech 2014 a 2015.

Obrázek 4: Čistírna odpadních vod – den otevřených dveří

Zdroj: vlastní fotografie

Chodníků obec nemá mnoho, jsou umístěny jen okolo parku, kde se nachází hlavní silnice, avšak pro větší bezpečnost místních obyvatel by mohly být zřízeny podél celé hlavní silnice Lišov – Třeboň procházející obcí. Veřejné osvětlení má také rezervy a není dostatečně rozloženo ve všech částech obce, v některých místech jsou mezi lampami příliš velké vzdálenosti. Obec financuje technickou infrastrukturu zčásti pomocí různých dotací. Například Program obnovy venkova (POV) v minulých letech poskytl finanční prostředky na veřejné osvětlení, zrenovování hřiště, vybudování chodníků či opravu Kaple Zvěstování Panny Marie.

Občanská vybavenost není zcela uspokojivá. V obci Dunajovice se nachází restaurace (hostinec) a knihovna, která zde fungovala již v roce 1935 (Pamětní kniha obce Dunajovice, 2015). V knihovně je možné využít připojení k obecnímu internetu. Čtenáře tvoří převážně dospělí a senioři. Lékařská služba či jiné zdravotnické zařízení (např. lékárna) zde zcela chybí i přesto, že je zde přibližně 16 % lidí starších 65 let (ČSÚ: Veřejná databáze – Dunajovice, 2014). Místní škola byla dostavěna v roce 1896. Od roku 1996 je však v nečinnosti základní škola a od roku 1998 i škola mateřská.

Přízemí školní budovy nyní slouží jako sklad jedné soukromé firmy. Obchod byl zrušen v roce 2010, v posledních letech je však částečně nahrazován pojízdnou prodejnou, která do obce jezdí jednou týdně. Jejích služeb využívají především starší občané (Obec Dunajovice: Současnost Dunajovic, Stručná charakteristika, 2014).

4.3.2 Kulturní památky v obci

Obec Dunajovice nemá mnoho historických památek, avšak většina z nich stojí za povšimnutí. Vlastnímu středu obce vévodí Kaple Zvěstování Panny Marie (Obrázek 5). Byla postavena v roce 1857 a v roce 2011 zčásti zrekonstruována (opraven strop, krov, střecha). Od roku 1997 je v kapli používáno elektrické zvonění ve 12 a v 19 hodin. Hned vedle kaple se nachází pomník věnovaný obětem první světové války pocházející z roku 1923, kde se pravidelně na Dušičky zapalují svíčky.

Obrázek 5: Kaple Zvěstování Panny Marie a část hřiště

Zdroj: vlastní fotografie

V obci rovněž stojí i menší kaplička Sv. Jana Nepomuckého. Velkou dominantou přímo uprostřed obce je park plný zeleně. Pro sport i aktivní odpočinek slouží místní hřiště, kde lze najít například ping-pongový stůl a prolézačky pro děti. Bylo postaveno v roce 1999 (Pamětní kniha obce Dunajovice, 2015).

Zhruba 1 km od obce směrem na Lišov se vypíná Dunajovická hora (504 m. n. m.), kde lze navštívit poutní místo Kapli svatého Kříže (Uhlíř, 2016). Peníze na vystavění kaple věnoval podle pověsti onen sedlák, kterého tížilo svědomí po vraždě francouzského důstojníka (Pamětní kniha obce Dunajovice, 2015). Ke kapli, resp. ke studánce vedle kaple, se váže pověst se slepcem, který si umyl v zázračné vodě své oči a znovu se mu vrátil zrak.

V lese okolo zatopeného kamenolomu je umístěno čtrnáct zděných kapliček křížové cesty z roku 1885, na jejichž vybudování přidali peníze tehdejší občané Dunajovic. Kaple křížové cesty byly naposled opraveny v roce 2007, přičemž celkové výdaje na opravu činily skoro 85 000 Kč. Křížová cesta je dnes vyhledávaným místem mnoha turistů a návštěvníků obce. Zatopený kamenolom je využíván především k rekreaci (Uhlíř, 2016).

Navrcholu hory byla v roce 1939 vybudovaná dřevěná rozhledna, která však byla krátce po druhé světové válce kvůli své zchátralosti zbourána (Obec Dunajovice: Současnost Dunajovic, Stručná charakteristika, 2014).

4.3.3 Tradice v obci

V obci je každoročně dodržováno mnoho tradic. Hned v únoru prochází vesnicí masopustní průvod (Obrázek 6), který byl znovu obnoven v roce 2007. V tuto dobu zde sbor dobrovolných hasičů pořádá hasičský ples, na kterém se schází nejen místní občané, ale též lidé z okolních obcí.

Na jaře se dodržují Velikonoce, při kterých chlapci nezapomenou chodit s pomlázkami od domu k domu. Je zde pravidlem, že 30. dubna se staví barevně ozdobená májka a pálí se čarodějnice.

Sedm týdnů po Velikonočních svátcích (pohyblivý svátek) se v obci pořádá pouť, která je spojená s nedělní mší svatou konanou na poutním místě na Dunajovické hoře. Je zvykem, že do obce v tento čas přijíždí kolotoče, houpačky a další atrakce pro děti i dospělé. V květnu obec podporuje tradiční setkání na Den matek.

Poslední víkend v červnu je věnován dětem, protože se pro ně připravuje dětský den plný her a soutěží o ceny. Večer je zakončený zábavou s hudební produkcí, tzv. „Vítáním léta“ na Dunajovické hoře. Na konci léta proběhlo letos již podruhé

Loučení s létem, což je venkovní zábava, kde tradičně hraje rocková kapela, jejímž členem je jeden z místních občanů.

Obrázek 6: Tradiční masopust v Dunajovicích

Zdroj: vlastní fotografie

V posledních dvou letech se konala posvícenská zábava pořádaná druhý týden v říjnu. Vždy 5. prosince chodí vesnicí Mikuláš, anděl a čerti, kteří hodné děti odměňují a zlobivé trestají. Závěr roku se pojí s výstavou betlémů a vánoční mší svatou v Kapli Zvěstování Panny Marie. Tradiční akce podporují soudržnost místních obyvatel.

4.4 Výdaje na rozvoj obce Dunajovice

V následující tabulce (Tabulka 2) jsou shrnuty výdaje na rozvoj obce Dunajovice za období 2011–2015. Jsou zde zobrazeny výdaje na opravy a udržování místních komunikací, nákup knih do obecní knihovny, zachování a obnovu hodnot kulturního a historického povědomí, kam patří např. opravy památek v obci. Dále jsou zahrnuty výdaje na kulturní a tradiční akce v obci, např. den matek, pouť, den dětí či masopust. Věcné dary jsou občanům věnovány při oslavě životního jubilea. Obec také přispívá na sportovní akce jako např. volejbal, nohejbal, hokej. Tabulka dále obsahuje výdaje na veřejné osvětlení, a to jak na budování nových světel, tak na opravu a udržování

stávajících lamp. Do výdajů rozvoje obce se řadí též péče o vzhled obce a veřejnou zeleň. Tyto výlohy obsahují především sečení trávy v místním parku a návsi, hrabání listí a udržování pořádku i čistoty v obci.

V tabulce jsou patrné určité rozdíly v meziročních výdajích. Je vhodné upozornit především na velký výkyv výdajů na opravy a udržování místních silnic. V roce 2013 je velmi vysoký výdaj oproti ostatním rokům, protože se v obci budovala nová cesta za 200 000 Kč. Co se týče nákupu knih do obecní knihovny, jsou vydávány velmi vyrovnané výdaje, které se pohybují kolem 2 000 Kč. Větší kolísání je možné pozorovat u výdajů na obnovu historického povědomí, oprav místních kulturních památek. Nejvyšší je tato položka v roce 2014, ve kterém obec Dunajovice vynaložila nejvíce finančních prostředků na opravu stropu a vymalování Kaple Zvěstování Panny Marie. Na kulturní akce a jiné místní tradice je pravidelně vyčleňována podobná částka, a to kolem 40 000 až 50 000 Kč. Každý rok tedy obec vydá ze svých disponibilních prostředků určitý obnos na podporu kultury a tradic v obci, což je chvályhodné, protože se tak stmeluje a utužuje kolektiv obce a lidé k sobě mají blíže. Obec podporuje i tělovýchovu a proto každoročně přispívá na sportovní akce, kterých se účastní místní občané. Zajímavé jsou také výdaje na opravu a udržování veřejného osvětlení. Nejvyšší částka, kterou obec za posledních pět let vydala ze svého rozpočtu na veřejné osvětlení, byla zaplacená v roce 2013, a to 155 000 Kč. Obec tehdy pořizovala čtyři nová světla na cestu k nově dostavěnému rodinnému domku. Jedny z obvykle každoročně nejvyšších obecních výdajů tvoří financování péče o vzhled obce. Je tedy možné říci, že se obec o svou podobu dobře stará a udržuje ji, což také napomáhá rozvoji obce a stabilizaci obyvatel v ní (Obec Dunajovice: Úřední deska, 2016).

Jak lze zjistit na základě tabulky, obec Dunajovice vydala nejvíce finančních prostředků na svůj rozvoj v roce 2013, což nejvíce ovlivňuje oprava silnic a veřejného osvětlení. Celková suma výdajů v tomto roce činila 548 000 Kč. Naopak nejméně obec vynaložila na svůj rozkvět v roce 2012 v celkové částce 208 500 Kč, tzn. cca o polovinu méně než v roce 2013.

Tabulka 2: Výdaje na rozvoj obce Dunajovice v letech 2011–2015 (v Kč)

Druh výdaje	Rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
Opravy a udržování silnic	0	10 000	200 000	50 000	50 000
Činnosti knihovnické – nákup knih	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000
Zachování a obnova hodnot historického podvědomí – opravy a udržování	100 000	0	10 000	180 000	70 000
Kulturní akce a tradice v obci, věcné dary občanům	35 000	39 000	30 000	50 000	50 000
Sportovní akce	4 000	500	1 000	1 000	1 000
Opravy a udržování veřejného osvětlení	15 000	7 000	155 000	55 000	5 000
Péče o vzhled obce a zeleň	100 000	150 000	150 000	100 000	100 000
Roční výdaje celkem	256 000	208 500	548 000	438 000	277 000

Zdroj: Obec Dunajovice: Úřední deska, 2016; vlastní zpracování

Následující tabulka (Tabulka 3) uvádí plánované obecní výdaje na rozvoj na rok 2016. V tomto roce obec zamýšlí opravit silnici Slověnická, která opravu už velmi potřebuje a dále cesty na Dunajovické hoře. Na nákup knih do obecní knihovny obec Dunajovice vyčlení 2 000 Kč ze svého rozpočtu, která je stejná jako v předešlých letech (viz Tabulka 2). Částku 100 000 Kč chce obec investovat do dalších oprav Kaple Zvěstování Panny Marie. Kulturním akcím a tradicím je zatím přidělen obnos

ve výši 60 000 Kč, tzn. o 10 000 Kč vyšší než v předchozím roce. Sportovní akce budou podpořeny v hodnotě 1 000 Kč. Na opravu a udržování veřejného osvětlení se obec chystá vydat 5 000 Kč. Pro péči o vzhled obce a veřejnou zeleň má obec zatím vyčleněnou částku 30 000 Kč, ale v porovnání s minulými léty z Tabulky 2, se tato částka ve skutečnosti nejspíš minimálně ztrojnásobí, protože obec vždy vydala na péči o svůj vzhled alespoň 100 000 Kč. Obec předpokládá na rok 2016 celkové výdaje v hodnotě 328 000 Kč.

Tabulka 3: Plánované výdaje na rozvoj obce Dunajovice na rok 2016 (v Kč)

Druh plánovaného výdaje	Náklady v Kč
Opravy a udržování silnic	130 000
Činnosti knihovnické – nákup knih	2 000
Zachování a obnova hodnot historického podvědomí – opravy a udržování	100 000
Kulturní akce a tradice v obci, věcné dary občanům	60 000
Sportovní akce	1 000
Opravy a udržování veřejného osvětlení	5 000
Péče o vzhled obce a zeleň	30 000
Náklady celkem	328 000

Zdroj: Obec Dunajovice: Úřední deska, 2016; vlastní zpracování

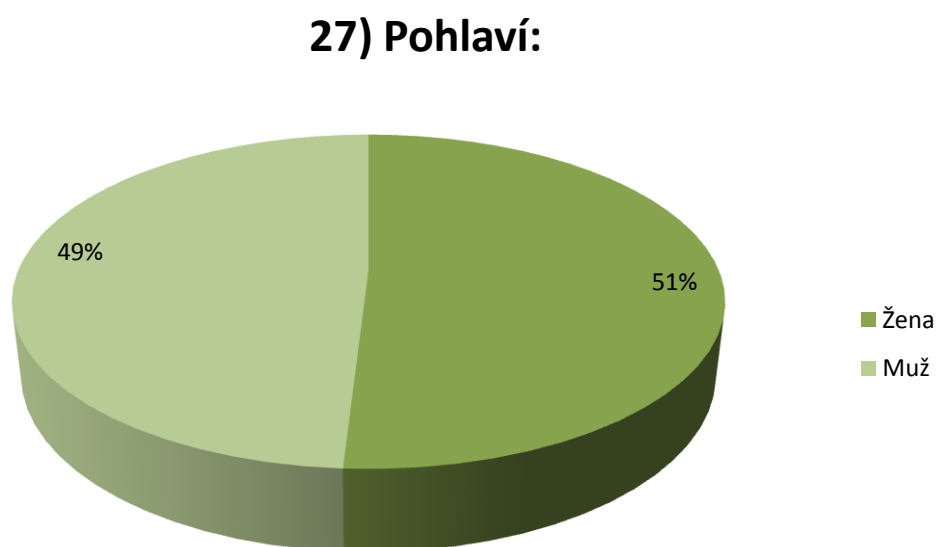
4.5 Výsledky dotazníkového šetření v obci Dunajovice

4.5.1 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku pro místní obyvatele

Dotazník pro místní obyvatele (Příloha 2) zjišťoval, jak dlouho zde daný občan žije, jaký má názor na technickou a občanskou infrastrukturu, na kulturu v obci, zkoumal jeho spokojenost s činností obecního úřadu apod. Na závěr byly položeny otázky týkající se identifikačních údajů, tzn. pohlaví, věk, vzdělání, rodinný stav a počet členů domácnosti. Věkové kategorie byly v dotazníku stanoveny následovně: do 20 let, 21–30 let, 31–40 let, 41–50 let, 51–60 let, 61–70 let a nad 70 let. Poté však byly rozděleny do podoby věkového rozložení, které při svém šetření v roce 2014 použil Český statistický úřad (Příloha 1).

Pro účely diplomové práce jsou nejprve uvedeny identifikační údaje (pohlaví, věk a vzdělání) výzkumného vzorku občanů. Ostatní otázky jsou zachovány v pořadí, ve kterém byly v dotazníku.

Graf 2: Pohlaví

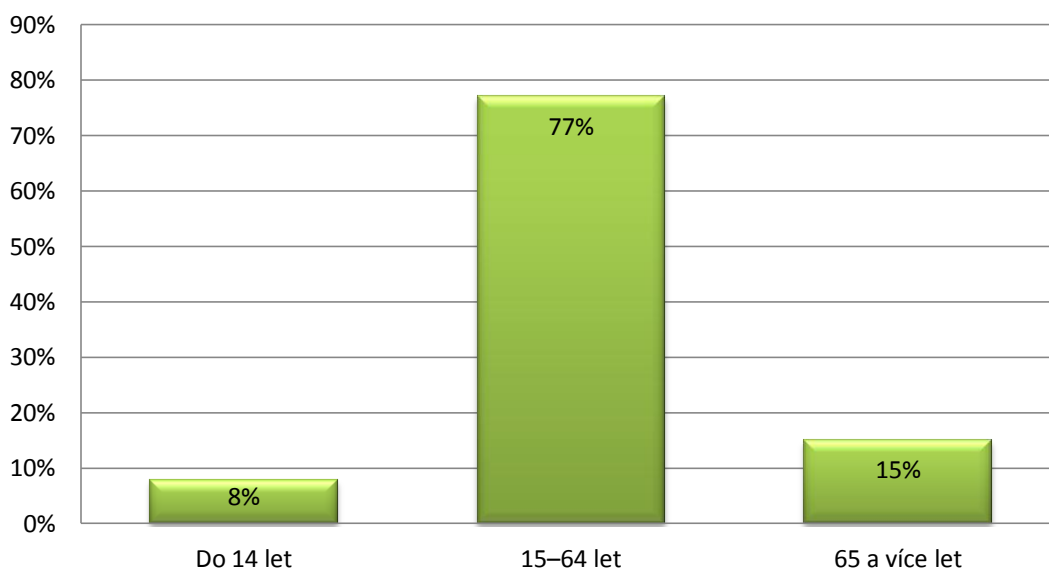

Zdroj: vlastní šetření

V Grafu 2 je zobrazeno zastoupení mužů a žen. Výzkumu se zúčastnilo 49 % mužů a 51 % žen.

Graf 3: Věková kategorie

28) Věková kategorie:

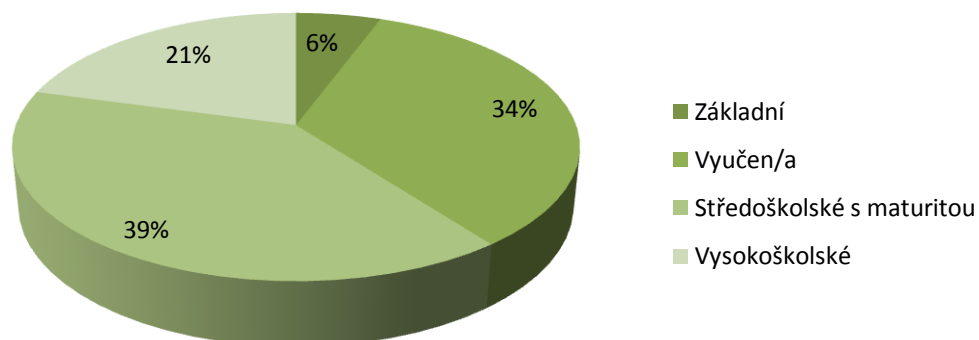

Zdroj: vlastní šetření

Věkové škály byly původně rozděleny po deseti letech, nicméně nakonec byly zvoleny stejné věkové kategorie, s jakými pracoval Český statistický úřad při svém šetření v obcích. Nejvíce respondentů (77 %) ve výzkumném vzorku bylo ve skupině produktivních občanů, tj. od 15 do 64 let. Děti do 14 let bylo 8 % a důchodců nad 65 let bylo 15 % (Graf 3).

Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

29) Nejvyšší dosažené vzdělání:

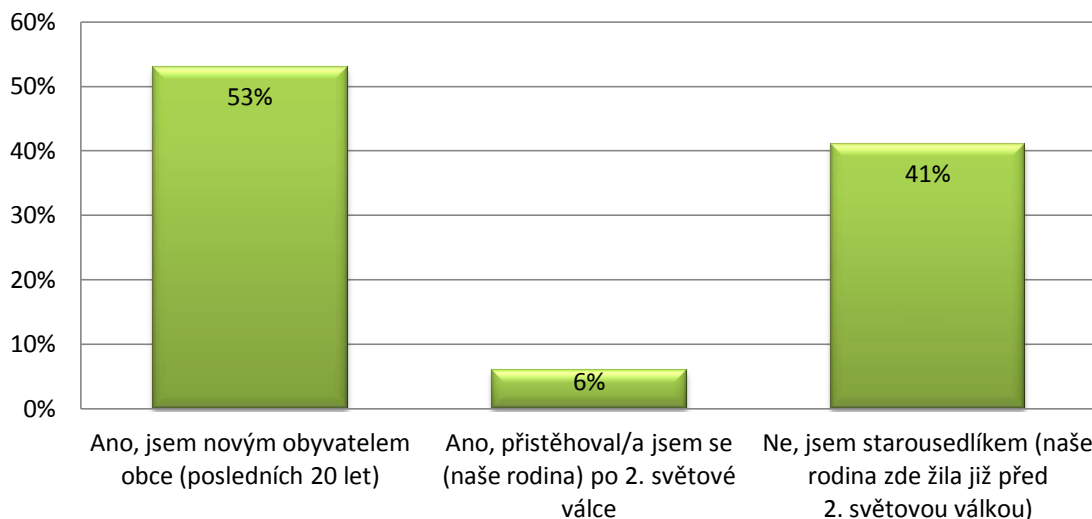

Zdroj: vlastní šetření

Co se týče vzdělání dotazovaných (Graf 4), nejhojněji bylo zastoupeno středoškolské s maturitou, a to v 39 % případů. Vyučeno bylo 34 % respondentů a 21 % lidí mělo vysokoškolské vzdělání. Základního vzdělání dosáhla nejmenší část tázaných.

Graf 5: Období přistěhování do obce

1) Přistěhoval/a jste se do obce z jiného města/vesnice?

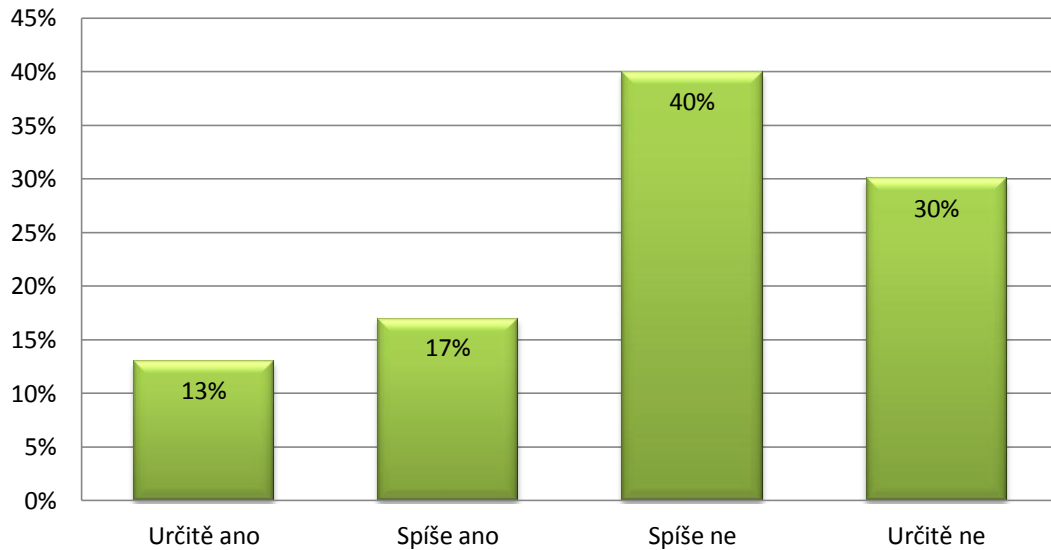
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

První otázka dotazníkového výzkumu (Graf 5) zkoumala, zda je respondent novým obyvatelem obce, nebo starousedlíkem. Větší polovina, tedy 53 % dotazovaných, odpověděla, že jsou novými obyvateli obce (posledních 20 let). Zbýlých 47 % občanů zde žije více než 20 let, z toho 41 % zde žilo už před druhou světovou válkou a 6 % se do obce přistěhovalo až po ní. Odpovědi respondentů ukázaly, že většina starousedlíků je vyučena, nebo má středoškolské vzdělání s maturitou.

Graf 6: Zájem o přestěhování mimo obec

2) Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?

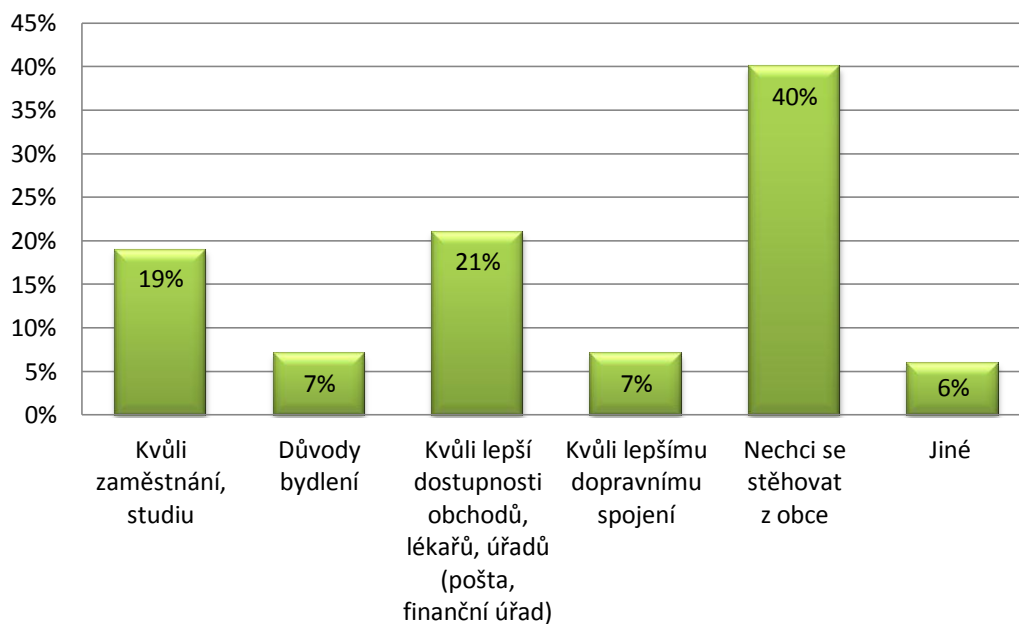
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Na otázku (Graf 6), zda by se občané chtěli někdy přestěhovat mimo obce svého bydliště, odpovědělo 40 % dotazovaných, že „spíše ne“, „určitě ne“ označilo 30 % lidí. To znamená, že 70 % občanů se z vesnice nejspíš stěhovat nebude. Ti spadají do věkové kategorie 50 a více let a jsou to zejména starousedlíci se středoškolským vzděláním. Naopak 13 % respondentů se z obce určitě chce stěhovat. Lidé, kteří odpověděli, že se v budoucnu přestěhovat spíše chtějí, tvořili věkovou kategorii od 21 do 30 let.

Graf 7: Důvody přestěhování mimo obec

3) Pokud byste se chtěl/a někdy přestěhovat z obce, proč?

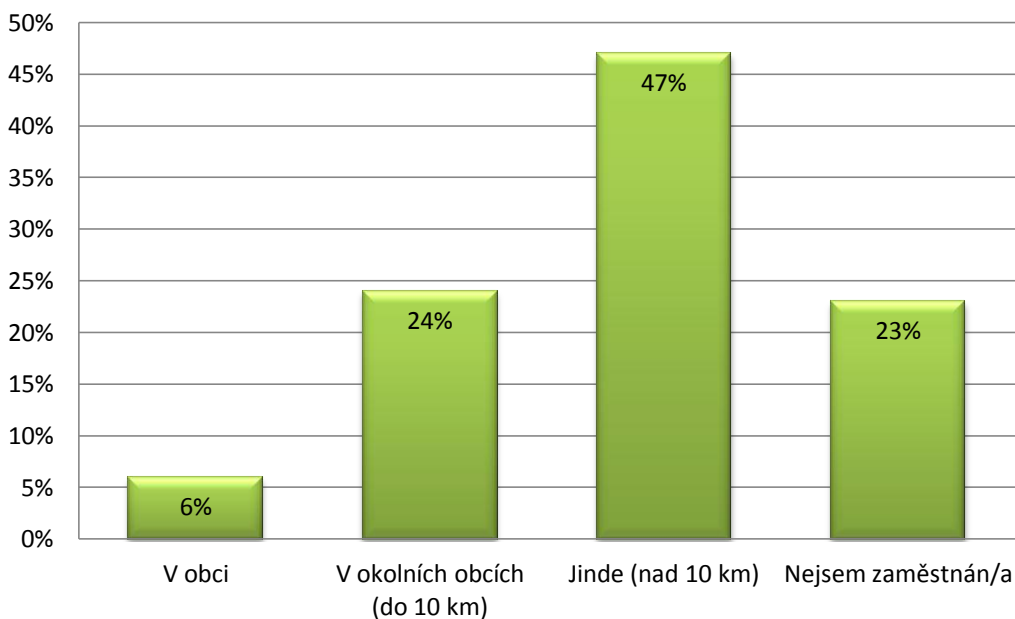
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Důvody, proč by se občané chtěli přestěhovat, bylo možné zjistit v další otázce (Graf 7). Kvůli zaměstnání či studiu by se chtělo stěhovat 19 % dotazovaných. Dalších 21 % občanů by se odstěhovalo kvůli lepší dostupnosti obchodů, lékařů a úřadů. Pozitivním faktem zůstává, že 40 % dotazovaných by se nechtělo stěhovat vůbec. Tyto respondenty tvořili převážně starousedlíci, ale zastoupeni zde byli i noví obyvatelé obce se středoškolským vzděláním ve věkových skupinách 40 a více let. To potvrzuje fakt, že starší lidé se stěhovat nechtějí. Mezi jinými důvody stěhování byly jmenovány např. vztahy mezi místními lidmi nebo jednání na obecním úřadě.

Graf 8: Místo zaměstnání či studia

4) Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?

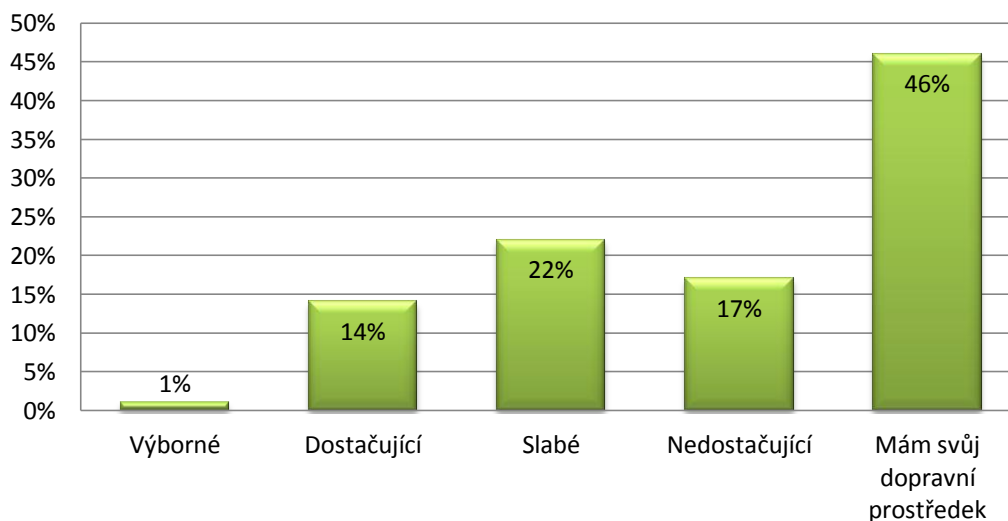
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Čtvrtá otázka (Graf 8) zjistila, kde jsou respondenti zaměstnáni, případně kde studují. Pouze 6 % je zaměstnáno přímo v obci. V okolních obcích (do 10 km) je zaměstnáno/studuje 24 % občanů výzkumného vzorku, a to nejčastěji v Třeboni. Skoro polovina výzkumného vzorku (47 %) pracuje nebo studuje v obcích vzdálenějších více než 10 km od Dunajovic, zejména v Českých Budějovicích. Dalších 23 % nezaměstnaných tvoří převážně lidé pobírající starobní důchod.

Graf 9: Hodnocení dopravního spojení obce

5) Jak hodnotíte dopravní spojení obce s okolními a většími centry?

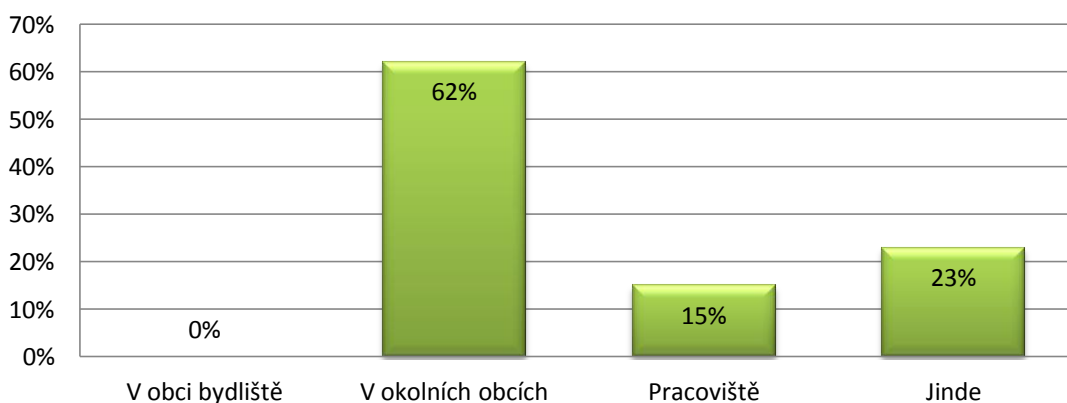
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Pátá otázka (Graf 9) se už zabývala osobním názorem lidí na dopravní spojení obce s okolními a většími centry. Zde bylo možné zvolit dvě odpovědi. Většina respondentů odpověděla, že je dopravní spojení slabé, příp. nedostačující, a k tomu označila, že má vlastní dopravní prostředek.

Graf 10: Místo provedení běžných nákupů

6) Kde zpravidla uskutečňujete běžné nákupy (potravin, zelenina, drogerie)?

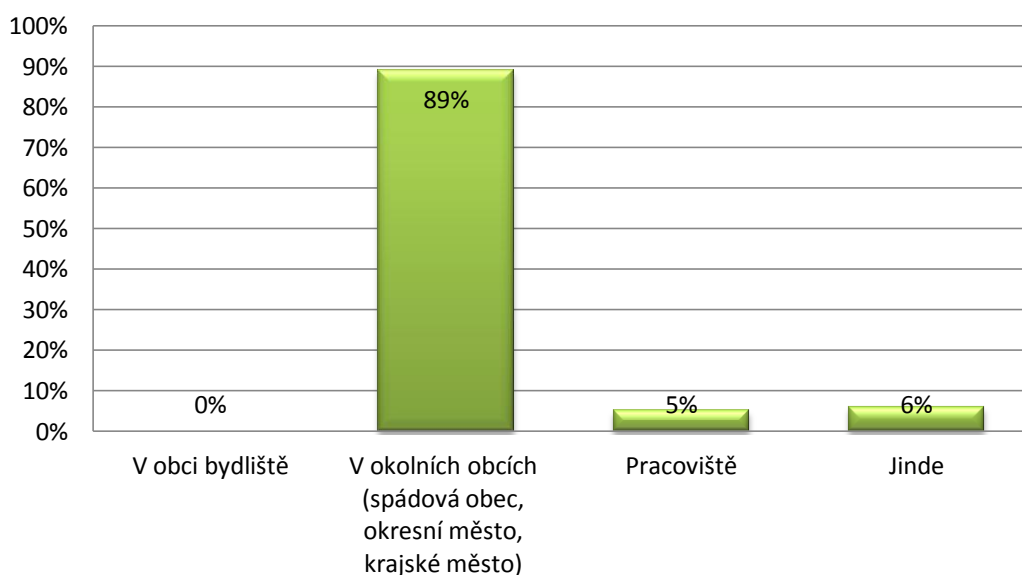
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Šestá otázka (Graf 10) měla prozkoumat, kde zpravidla občané uskutečňují běžné nákupy. Téměř dvě třetiny, tedy 62 % dotazovaných prozradilo, že nakupuje v okolních obcích (do 10 km), tzn. v Lišově nebo v Třeboni. Celkem 15 % občanů nakupuje v místě pracoviště a 23 % jinde, zejména v Českých Budějovicích. V obci bydliště nelze nakupovat žádné produkty, protože se zde nenachází žádný obchod.

Graf 11: Místo návštěvy lékaře a lékárny

7) Kde navštěvujete lékaře a lékárnu?

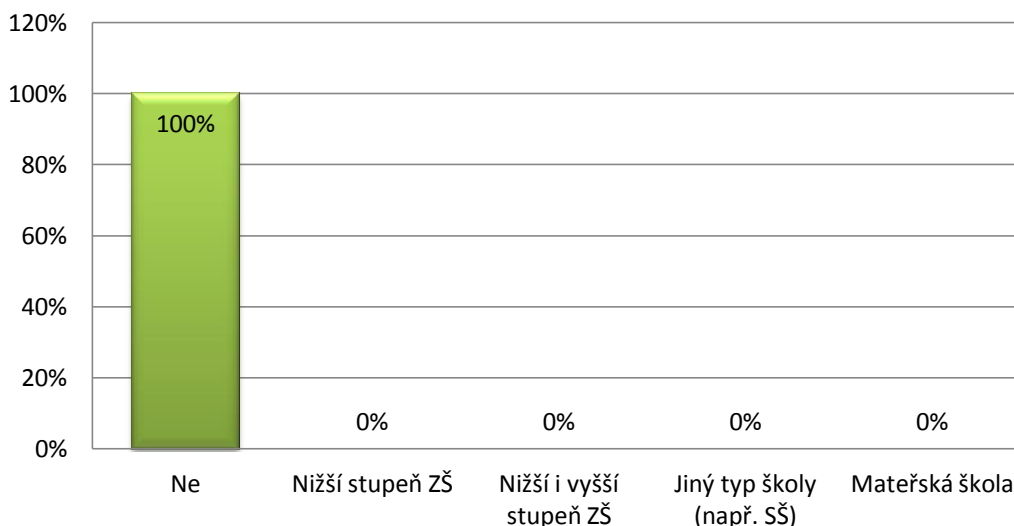
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

V obci bydliště se lékař ani lékárna nenachází, tudíž lékaře a lékárnu navštěvuje 89 % dotazovaných v okolních obcích (Graf 11), a to převážně v Třeboni, dále pak v Lišově nebo Českých Budějovicích. V místě svého pracoviště chodí k lékaři a do lékárny 5 % respondentů.

Graf 12: Škola v obci

8) Nachází se ve Vaší obci škola?

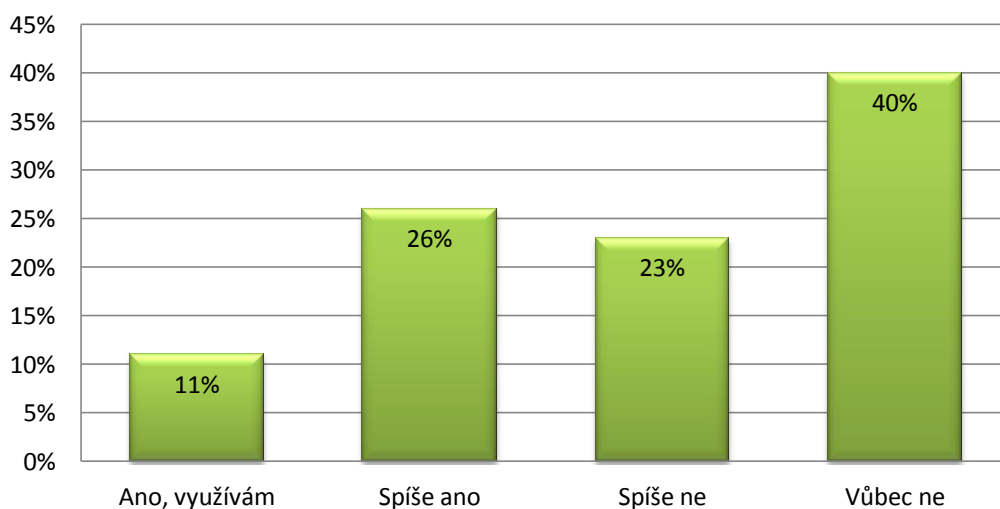
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Na otázku, zda se v obci nachází škola, odpovědělo všech 100 % respondentů pravdivě, že ne (Graf 12). V obci je pouze budova bývalé školy a školky, která nyní z části slouží jako sklad, zbytek prostoru je víceméně nevyužitý.

Graf 13: Využití místního hřiště

9) Využíváte místní hřiště?

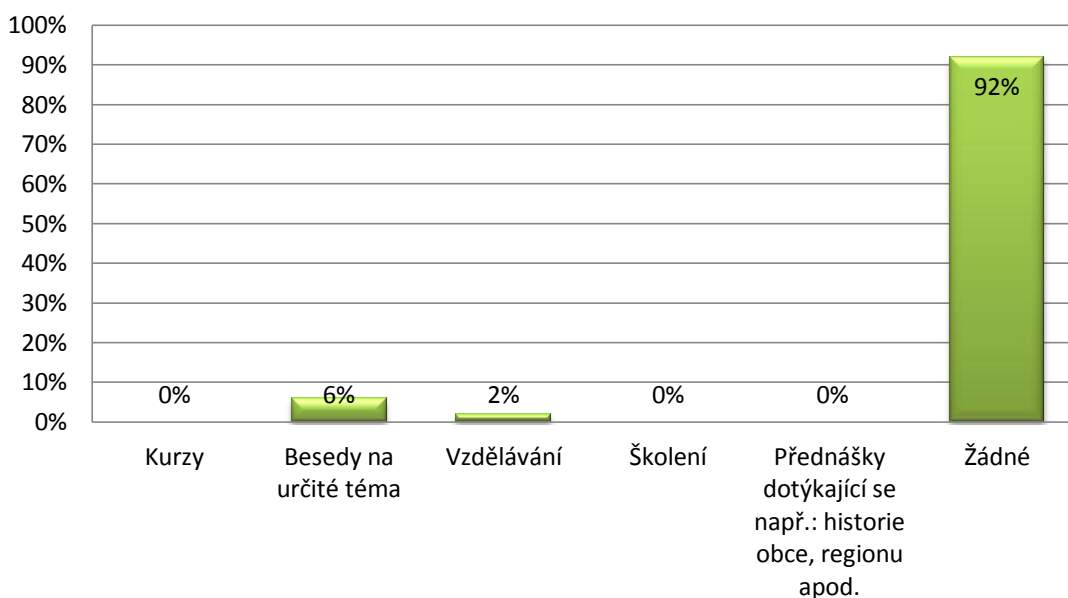
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Graf 13 ukazuje, jaká část respondentů využívá místní hřiště. Celkem 11 % odpovědělo, že hřiště využívá, 26 % spíše ano, 23 % spíše ne a 40 % vůbec ne. Mezi občany využívající hřiště patřily převážně dvě skupiny občanů. První z nich tvořili mladší občané ve věku do 20 let a druhou pak ženatí muži a vdané ženy ve věku 30 až 40 let, jejichž domácnost má dva a více členů. Na základě toho lze usuzovat, že na hřiště chodí s dětmi. Mezi ty, kteří hřiště vůbec nevyužívají, patří občané nad 50 let.

Graf 14: Akce v obci

10) Které akce se v obci pořádají?

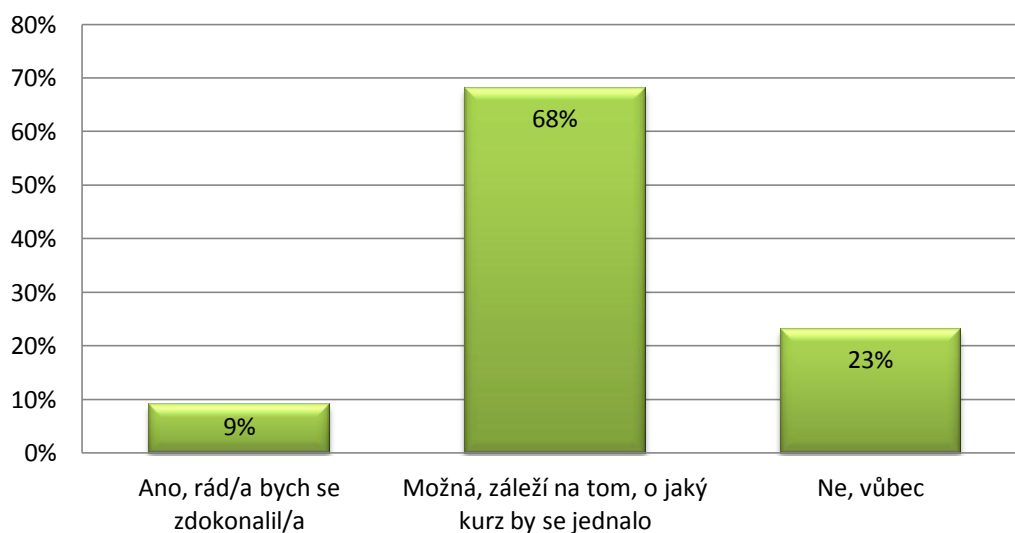
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Kulturních tradičních akcí se v obci dodržuje dost, avšak akce v podobě besed, přednášek nebo školení se zde nekonají žádné (Graf 14). Odpověď „žádné“ označilo 92 % dotazovaných. Zbýlých 8 % (6 % + 2 %) respondentů uvedlo, že se v obci konají veřejné schůze či besedy, např. na téma dětský den apod.

Graf 15: Využití vzdělávacích kurzů pro občany

11) Využil/a byste vzdělávací kurzy (řemesla, práce s počítačem, ruční práce, péče o zdraví, výuka cizích jazyků apod.), pokud by se v obci konaly?

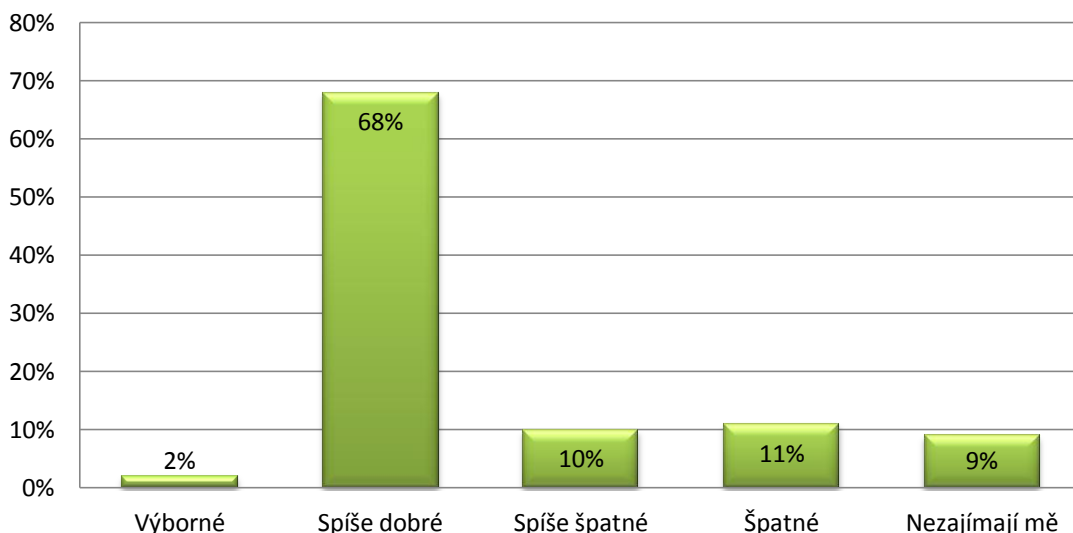
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Jak lze pozorovat ve dvanáctém grafu (Graf 15), 68 % dotazovaných by nejspíš využilo vzdělávací kurzy pořádané obcí. Záleželo by však, čeho by se kurz týkal. Mezi občany, kteří takto odpověděli, patřily převážně ženy v různých věkových skupinách, nejvíce však nad 50 let. Určitě by kurzy využilo 9 % občanů, 23 % naopak vůbec ne.

Graf 16: Hodnocení mezilidských vztahů

12) Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

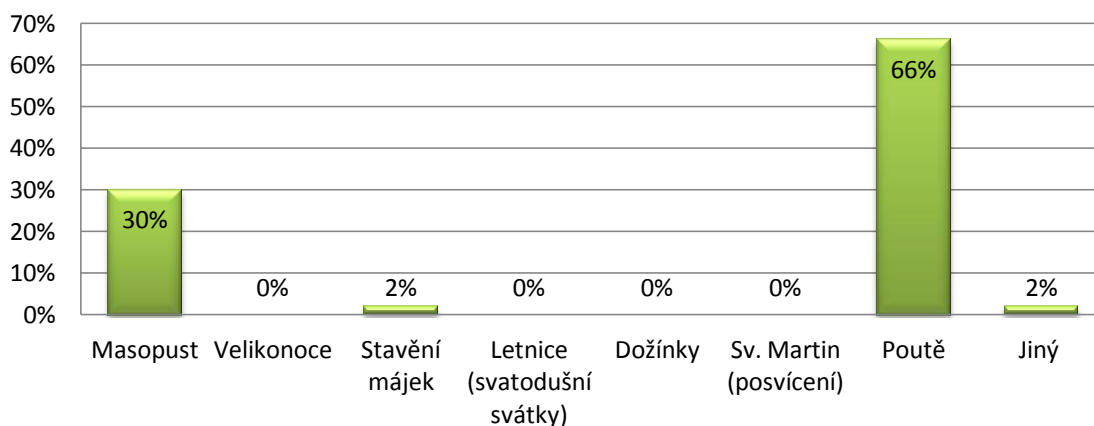
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Ve dvanácté otázce (Graf 16) bylo možné zhodnotit mezilidské vztahy v obci. Více než dvě třetiny občanů (68 %) označily vztahy mezi lidmi jako spíše dobré. Pouze 2 % lidí si myslí, že jsou výborné. Celých 9 % respondentů místní vztahy vůbec nezajímají. To značí určitou lhostejnost. Zbýlých 21 % (10 % + 11 %) vidí vztahy spíše negativně.

Graf 17: Nejoblíbenější zvyk či tradice

13) Jaký zvyk nebo tradice se těší největší oblibě?

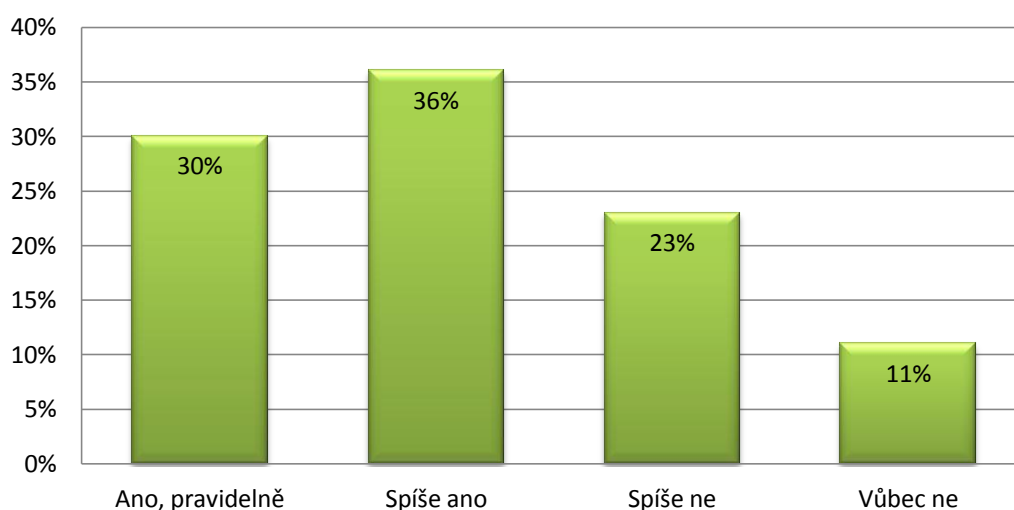
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Reakce na další otázku byly zajímavé (Graf 17). Dvě třetiny obyvatel (66 %) se jednoznačně shodly, že nejoblíbenější tradicí v Dunajovicích je pout'. Dalších 30 % se domnívá, že nejvíce oblíbenou tradicí je masopust. Pouze 2 % lidí uvedla stavění májek. Mezi jinými svátky byly uváděny „Vánoce“ a „advent“.

Graf 18: Účast na místních tradičních zábavách

14) Účastníte se místních tradičních zábav v obci?

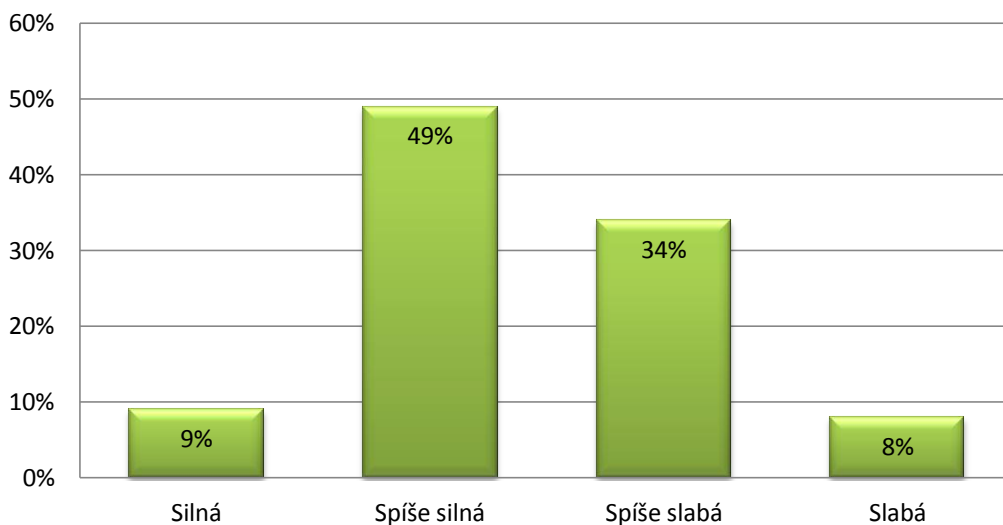
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Z odpovědí na čtrnáctou otázku (Graf 18) je dobře vidět, že většina obyvatel, celkem 66 % (30 % + 36 %), se spíše účastní místních tradičních zábav. Mezi tyto respondenty patřili muži a ženy od 30 do 60 let. Ti, kteří se zábav vůbec neúčastní, jsou pouze osoby starší 60 let, tak odpovědělo 11 % občanů. Odpověď „spíše ne“ uvedlo 23 % respondentů.

Graf 19: Hodnocení spjatosti obyvatel obce s tradicemi

15) Jak hodnotíte spjatost obyvatel obce s tradicemi?

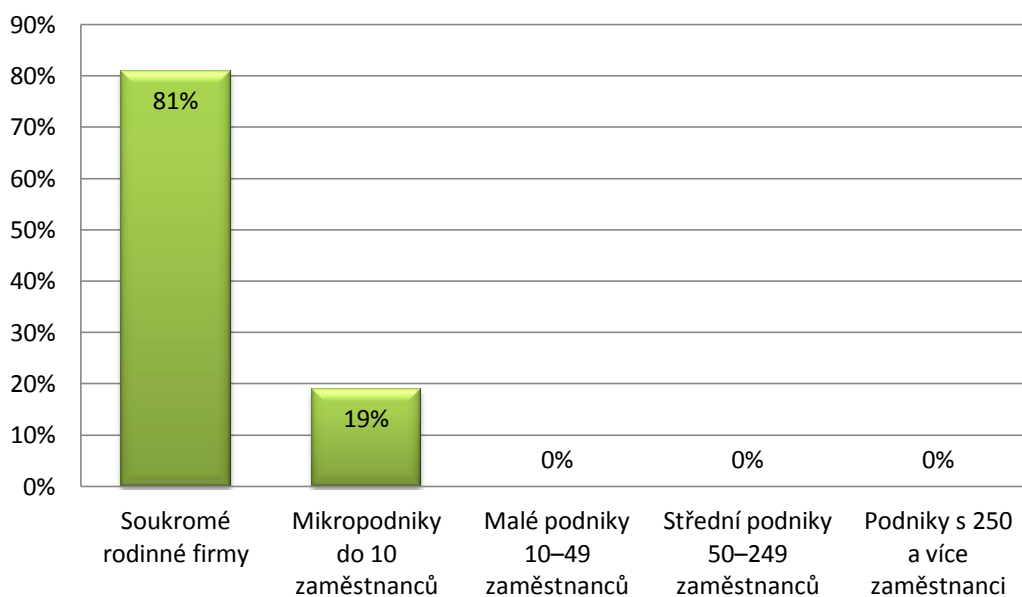
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Z odpovědí na patnáctou otázku (Graf 19) lze zjistit, jak občané hodnotí spjatost s tradicemi. Téměř polovina (49 %) výzkumného vzorku uvedla, že je tato spjatost spíše silná. Jako silnou hodnotí spjatost 9 % respondentů, to znamená, že celkem 58 % (49 % + 9 %) dotazovaných označilo spjatost s místními tradicemi kladně. Mezi tyto osoby patřili muži i ženy ve věkových kategoriích 20 až 30 let a dále pak nad 50 let, převážně se středoškolským vzděláním. Podíl starousedlíků a nových obyvatel obce byl při pozitivním hodnocení spjatosti téměř vyrovnaný. Naopak spíše slabší spjatost s tradicemi označilo 34 % občanů a 8 % si myslí, že je velmi slabá. Mezi tyto obyvatele patří hlavně noví obyvatelé obce ve věkových skupinách od 30 do 40 let, dále pak nad 60 let. Z hlediska vzdělání takto odpovídali převážně středoškolsky vzdělaní občané, několikrát se zde objevilo i vzdělání základní a vysokoškolské. Vzhledem k faktu, že takto odpovídali pouze nově přistěhovalí občané, lze usoudit, že spjatost obyvatel obce s tradicemi nemají dostatečně zažitou a nejsou ještě s místní kulturou tolik seznámeni.

Graf 20: Typy podniků v obci

16) Jaké typy podniků se v obci nacházejí?

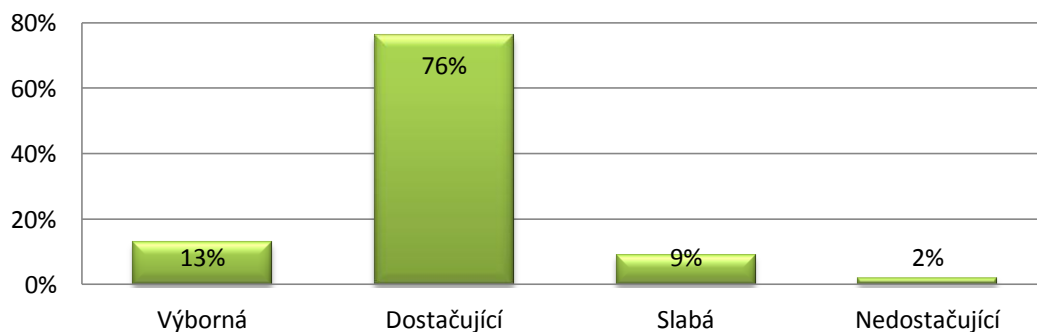
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Další otázka v dotazníku (Graf 20) zkoumala, jaké typy podniků se v obci nacházejí. Jedná se především o truhlářství, čalounictví, pilu a dřevařskou výrobu nebo ubytovací služby. Z odpovědí vyplynulo, že v obci lze najít soukromé rodinné firmy nebo mikropodniky s deseti a méně zaměstnanci.

Graf 21: Hodnocení úrovně technické infrastruktury

17) Jak hodnotíte úroveň technické infrastruktury (chodníky, čistička, veřejné osvětlení)?

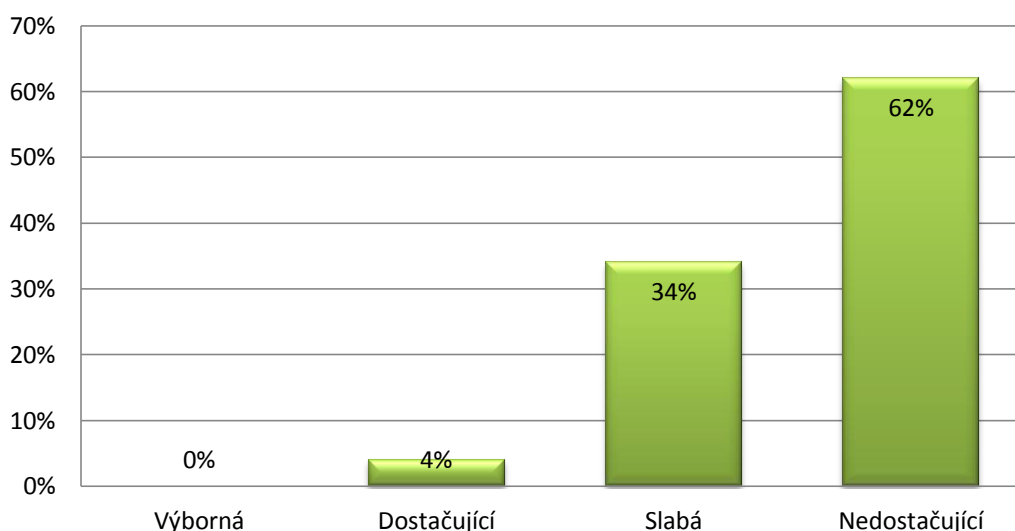
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

V další otázce (Graf 21) měli dotazovaní možnost zhodnotit jeden ze stabilizačních prvků lidí v obci, tedy úroveň technické infrastruktury – chodníky, čistírnu odpadních vod, veřejné osvětlení, kanalizaci apod. Je potěšujícím faktem, že 13 % lidí označilo tuto vybavenost jako výbornou a dalších 76 % obyvatel jako dostačující. Pouze 9 % si myslí, že je slabá, a 2 % se domnívají, že je nedostačující. Mezi tyto osoby patřily nejčastěji ženy.

Graf 22: Hodnocení úrovně nabídky pracovních příležitostí

18) Jak hodnotíte úroveň nabídky pracovních příležitostí v obci?

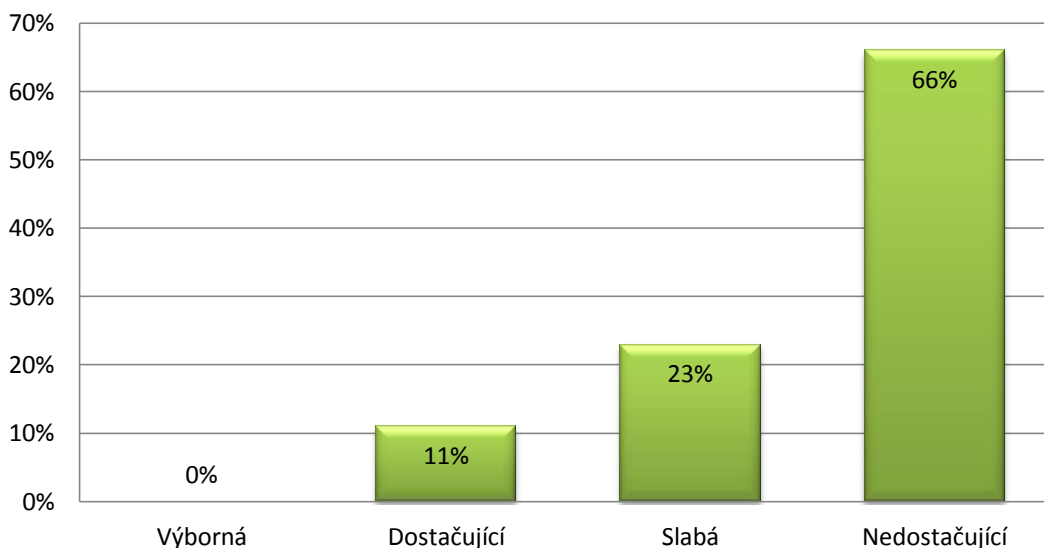
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

V osmnácté otázce (Graf 22) měli občané možnost vyjádřit se k nabídce pracovních příležitostí v Dunajovicích. Pouze 4 % z nich označili úroveň nabídky jako dostačující, 34 % jako spíše slabou a 62 % jako nedostačující. Mezi těchto 62 % patřili muži i ženy ve věku nad 50 let, ale objevili se i lidé ve věku 30 let. Dokonce ve dvou dotaznících takto odpověděly osoby ve věku 20 až 30 let. Je tedy pozitivní, že už i mladí občané vnímají nedostatky obce, tudíž jim zdejší nabídka pracovních míst není lhostejná. Bylo by žádoucí zajistit zde více pracovních příležitostí, protože jako „výbornou“ neoznačil nabídku pracovních míst ani jeden občan.

Graf 23: Hodnocení občanské vybavenosti

19) Jak hodnotíte občanskou vybavenost - lékařskou péči?

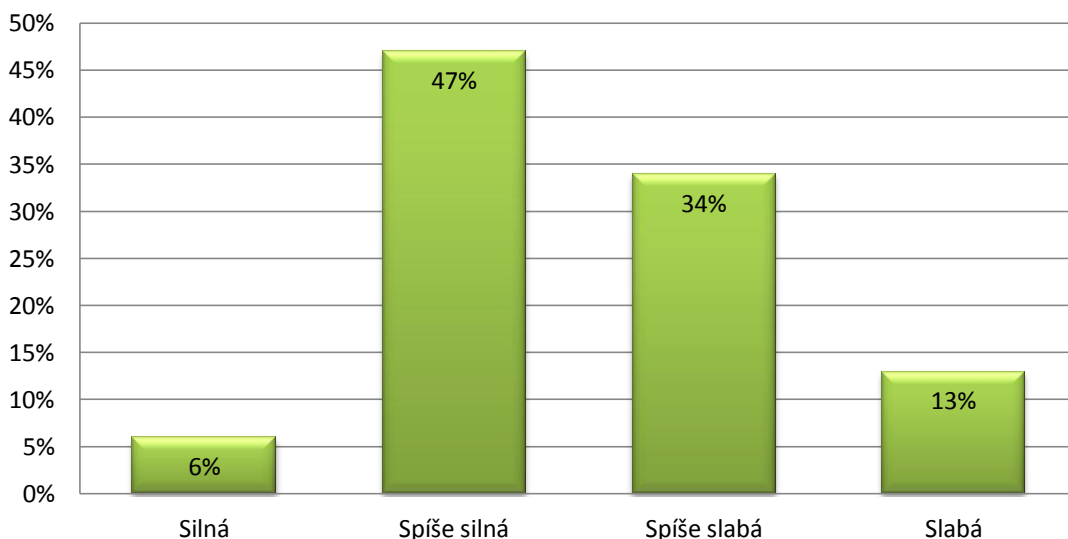
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Občanskou vybavenost, především lékařskou péči, zkoumala devatenáctá otázka (Graf 23). Odpověď „výborná“ neoznačil nikdo, protože se v obci nenachází lékař, ani sem žádný nedojíždí. Lidé tedy musí navštěvovat lékaře a lékárnu v okolních vesnicích (viz Graf 8). K tomu hojně využívají místní autobusovou dopravu, která je zejména v dopoledních hodinách velmi slabá (viz Graf 6). Nejméně ze všech respondentů, tedy 11 %, se domnívá, že občanská vybavenost je dostačující, naopak 66 % si myslí, že je zcela nedostačující. Dalších 23 % dotazovaných ji hodnotí jako slabou. Tato služba chybí převážně starším lidem. Jako dostačující určili občanskou infrastrukturu zejména občané s vlastním dopravním prostředkem.

Graf 24: Hodnocení spjatosti obyvatel s přírodním prostředím

20) Jak hodnotíte spjatost obyvatel obce s přírodním prostředím?

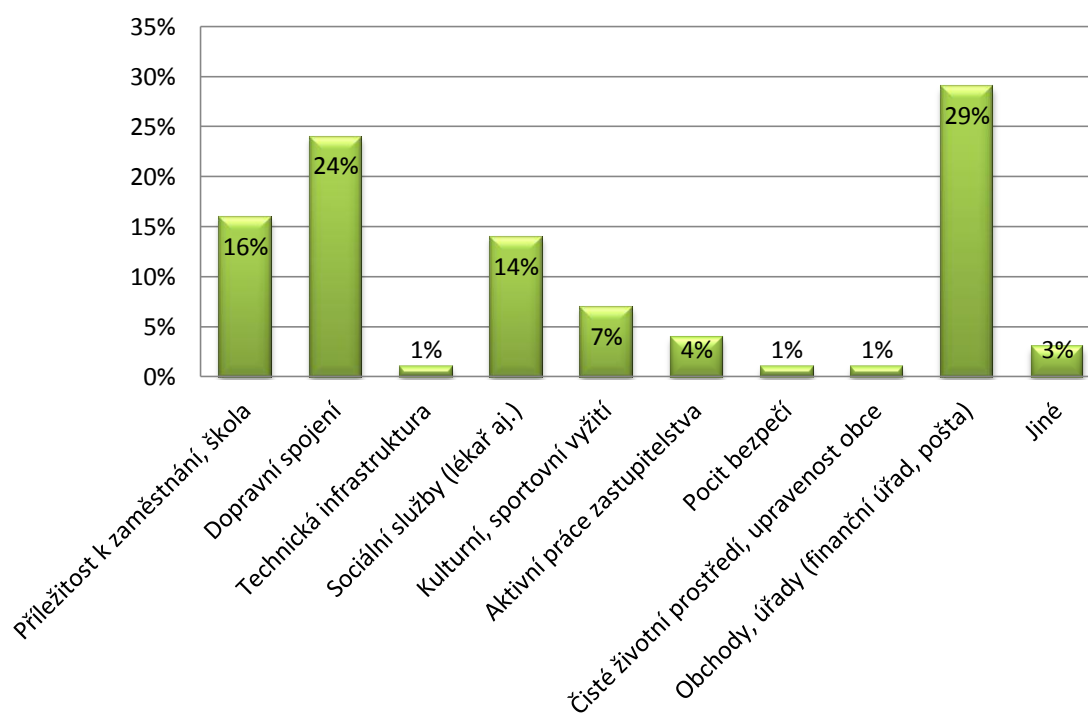
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Spjatost obyvatel obce s přírodním prostředím byla pozorována ve dvacáté otázce (Graf 24). Více než polovina (6 % + 47 %) výzkumného vzorku ji označila jako „silnou“ (6 %) či „spíše silnou“ (47 %). Mezi tyto osoby patřili jak starousedlíci, tak noví obyvatelé obce. Naopak jako „slabou“ určilo tuto spjatost 13 % dotazovaných. Mezi ně patřily zvláště ženy ve věku nad 50 let, zejména nově přistěhované (posledních dvacet let). Objevil se zde však i jeden starousedlík (žena), který též označil spjatost jako „slabou“. Zbývajících 34 % občanů, mezi něž patřili noví obyvatelé obce, kteří tu žijí posledních dvacet let, hodnotí spjatost s přírodním prostředím jako „spíše slabou“. Lze tedy říci, že ve většině případů starousedlíci a někteří noví občané označují spjatost s přírodním prostředím kladně. Záporně ji hodnotí převážně obyvatelé přistěhovaní za posledních dvacet let, to znamená, že nemusí být zatím dostatečně spjati se zdejším prostředím.

Graf 25: Co v obci nejvíce chybí

21) Co Vám v obci Dunajovice nejvíce chybí?

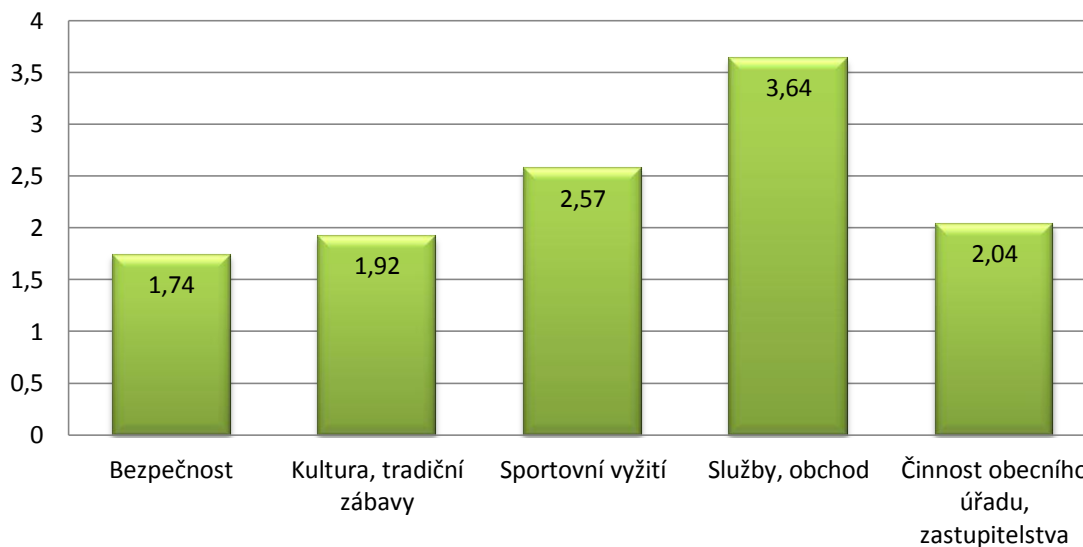
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Otázka (Graf 25) zjišťovala, co respondentům v obci nejvíce chybí. Občan mohl označit maximálně tři odpovědi. Nejhojnější odpovědí (29 %) bylo, že zde chybí obchod a úřady, dále pak dopravní spojení (24 %), příležitost k zaměstnání, škola (16 %). Dalších 14 % respondentů uvedlo, že jim v obci schází sociální služby, především lékař. Za zmínku stojí také 7 % dotazovaných postrádající sportovní a kulturní vyžití. V kolonce „jiné“ bylo uváděno, že občanům nic nechybí.

Graf 26: Hodnocení položek dle spokojenosti

22) Ohodnoťte každou položku, jak jste v obci spokojen/a:

Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Občané měli možnost oznámkovat, jak jsou v obci spokojeni s bezpečností, kulturou, sportovním vyžitím, službami a obchodem a činností obecního zastupitelstva. Z jednotlivých známek (1 – spokojen/a, 2 – spíše spokojen/a, 3 – spíše nespokojen/a, 4 – nespokojen/a) byly spočítány aritmetické průměry pro každý údaj. Výsledky ukazuje následující graf (Graf 26). Jak si lze všimnout, nejlépe je hodnocena bezpečnost, a to známkou 1,74. Naopak nejhůře (3,64) byla oznámkována úroveň služeb v obci a absence obchodu. Druhou nejhorší známku dostalo sportovní vyžití (2,57). Takto odpovídali převážně ženatí muži a vdané ženy ve věku nad 30 let s počtem členů domácnosti větším než dva.

Pro srovnání je uvedeno oznámkování následujících položek, jak je s nimi spokojen pan starosta (Příloha 6).

Bezpečnost	2
Kultura, tradiční zábavy	2
Sportovní vyžití	2-
Služby, obchod	3

Z uvedeného hodnocení je patrné, že odpovědi se víceméně shodují. Občané určili bezpečnost pozitivněji než pan starosta. Naopak služby a obchod ohodnotili hůře.

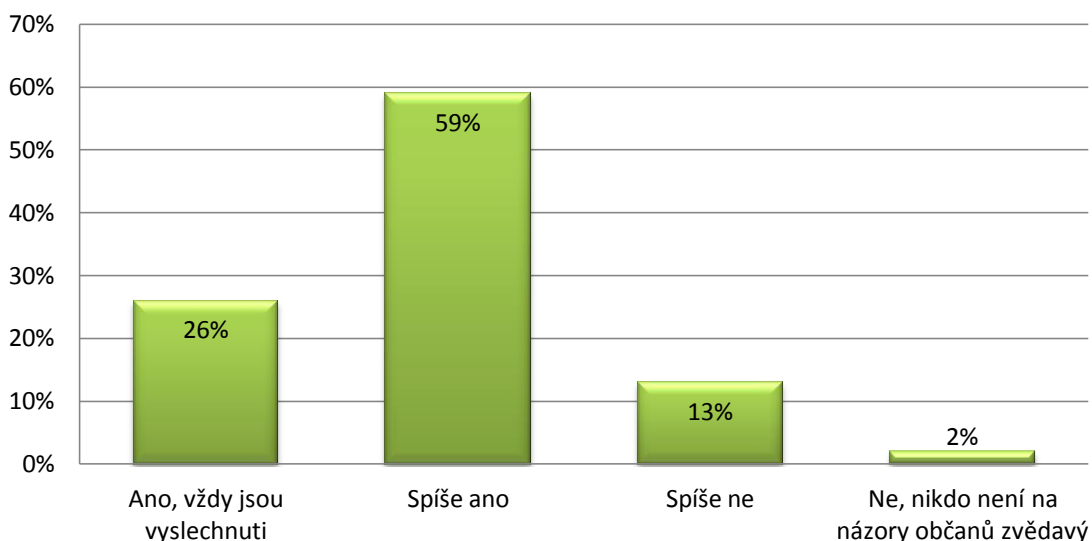
Další otázka byla otevřená a dávala respondentům možnost vyjádřit se k tomu, co by v obci zlepšili. Je nutné podotknout, že přibližně čtvrtina odpovídajících nevedla vůbec nic. Buď je tedy nic nenapadlo, nebo je jim to lhostejné, případně jsou se stavem v obci spokojeni. Další odpovědi byly následující:

23) Co byste v obci zlepšil/a?

Zlepšit dopravní spojení, vybudovat obchod, dodělat chodníky, využít chátrající budovu školy, zvýšit soudržnost obyvatelstva obce, upevnit mezilidské vztahy, více dbát na čistotu obce (psí výkaly), zaměřit se na kulturní a sportovní vyžití a služby.

Graf 27: Hodnocení možnosti vyjádření se k dění v obci

24) Myslíte si, že se občané mohou dostatečně vyjádřit k dění v obci?

Zdroj: vlastní šetření

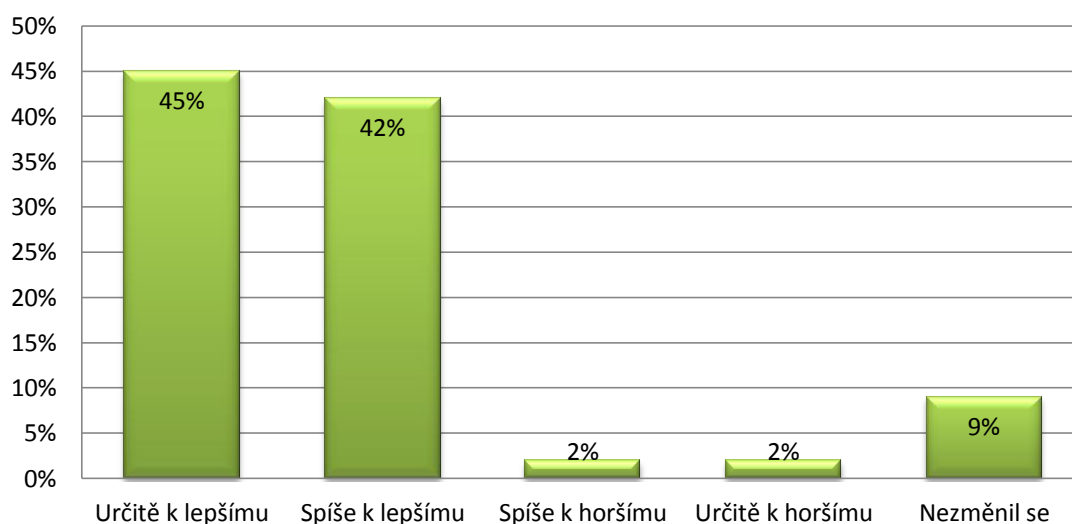
Výsledky a diskuze:

Otázka dvacátá čtvrtá se zabývala vyjádřením občanů k dění v obci (Graf 27). Více než čtvrtina (26 %) občanů si myslí, že jsou obyvatelé obce vždy vyslechnuti. Více než polovina (59 %) odpověděla, že „spíše ano“. Lze tedy říci, že občané mohou částečně zasahovat do dění v obci a vyjadřovat své připomínky vůči obecním záležitostem. Naopak 2 % respondentů uvedla, že na názor občanů není nikdo z vedení

obce zvědavý. Je však nutné podotknout, že u obecního úřadu se nachází schránka na dopisy starostovi. V rozhovoru starosta uvedl, že ve většině případů nikdo z občanů na veřejná zasedání zastupitelstva nechodí, a že se lidé se svými připomínkami ozývají většinou, až když je pozdě (Příloha 6).

Graf 28: Hodnocení změny stavu obce Dunajovice

25) Za posledních 10 let se vzhled obce Dunajovice změnil:

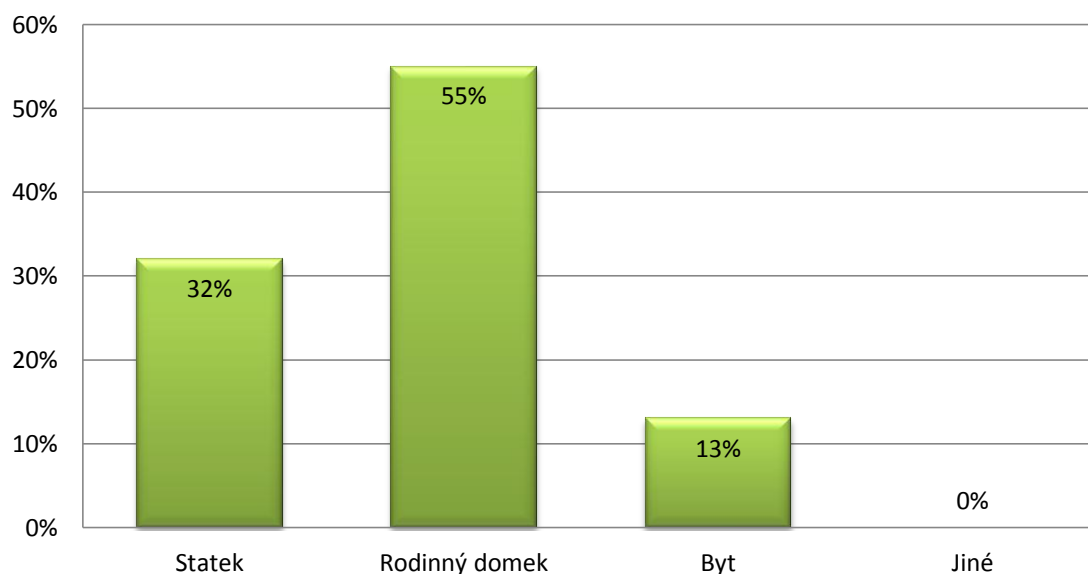
Zdroj: vlastní šetření

Výsledky a diskuze:

Dvacátá pátá otázka (Graf 28) prověřovala, jak se za posledních deset let změnil vzhled obce. Téměř polovina respondentů (45 %) uvedla, že se stav změnil určitě k lepšímu. Dalších 42 % zhodnotilo, že spíše k lepšímu. Lze tedy vyvodit závěr, že celkem 87 % (45 % + 42 %) se domnívá, že se obec rozvíjí a pečuje o svůj vzhled. Zbývajících 9 % si myslí, že se stav obce nezměnil. Takto usuzují obzvláště dvě skupiny lidí. První část tvoří noví obyvatelé obce ve věku 30 let a druhou představují starousedlíci starší 60 let. K horšímu přisuzují změnu stavu obce 4 % (2 % + 2 %) obyvatel.

Graf 29: Způsob bydlení

26) Způsob Vašeho bydlení:

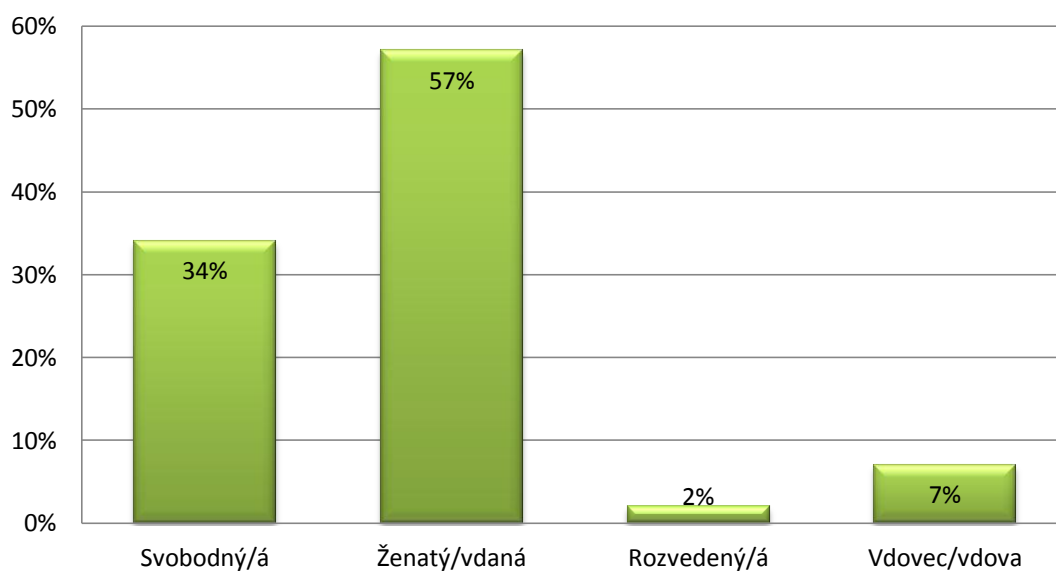

Zdroj: vlastní šetření

Ve způsobu bydlení místních obyvatel (Graf 29) převažuje rodinný domek (55 %), nebo statek (32 %). V bytě bydlí 13 % dotazovaných.

Graf 30: Rodinný stav

30) Rodinný stav:

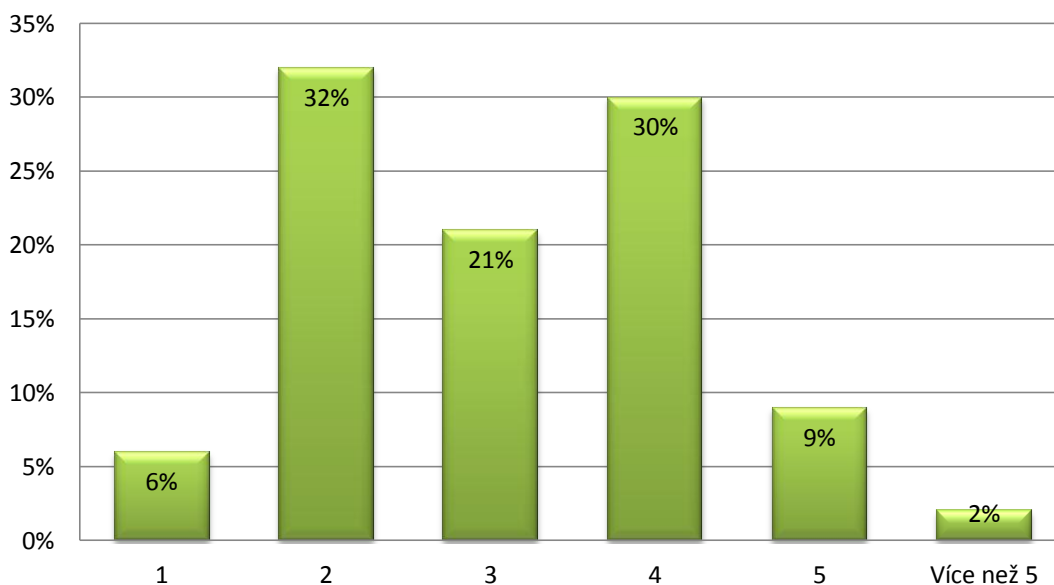

Zdroj: vlastní šetření

Další dvě otázky byly spíše informativní. První z nich se týkala rodinného stavu občanů (Graf 30). Více než polovina z nich (57 %) je ženatých/vdaných. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou byli obyvatelé svobodní (34 %). Vdovci a vdovy tvořili 7 %, 2 % dotazových jsou rozvedena.

Graf 31: Počet členů v domácnosti

31) Počet členů v domácnosti:

Zdroj: vlastní šetření

Poslední otázka zjišťovala počet členů v domácnosti (Graf 31). Výzkum ukázal, že 32 % dotazovaných žije v domácnosti, která má dva členy. Další nejvíce zastoupenou skupinou jsou domácnosti se čtyřmi členy (30 %), dále pak domácnost se třemi členy (21 %). Je nutné podotknout, že se ve 2 % vyskytovala i domácnost s více než pěti členy. To může značit, že v jednom domě žije více generací.

4.5.2 Výsledné dimenze dotazníku VSM

Dotazník VSM (Příloha 3) zjišťoval, ke kterým dimenzím znalostní ekonomiky spěje obec Dunajovice a zda má dobrou perspektivu pro budoucí rozvoj. Na závěr byly položeny opět otázky týkající se identifikačních údajů odpovídající osoby, tzn. pohlaví, věk, vzdělání a povolání.

Po vyhodnocení odpovědí obci Dunajovice vyšly dimenze znalostní ekonomiky, které uvádí následující tabulka (Tabulka 4). Dotazník VSM se skládal z otázek z původního

VSM 1994 a novějšího detailnějšího VSM 2013, který ho doplňuje a zpřesňuje. Tabulka uvádí výsledky obou typů dotazníků. Zlomové hodnoty nastávají při indexu = 50, např. index nižší než 50 znamená malý mocenský odstup, index vyšší než 50 představuje velký mocenský odstup apod.

Tabulka 4: Výsledné dimenze dotazníků VSM v obci Dunajovice

Dimenze	Tabulka slovního hodnocení VSM			
	VSM 1994		VSM 2013	
PDI	27,5	Malý mocenský odstup	14,8	Malý mocenský odstup
IDV	-43,8	Kolektivismus	19,8	Kolektivismus
MAS	-87,4	Feminita	-4,6	Feminita
UAI	-65,5	Přijímání rizika	-38,0	Přijímání rizika
LTO	6,4	Krátkodobá orientace	14,1	Krátkodobá orientace
IVR	xxx	xxx	45,8	Požitky

Zdroj: vlastní šetření

Zkratka indexu PDI znamená mocenský odstup – malý vs. velký, IDV je individualismus vs. kolektivismus, MAS₁ prezentuje maskulinitu vs. feminitu, UAI představuje obavu z nejistoty – vyhýbání se nejistotě vs. přijímání rizika, LTO zkoumá krátkodobou vs. dlouhodobou orientaci a IVR značí požitky vs. sebekázeň. Tento index byl objeven až v roce 2013, tak se jako jediný vyhodnocuje pouze ve VSM 2013.

Jak lze zjistit na základě tabulky, z výzkumného vzorku občanů Dunajovic vyšla malá mocenská vzdálenost, kolektivismus, feminita a přijímání rizika. Všechny tyto výsledné dimenze jsou žádoucí pro znalostní ekonomiku a mají kladný vliv na rozvoj lidského kapitálu. Dimenze „krátkodobá orientace“ a „požitky“ se jako jediné od znalostní ekonomiky odklání.

Pro výzkumný vzorek z dotazníkového šetření je tedy typická soudržnost podřízených a nadřízených (PDI), to znamená, že podřízení tolerují nerovné rozložení moci v obci. Ve vyhodnocení dotazníku VSM 1994 se index PDI rovná 27,5. Naproti tomu ve VSM 2013 vyšel PDI 14,8. To znamená, že při detailnějším zkoumání vyšel index mocenského odstupu nižší. Občané výzkumného vzorku tedy vnímají nerovné rozdělení moci mezi nadřízenými a podřízenými více pozitivně.

Občané vystupují spíše skupinově než samostatně (IDV), cíle skupiny jsou vždy přednější než cíle jednotlivce. V kolektivismu převažuje týmovost, obyvatelé tedy jednají jako jedna homogenní skupina. Hodnoty tohoto indexu vyšly velmi zajímavě.

VSM 1994 ukázal hodnotu -43,8 a výsledky zpřesňující VSM 2013 uvedl 19,8. Lze tedy dobře pozorovat, že při detailnějším šetření této dimenze se objevil rozdíl mezi hodnotami VMS 1994 a VMS 2013. Znamená to, že občané sice drží při sobě, je zde stále kolektivismus, avšak vyznačuje se podstatně méně a začíná zde být znát i vliv individualismu, kdy lidé myslí převážně na sebe a jsou jim přednější vlastní zájmy než potřeby celé society.

Feminní společnost (MAS_1) značí solidaritu, péči o mezilidské vztahy a kvalitu života. To podporuje seberozvoj občanů. Původní index MAS_1 (VSM 1994) byl ve výši -87,4. Zpřesňující šetření (VSM 2013) ukázalo, že se index zvýšil na -4,6. Čím menší index, tím lepší pro obec. Porovnání ukazuje, že je zde feminita, nicméně už ne tak výrazná.

Dále vyšlo přijímání rizika a adaptace na změny (UAI), což je velmi důležité, protože globální společnost se vyznačuje toky diskontinuitních změn, kterým je nutné se přizpůsobit. Původní hodnota UAI byla -65,5. Nová hodnota dosáhla výše -38,0. Zde je opět vidět zhoršení, tedy menší akceptace rizik a změn.

Krátkodobá orientace (LOT) klade důraz na současnost a okamžité výsledky, to ale nestačí, je nutné myslet i na budoucnost a dlouhodobost, která se opírá o princip trvalé udržitelnosti. Index LOT vyšel původně (VSM 1994) v hodnotě 6,4 a při doplňujícím výzkumu (VSM 2013) činí 14,1. Index krátkodobé orientace se tedy zvyšuje, což značí směr vedoucí ke znalostní ekonomice.

Vývoj indexu požitky vs. sebekázeň (IVR) z dotazníků VSM 1994 a VSM 2013 nelze srovnat, protože se počítá pouze při doplňujícím výzkumu, tj. ve VSM 2013. Požitky označují uspokojování potřeb člověka souvisejících s užíváním si zábavy. Tento index vyšel 45,8. To znamená, že se vzorek obce znalostní ekonomikou nevyznačuje, nicméně IVR index nad 50 už představuje sebekázeň, takže se daná societa k této ekonomice velmi přibližuje, resp. je v určité „šedé zóně“ (na hranici zlomových hodnot). Občané by se měli zaměřit více na skromnost a střídmost, které vedou k sebekázni, a jistě brzy by obec překročila hranici směrem do znalostní ekonomiky.

Tabulka 5 shrnuje výsledky dotazníku VSM. U každé dimenze je uvedeno, zda směřuje ke znalostní ekonomice a zároveň je zobrazen vývoj, tzn., odlišnosti původního VSM 1994 a zpřesňujícího VSM 2013.

Tabulka 5: Porovnání výsledků VSM 1994 a VSM 2013 a jejich vývoj

Dimenze	Porovnání výsledků VSM	
	Směřování ke znalostní ekonomice	Vývoj
PDI	Ano	Příznivý
IDV	Ano	Nepříznivý
MAS	Ano	Nepříznivý
UAI	Ano	Nepříznivý
LTO	Ne	Příznivý
IVR	Ne	xxx

Zdroj: vlastní zpracování

Závěrem lze tedy poznamenat, že výzkum ve většině dimenzí (mocenský odstup, kolektivismus, feminita a přijímání rizika) ukázal směřování k ekonomice znalostí, ve které lze dobře využít vědomosti lidského kapitálu k rozvoji obce a stabilizaci místních obyvatel. Je však nutné podotknout, že při detailnějším a zpřesňujícím šetření, tzn. použitím dotazníku VSM 2013, vyšly u těchto dimenzí méně příznivé výsledky, tj. hodnoty ne tak výrazné pro znalostní ekonomiku. Nicméně stále se drží v intervalech hodnot pro tuto ekonomiku pozitivních. Naopak u dimenze „krátkodobá orientace“, která se od ekonomiky znalostí odklání, vyšla zpřesňující hodnota, tj. ve VSM 2013, ve výhodnější úrovni než ve VSM 1994. Úplně nejvýhodněji v dotazníkovém šetření vypadá dimenze mocenského odstupu. Ta totiž spěje ke znalostní ekonomice a ve zpřesňujících údajích se dokonce vyvíjí ještě příznivěji.

4.5.3 Výsledné hodnoty TBSD

Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD, Příloha 4) zaměřeného spíše psychologicky vyplnilo celkem 8 žen a 4 muži. Vzdělání bylo zastoupeno jak základní (3 respondenti), středoškolské (6 respondentů) i vysokoškolské (3 respondenti). Výhodou TBSD je, že zkoumá chování osobnosti, které ovlivňuje respondenta při jeho skutečném jednání.

Výsledky testů barevně sémantického diferenciálu (Příloha 5) pro výzkumný vzorek Dunajovic byly následující:

Na nejlépe hodnocených příčkách, tzn. v horní čtvrtině testu, se umístily hodnoty: *štěstí, domov, matka, radost, zábava, společenství, důvěra a spolupráce*. Tato slova na danou skupinu obyvatel působí nejvíce pozitivně. Je vidět, že si lidé váží svého domova a mají rádi zábavu. Stěžejní je též spolupráce, která obci může pomoci realizovat své záměry. Jako méně pozitivní (umístěné přibližně v polovině hodnot) obyvatelé obce Dunajovice označili slova: *budoucnost, požitky, já (sám), řešení problémů, okamžitý zisk, prospěch jedince*. Může to symbolizovat, že kolektiv upřednostňuje před sebou samým, odkládají řešení problémů apod. Úplně na konci se objevují hodnoty: *nemoc, samota, smrt, úzkost, nuda, strach, spotřeba a hádka*. Tato slova (hodnoty) jsou pro občany zcela negativně hodnocená.

Směrodatná odchylka signalizuje, že tato hodnota je nejvíce sdílená. Ve výzkumném vzorku obce Dunajovice je to tedy „štěstí“, u kterého je směrodatná odchylka rovna 3,82. To se pojí s krátkodobostí, pomíjivostí, nicméně štěstí je jakýsi ideál, po kterém lidé touží spíše z dlouhodobého hlediska. Z testu se dá vyčíst, že lidé značně sdílejí formálnost, která má směrodatnou odchylku pouze 3,92. Bylo by tedy vhodné, aby byla odstraněna bariéra formálnosti. To by mohlo místní obyvatele „rozhoupat“ k určitým aktivitám v obci. Dále je hodně sdílen klid, je zde totiž nízká směrodatná odchylka (4,27). Klid souvisí s jistotou a stářím. Může to signalizovat, že je většina místní populace v pokročilejším věku a touží mít zajištěno klidné stáří.

4.5.4 Propojení výsledků z kvantitativního a kvalitativního výzkumu v obci a jejich diskuze

V následující části jsou propojeny výsledky jednotlivých dotazníků vědomé úrovně (dotazník pro místní obyvatele, dotazník VSM) a nevědomé pocitové úrovně (test barevně sémantického diferenciálu TBSD).

Činnost obecního úřadu občané hodnotili spíše kladně, což může souviset s malým mocenským odstupem. Dobré vztahy v obci jsou odrazem jednoznačné femininity, která vyšla v dotazníku VSM. V dotazníku pro místní obyvatele je uvedena spíše silná spjatost s tradicemi a spíše dobré vztahy, to souvisí s kolektivismem. Místních tradičních zábav se účastní 60 % obyvatel obce, což opět potvrzuje kolektivismus, který byl zjištěn i ve VSM. Velmi jednoznačné odpovědi na otázku, která tradice se těší

největší oblibě v obci (pouť a masopust), jsou jasným signálem kolektivního společenství, ve kterém se klade větší důraz na celou societu než na jedince. Krátkodobá orientace může souviset s tím, že se v posledních letech do obce stěhuje hodně nových obyvatel, kteří ještě nejsou dostatečně spjati s místními tradicemi a prostředím, tudíž se tolik neorientují na dlouhodobou perspektivu obce. Také fakt, že se v obci nepořádají žádné přednášky dotýkající se historie obce, regionu, nebo různé kurzy, školení, může znamenat krátkodobou orientaci.

Patrné je též propojení výsledků dotazníku VSM a TBSD. Malý mocenský odstup je potvrzen například tak, že slova „důvěra“ a „konzultace“, která se pojí s malým odstupem, jsou hodnocena kladněji než slova „nadřizený“, „kontrola“, „formálnost“, vážící se k velkému mocenskému odstupu. Kolektivismus je charakterizován například slovy: „společenství“, „spolupráce“, „kamarádi“, „láska“, která se v TBSD objevují v hierarchickém žebříčku výše, než slova představující individualismus („já sám“, „samota“). Slovo „prospěch jedince“ je hodnoceno negativně, to opět souvisí s tím, že ve VSM nevyšel individualismus. Je vidět, že občané jsou hodně spjati s obcí, protože slovo „domov“ bylo posuzováno velmi kladně. V dotazníku VSM vyšla feminita, což potvrzuje např. hodnoty „matka“, „vztahy“, „děti“, které občané uvedli v TBSD na nejvíce pozitivních místech v hierarchii hodnot, tzn. na nejvyšších příčkách. Naopak slova signalizující maskulinitu jsou spíše v dolních pozicích, např. „muži“, „výkon“ apod. Feminita je tedy potvrzena nejen na úrovni vědomé (VSM) ale i nevědomé (TBSD). Dotazník VSM zachytil přijímání rizika, což je zčásti vyvráceno v TBSD tak, že slovo „riziko“, spjaté s dimenzí rizika, je hodnoceno spíše záporně a hodnota spadající do dimenze jistoty, např. slovo „jistota“, je hodnocena jako pozitivní. V tomto případě lze říci, že nevědomá úroveň prožívání lidí (TBSD) zčásti popírá vědomou úroveň myšlení (VSM). Zároveň je možné si všimnout, že hodnota „změna“, patřící do dimenze rizika, je hodnocena pozitivněji než slovo „pravidla“, vážící se k jistotě. Slova se tedy různě prolínají a nelze jednoznačně určit, která dimenze převládá v nevědomí lidí, jestli riziko, nebo jistota. Nicméně na vědomé úrovni lidského myšlení převažuje riziko. Krátkodobou orientaci nevědomá úroveň pocitů a prožívání, tedy TBSD, úplně nepotvrzuje. Slovo „investice“, které souvisí s dlouhodobostí, má sice horší nevědomé hodnocení, avšak jiná slova vážící se k dlouhodobosti („radost“, „příroda“, „vzdělání“, „život“, „budoucnost“) jsou obvykle na důležitějších příčkách než slova spjatá s krátkodobostí („smrt“, „spotřeba“,

„minulost“, „okamžitý zisk“). Proto se dá říci, že na vědomé úrovni se lidé orientují krátkodobě, avšak nevědomě se přiklánějí spíše k dlouhodobosti, do vzdálenější budoucnosti.

Co se týče srovnání dotazníku pro místní obyvatele, který zkoumal vědomé hodnoty a TBSD vyjadřující hodnoty na nevědomé úrovni, je též vidět jistá spojitost. Převážná část občanů výzkumného vzorku, celkem 70 %, se nechce stěhovat, z toho 30 % určitě ne. S tím může v TBSD souviset pozitivně hodnocená slova: „domov“, „důvěra“, „společenství“, „vztahy“. Hodnota „zábava“ má také velice výhodné umístění na nevědomé úrovni. Více než polovina respondentů se totiž pravidelně účastní místních zábav v obci. Slovo „vztahy“ je na úrovni nevědomí prožíváno vcelku pozitivně. To dokládají téměř tři čtvrtiny kladných odpovědí na otázku: „Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?“ Spjatost s přírodním prostředím je hodnocena 53 % respondentů jako „silná“, nebo „spíše silná“, a zrovna tak u slova „příroda“ se v TBSD objevuje velmi pozitivní hodnocení. Zcela negativně je hodnoceno slovo „nemoc“, to může souviset s chybějící lékařskou péčí v obci a zde žijící starší populací, která nemocemi může trpět. Občané mohou mít strach, že pokud onemocní, nedostane se jim včasné a dostatečné lékařské péče přímo v obci. V dotazníku pro místní obyvatele byla více než polovina odpovědí na otázku spjatosti občanů s tradicemi „spíše silná“, to dokládají v TBSD nejpozitivněji hodnocená slova např.: „radost“, „zábava“, „společenství“. Lidé si rádi užívají zábavu ve společnosti ostatních, tzn. při místních akcích (masopust, pout'ová zábava nebo hasičský ples).

4.6 Návrhy na rozvoj obce a zlepšení současného stavu

4.6.1 Přidání autobusového spoje

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že respondenti často označovali dopravní spojení obce s okolními městy jako slabé či nedostačující. Při vyplňování dotazníků se občas objevily připomínky ze strany občanů na nedostatek autobusových spojů. Bylo by tedy žádoucí přidat jeden dopolední spoj linkové autobusové dopravy. Autobus zde jezdí pětkrát denně směrem Třeboň – Lišov a zpět.

Autobusové spojení z Dunajovic do Třeboně:

6:02 hod., 7:27 hod., 13:40 hod., 15:47 hod., 17:11 hod.

Autobusové spojení z Dunajovic do Lišova:

5:26 hod., 6:31 hod., 12:16 hod., 14:44 hod., 16:16 hod. (Jízdní řády, Dunajovice – Třeboň – Lišov, 2016).

V určitých časech jsou mezi jednotlivými spoji až šestihodinové odstupy. Např. autobus do Třeboně jede v 7:27 a pak až v 13:40 hod. Dále lze z jízdních řádů vypočítat, že do Třeboně jede autobus v 7:27 a zpět se vrací až v 12:16 hod. To znamená, že pokud chce člověk jet k lékaři nebo na nákup, stráví v Třeboni čtyři hodiny. Toto vadí především starším občanům (důchodcům), kteří jezdí do okolních měst často právě kvůli lékaři, lékárně či běžným nákupům. Z tohoto důvodu by přišlo vhod přidat spoj kolem desáté hodiny dopoledne. Vzhledem k nižšímu počtu možných cestujících by stačil minibus.

Kvůli tomuto záměru byl odeslán e-mail na Jihočeský kraj, Oddělení silniční dopravy, Odbor dopravy a silničního hospodářství panu Šedivému. Z této korespondence vyplynulo, že objednatelem autobusových spojů je Jihočeský kraj a ten také financuje jejich provoz. Pro přidání spoje je však nutné jej nejprve odsouhlasit koordinátorem. Pokud by nedošlo k souhlasu, je možné, aby obec uzavřela smlouvu o veřejných službách v přepravě cestujících přímo s dopravcem ČSAD Jindřichův Hradec, a. s. a spoj platila ze svého rozpočtu. Cena je přibližně 26 Kč za 1 km, ale je nutné počítat i vratný spoj (Šedivý, 2016). Z Dunajovic do Třeboně je to přibližně 8 km, to znamená, že náklady obce by denně činily:

$$8 * 26 = 208 \text{ Kč, a nazpět: } 2 * 208 = 416 \text{ Kč.}$$

Pokud by obec chtěla dopolední také spoj také z Dunajovic do Lišova, což je trasa asi 7 km, denně by zaplatila navíc:

$$7 * 26 = 182 \text{ Kč, a nazpět: } 2 * 182 = 364 \text{ Kč.}$$

Celkové denní náklady, které by obec musela vynaložit, pokud by chtěla přidat jeden dopolední spoj Třeboň – Lišov, by dosáhly:

$$416 + 364 = 780 \text{ Kč.}$$

Měsíční náklady na přidání autobusového spoje Třeboň – Lišov, při počítání v průměru 21 pracovních dní za měsíc, by byly přibližně:

$$21 * 780 = 16\,380 \text{ Kč.}$$

Vzhledem k tomu, že většina obyvatel odpověděla, že lékaře a lékárnu navštěvuje v Třeboni, a většina dětí chodí do treboňské školy, zřejmě by stačilo ponechat pouze jednostranný autobusový spoj z Dunajovic do Třeboně a zpět. V tomto případě by měsíční náklady, při počítání v průměru 21 pracovních dní za měsíc, dosáhly výše:

$$21 * 416 = 8\,736 \text{ Kč.}$$

Ročně by pro tento účel obec musela vyčlenit ze svého rozpočtu částku 105 248 Kč, při počítání dopravní obslužnosti pouze směr Třeboň – Dunajovice a zpět, s uvažováním 253 pracovních dní za rok:

$$253 * 416 = 105\,248 \text{ Kč.}$$

Bylo by vhodné, aby byla v obci provedena anketa, nebo veřejné hlasování o tom, kdo z občanů by měl zájem přidaný autobusový spoj využívat. Případně by mohl být tento záměr zrealizován zkušebně např. jeden měsíc a dle využitelnosti ze strany cestujících se rozhodnout o další spolupráci s ČSAD Jindřichův Hradec, a. s.

Stejným způsobem by mohl být doplněn i večerní autobusový spoj, např. kolem 18. hodiny. Většina místních dětí totiž chodí do školy do Třeboně, odkud jede poslední autobus v 16:10 hod. Pokud mají žáci odpolední vyučování a případně nějaký zájmový kroužek, domů se autobusem už nedostanou a musí pro ně jezdit jejich rodiče. Pro přidání večerního spoje by stačil taktéž minibus. Pokud by byl nižší zájem ze strany obyvatel Dunajovic, mohl by autobus jezdit pouze v určité dny, např. dvakrát týdně.

Z rozpočtů Dunajovic za roky 2011 až 2015 je možné vidět, že částku minimálně 100 000 Kč obec pravidelně vyčleňuje na péči o vzhled a veřejnou zeleň. Pokud by obec uspořila peníze v této oblasti, mohla by je využít pro zaplacení přidaného autobusového spojení. Částečně by mohl pomoci nákup obecního zahradního traktoru, který by obci ušetřil finanční prostředky při péči o vzhled obce, jak mimo jiné uvedl pan starosta v polostandardizovaném rozhovoru (Příloha 6).

Následně byl návrh přidání autobusového spojení prokonzultován se starostou obce při neřízeném rozhovoru. Starosta uvedl, že by se přidání autobusového spoje v obci nebránil, přednesl by jej zastupitelstvu a pokud by byl návrh schválen a občané měli zájem, finanční prostředky z rozpočtu obce by pravděpodobně byly pro tento záměr uvolněny. Rozvoj dopravní obslužnosti je jeden z předpokladů pro rozvoj venkova a stabilizaci místních obyvatel.

4.6.2 Využití budovy bývalé školy, vybudování obchodu a pořádání vzdělávacích kurzů

Základní i mateřská škola už zde byly zrušeny a od té doby je budova víceméně nevyužívaná. Část přízemí má pronajaté jeden místní podnik, který jej používá jako sklad. Nicméně celý prostor v horním patře není používán.

Budova bývalé školy by mohla sloužit hned pro několik účelů. Prvním z nich se dle názoru pana starosty jeví byty. Ty by však „zabraly“ celou budovu, navíc není jisté, zda by se do nich někdo přestěhoval. Z dotazníkového šetření však vyplynulo, že místním lidem chybí obchod. Bylo by tedy možné do budovy umístit obchod se základním zbožím. Ten by zabíral jednu nebo dvě místnosti. Zbylé prostory by mohly být používány jako sklad apod. Při budování obchodu by mohlo být využito místních řemeslníků, čímž by se alespoň dočasně zlepšila nabídka pracovních příležitostí přímo v obci. Využitím budovy školy by byl zajištěn rozvoj obce, tedy i kvalita místního života.

Horní patro, kde je umístěna třída a tělocvična, by se hodilo pro pořádání různých kurzů, jež by občané dle výsledků dotazníkového šetření chtěli navštěvovat. Mohlo by jít o kurzy řemesel či jazykové. Kurzy by probíhaly za symbolický poplatek (cca 50 Kč/hod.), což by byl výnos pro obec, ze kterého by mohla zaplatit lektora. Druhou možností by bylo, že by kurz vedl občan Dunajovic dobrovolně, bez nároku na výdělek. Také by se zde mohla konat tělovýchovná cvičení, protože občané uváděli, že jim v obci chybí sportovní vyžití. K tomuto účelu by velmi dobře posloužila zmíněná tělocvična.

Další možností, jak využít budovu, by mohlo být obnovení mateřské školy, která by stabilizovala občany v obci. Toto by nejspíš uvítali především rodiče s malými dětmi, kteří nyní musí vozit své ratolesti do školek v okolních městech. V obci totiž bydlí několik maminek s malými dětmi, které ještě nechodí do školy. V případě obnovy mateřské školy by si už i malé děti budovaly k obci určitý vztah, protože by nemusely dojíždět. Důležité by však bylo nejprve zjistit zájem občanů o provoz místní školky, opravit budovu, sehnat učitele, pořídit další vybavení apod. Obnova mateřské školy by byla pro obec jistě nemalá investice, proto by bylo nezbytné ji detailně promyslet.

4.6.3 Sportovní vyžití

V dotaznících respondenti uváděli, že jim v obci chybí sportovní vyžití. Hned po absenci obchodu dostalo nejhorší ohodnocení. Současné sportovní vyžití je tedy nedostačující. V obci se sice nachází hřiště, ale často se nechají dospělí hráči slyšet, že si nemají s kým zahrát, případně ne vždy vlastní potřebné sportovní vybavení jako speciální míč, síť, tenisové rakety apod. Z tohoto důvodu by bylo vhodné, aby obec pořádala sportovní utkání ať už mezi místními obyvateli navzájem nebo se sousedními obcemi. Čas od času se zde takové zápasy konají, tak by bylo jistě zajímavé, kdyby se organizovaly pravidelně. V těchto zápasech by hráli místní občané, kterým by bylo potřebné sportovní náčiní zapůjčeno přímo od obce, která by informovala o tomto klání v obecním zpravodaji, na webu obce, nástěnkách nebo v místním rozhlasu.

Obec by tedy mohla zakoupit základní sportovní vybavení pro týmové hry. Dostačující by byla síť a speciální míče. Zápasy by mohly probíhat jednou do měsíce, od jara do podzimu, dle počasí.

Jednorázové náklady obce při zavedení sportovních utkání v obci shrnuje následující tabulka (Tabulka 6):

Tabulka 6: Jednorázové náklady při zavedení sportovních utkání v obci

Položka	Cena (v Kč)
Síť na volejbal, nohejbal	1 190,00
Míč na fotbal	370,00
Míč na volejbal	450,00
Míč na nohejbal	820,00
Náklady celkem	2 830,00

Zdroj: Sportovní potřeby, 2015; vlastní zpracování

Celkové počáteční náklady pro obec by činily 2 830 Kč. Každé sportovní utkání by bylo nutné dostatečně propagovat a vhodné by též bylo zajistit malé občerstvení ať už pro hráče nebo pro jejich fanoušky.

Zavedení pravidelných sportovních her by obci nepůsobilo velké náklady. Toto opatření by posílilo vztahy mezi obyvateli a zároveň by uspokojilo potřebu místních sportovců, kteří zde postrádají sportovní vyžití. Konání sportovních utkání by též napomohlo ke stabilizaci obyvatel, zejména těch mladších, kteří zanedlouho budou mít osud obce ve svých rukou.

4.6.4 Vyhlášení soutěže o nejlepší erb reprezentující obec Dunajovice

Soutěž o nejlepší erb reprezentující obec Dunajovice by přispěla k větší spjatosti obyvatel s obcí. Dunajovice zatím žádný vlastní znak nemají, jistě by tedy nebylo na škodu jej vytvořit. Obec je známá Kaplí Zvěstování Panny Marie, křížovou cestou, lesy a dalšími zajímavostmi, které by mohly být zobrazeny právě na obecním znaku. Soutěž by byla vyhlášena prostřednictvím obecního zpravodaje a místního rozhlasu. Informace by byly umístěny taktéž na webových stránkách obce. Trvala by přibližně měsíc a mezitím by občané Dunajovic vytvářeli co nejoriginálnější erb. Aby byli při této tvorbě dostatečně motivováni, nejlepší znak by mohl být vybrán na veřejném setkání, kdy by byl vítězi soutěžního erbu předán dárek nebo finanční odměna.

4.6.5 Efektivnější komunikace a zavedení pravidelných veřejných schůzí

V Dunajovicích by bylo vhodné zefektivnit komunikaci mezi vedením obce a občany. Několikrát už se stalo, že se občané o zdejších kulturních akcích (masopust, posvícenská zábava) dozvídali z místní nástěnky se zpožděním, např. tři dny předem, a hodně je to rozhořčilo. Je tedy nutné, aby obec včas využívala všechny dostupné komunikační kanály k informovanosti svých obyvatel, např. zpravodaj, obecní nástěnky, webové stránky, pozvánky do poštovních schránek apod.

Pro přechod z krátkodobé orientace na dlouhodobou by obec měla zavést pravidelné schůze pro veřejnost, kde by před občany informovala a zhodnotila, jak si obec vedla v daném roce a nastínila by výhled do budoucna, prezentovala své záměry pro rozvoj obce apod.

4.6.6 Další návrhy pro rozvoj obce a stabilizaci obyvatel

Následující návrhy jsou spíše doporučující, nicméně též vyplývají z dotazníkového výzkumu. Přišlo by vhod, kdyby obec dostavěla chodníky kolem hlavní silnice Lišov – Třeboň. Ty jsou zatím umístěny pouze okolo parku, tzn. podél asi čtvrtiny celé komunikace procházející obcí. Provoz tu sice není tak velký, ale pohybuje se zde dost dětí a maminek s kočárky. Bylo by tedy vhodné plně zajistit jejich bezpečnost.

Co se týče vzhledu a čistoty prostředí, obec si nevede vůbec špatně. Přesto se v dotazníkovém průzkumu objevilo několik odpovědí, že by obec měla zajistit pravidelný úklid nepořádku (zejména psích exkrementů). Vedení by tedy mělo zařídit, aby se v obci nacházel dostatečný počet odpadkových košů včetně igelitových sáčků

na psí výkaly, a aby osoba pověřená péčí o pořádek obce veřejná prostranství pravidelně uklízela.

V odpovědích respondentů také častokrát zaznělo, že jsou nespokojeni s absencí lékařských služeb v obci. Bylo by možné, aby praktický lékař do obce dojížděl např. jednou, dvakrát týdně. Starší občané by to zřejmě uvítali, ale otázkou zůstává, zda by se to vyplatilo. Problémy s dojížděním k lékaři by částečně mohlo vyřešit přidání autobusové spojení.

Pro přechod od požitků k sebekázní, která směřuje ke znalostní ekonomice, by se obec měla zaměřit na střídmost a regulaci požitků za pomoci společenských norem.

Další návrhy vyplynuly z vlastního pozorování dění v obci. Bylo by zajímavé, kdyby obec pořádala veřejné rozsvěcování vánočního stroměčku. Obec sice první adventní neděli stromek rozsvítí, ale občané se nepřijdou podívat, protože neví, v kolik hodin se tak stane. Bylo by příjemnou tradicí, kdyby se toto rozsvěcování konalo veřejně a občané by o něm věděli předem. Obec by též měla dbát na zachování ostatních tradic a podporu místních podniků.

Pro rozvoj obce a stabilizaci obyvatel by bylo vhodné obnovit činnost místní restaurace. Tu vlastní soukromá osoba, která zamýšlí prostory prodat, případně pronajmout. Restaurace sice funguje, ale moc lidí ji nenavštěvuje. Hosté si obvykle stěžují na pomalou obsluhu či nepravidelnou otevírací dobu. Hospůdka „Žije“ pouze při pořádání tradičních akcí. Obec by si mohla prostory restaurace pronajmout a efektivněji je využívat. Pokud by se o hostinec dobře starala, jistě by přilákala nové zákazníky, ať už místní občany nebo turisty. Toto opatření by obci zajistilo jednak rozvoj (zlepšila by se vybavenost), stabilizaci obyvatel a budoucí příjmy.

Pro rozvoj cestovního ruchu v obci by bylo možné obnovit rozhlednu v lese na Dunajovické hoře. Rozhledna by jistě přilákala mnoho turistů, protože se do místního zatopeného lomu jezdí koupat v letních měsících mnoho lidí.

Další návrh týkající se rozvoje lidských zdrojů a zkvalitněním života v obci souvisí se zapojením seniorů do dobrovolnických aktivit v obci, např. různé brigády, úklid poutního místa apod. Tito lidé mají většinou dostatek času i chuti pomáhat, obec by toho mohla využít pro svůj rozvoj.

5 ZÁVĚR

Rozvoj venkova a stabilizace obyvatel v obcích je v současné době opět aktuálním tématem. Lidé se nyní začínají stěhovat zpět na venkov, bohužel tak činí jen v blízkosti větších měst. Důvody pro stěhování jsou nejčastěji čisté životní prostředí, dodržované tradice a klid, který na venkově panuje.

Cílem této práce byla specifikace a analýza vybraných aspektů lidských zdrojů a jejich kultury a vlivu na kvalitu života a stabilizaci vybrané venkovské obce (Dunajovice v Jihočeském kraji) s návrhy změn vedoucích k zlepšení současného stavu. Téma diplomové práce pro mě bylo velmi zajímavé, a to z důvodu, že jsem se mohla blíže seznámit se stavem a možným rozvojem obce, která je mi domovem od narození. Přínosem práce by mohly být získané výsledky výzkumu pro samotnou obec. Pozoruhodný je fakt, že by se občané účastnili různých vzdělávacích kurzů, pokud by je obec pořádala. Námětem dalšího výzkumu by tedy mohlo být zjišťování, jaké konkrétní kurzy by občané rádi navštěvovali, jakým směrem by se chtěli vzdělávat a zda by kurzy zaměřené např. na kulturní historii obce vedly její občany k většímu sžití se s místní komunitou.

Tato práce je rozdělena na literární rešerši a praktickou část. V rešerši byla formulována teoretická východiska pro reálný výzkum provedený v obci. Obsahovala vymezení venkova, pojednávala o základních oblastech jeho rozvoje, o hospodářské a společenské situaci v rozvoji venkova. Dále se zabývala lidskými zdroji na venkově a jejich řízením. Zmíněno bylo i vedení obce a jeho povinnosti. Byly nastíněny oblasti související s oživením venkova, dále vybavenost obcí, podnikání a vytváření pracovních míst na venkově.

V praktické části byla nejprve charakterizována obec Dunajovice, následně byla stručně popsána její historie, provedena analýza současného stavu obce co se týče vybavenosti, kulturních památek nebo dodržovaných tradic. Poté byly shrnuty výsledky dotazníkového šetření skládajícího se z dotazníku pro místní obyvatele, dotazníku Value Survey Module (VSM) a testu barevně sémantického diferenciálu (TBSD). Po provedení kvantitativního a kvalitativního výzkumu formou dotazníků proběhl ještě rozhovor se starostou obce. Zdrojem doplňujících informací byla zapůjčená obecní kronika a též vlastní pozorování současného stavu obce, jeho prostředí a změny vzhledu za poslední roky, vybavenosti obce, průběhu tradičních zábav apod. Na základě všech

těchto dat byly formulovány návrhy změn vedoucích ke zlepšení kvality života a stabilizaci obyvatel obce Dunajovice.

V dotazníkovém šetření byly použity tři typy dotazníků. Dotazník pro místní obyvatele a dotazník VSM zkoumaly to, co si lidé uvědomují, co si myslí. Test barevně sémantického diferenciálu ověřující pocitovou úroveň prožívání zdejších občanů obvykle potvrdil, jak občané odpověděli na vědomé úrovni. Z dotazníkového průzkumu bylo zjištěno, že téměř tři čtvrtiny (70 %) respondentů se z obce spíše nechtějí stěhovat, což je potěšující fakt. Další pozitivní zprávou bylo, že více než 2/3 respondentů hodnotí mezilidské vztahy jako dobré. V obci Dunajovice lidem nejvíce chybí dostatečné dopravní spojení s okolními městy. Velkým problémem je také absence obchodu, na což si stěžují převážně starší občané. Respondentům též vadilo neuspokojivé sportovní vyžití, dále pak nízká úroveň nabídky pracovních příležitostí v obci a chybějící škola. Z dotazníku VSM bylo doloženo, že na základě výzkumného vzorku respondentů obec směřuje ve většině kulturních dimenzí (malý mocenský odstup, kolektivismus, feminita a přijímání rizika) ke znalostní ekonomice, ve které jsou konkurenční výhodou lidské znalosti a dobře se v ní rozvíjí lidský kapitál. Pouze dimenze „krátkodobá orientace“ ke znalostní ekonomice nesměřuje. To může to znamenat, že občané v obci nic nedrží, nemají k ní žádný vztah, nevidí tu žádnou perspektivu, a právě proto více než čtvrtina z nich (30 %) uvažuje, že by se z obce v budoucnu odstěhovala.

Dunajovice se pyšní čistým životním prostředím, udržováním místních tradic, technickou infrastrukturou – vlastní čistírnou odpadních vod. Další potěšující okolností je, že se 87 % dotazovaných domnívá, že se vzhled obce za posledních deset let změnil k lepšímu. Nicméně na závěr práce bylo formulováno několik návrhů na zlepšení současného stavu, který by vedl ke zvýšení kvality života a stabilizaci obyvatel v obci. Návrhy jsou následující:

- Přidání autobusového spoje v dopoledních, případně večerních hodinách,
- využití chátrající budovy školy a zavedení vzdělávacích kurzů, obnova činnosti obchodu, příp. mateřské školy,
- zlepšení úrovně sportovního vyžití v obci, zavedení pravidelných sportovních turnajů,
- vyhlášení soutěže o nejlepší erb reprezentující obec Dunajovice,

- zefektivnění komunikace a zavedení pravidelných veřejných schůzí vedení obce s občany.

Přidání autobusového spoje by vedlo k lepší dopravní dostupnosti, využití budovy místní školy a pořádání vzdělávacích kurzů by napomohlo rozvoji obce, resp. zvýšení kvality místního života. Zavedení pravidelných sportovních utkání by napomohlo k větší stabilizaci obyvatel, především těch mladších. Vyhlášení soutěže o nejlepší erb Dunajovic by posílilo spjatost obyvatel s obcí. Pořádání pravidelných veřejných schůzí by přispělo k dlouhodobé orientaci na budoucnost a soudržnosti místní komunity.

Mezi dalšími doporučeními bylo jmenováno např.: udržování čistoty obce, veřejné rozsvěcování vánočního stromku, zapojení seniorů do dobrovolnických aktivit apod. V neposlední řadě je nezbytné zefektivnit komunikaci mezi vedením a občany v souvislosti s včasností, protože právě ta je předpokladem všeho a prostupuje jakékoliv dění v obci.

Návrhy se váží k péči o lidské zdroje, k rozvoji a stabilizaci obce, tedy k zvyšování kvality života na venkově. Nutné je, aby se lidé vzdělávali, rozšiřovali své znalosti a dovednosti, aby pochopili své historické kořeny, místní tradice, kulturu a sžili se se zdejším prostředím a jeho tradicemi. Specifikace a analýza lidských zdrojů byla provedena přes dotazníkové šetření a určení kulturních dimenzí, které zabezpečují kvalitu života v obci. Pro rozvoj obce je stěžejní, aby o její budoucnost měli zájem nejen starousedlíci, ale také noví obyvatelé, nejen starší generace, ale zejména mladší generace, protože právě ta se bude o rozvoj obce starat v dalších letech. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby se lidé (zvláště mladí) stěhovali na venkov a chtěli zde žít, jeho budoucnost totiž závisí právě na nich.

6 Summary a keywords

The aim of this thesis is to analyze human resources, their culture and the quality of their life and suggest changes to improve the current situation in the municipality Dunajovice in South Bohemia.

The theoretical part summarizes the basic definitions of rural development, human resources, describes the community leadership, communication and motivation skills, facilities of the municipality, and options of financing rural development, too.

In the practical part there is first the municipality Dunajovice being characterized, briefly introduced the history of the village. Subsequently, there is analyzes the current situation in the municipality in terms of facilities, cultural monuments or abide by the traditions. First was conducted quantitative research involving the use of Questionnaires for local residents and VSM questionnaire. After that was a qualitative survey in which was used the Test color semantic differential (TBSD), which examined the unconscious of the people and after that was executed an interview with the mayor of the municipality. From the survey results, it was found that almost three quarters of respondents do not want to move out of the municipality. Most of citizens in the municipality misses sufficient transport links, shop with basic foodstuffs, as well as medical care and sport activities. It was in a Questionnaire VSM found that the municipality in the most of cultural dimensions was oriented to a knowledge economy, in which is the knowledge and human potential the most important for the development of municipality. TBSD the most of the cultural dimension was confirmed in the collective unconscious of people. All questionnaires and interview with the mayor can be found in the appendix.

In the conclusion there are formulated recommendations for community development. The most important suggestions that emerged from the questionnaire survey are: the addition of bus connections, the use of school building, improvement of sports activities in the village, efficiency communications and the introduction of regular public meetings.

Keywords: Rural development and stabilization, human resources, community leadership, rural business, civic and technical facilities, the traditions in rural areas, rural development funding.

7 Seznam použitých zdrojů

Armstrong, M. (2007). *Řízení lidských zdrojů, nejnovější trendy a postupy*. Praha: Grada Publishing.

Binek, J. & kol. (2007). *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown.

Binek, J., Svobodová, H., Chabičovská, K., Holeček, J., & Galvasová, J. (2010). *Rozvojové možnosti obcí*. Brno: GaREP.

Česká společnost pro jakost: Benchmarking (2016). Dostupné z:

<http://www.csq.cz/benchmarking/>

ČSÚ: Databáze demografických údajů za obce ČR (2014). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

ČSÚ: Veřejná databáze - Obec Dunajovice (2014). Dostupné z:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__562815#

Dotace EU: Informace o fondech (2012). Dostupné z:

<http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Dotace EU: 10 kroků k získání dotace (2012). Dostupné z:

<http://www.dotaceeu.cz/cs/Jak-na-projekt>

Dufek, M., & Heidlberk, J. (2015). Dotace pro podnikatele ve vaší obci. *Dotační noviny pro obce a města*. 2/2015, 8.

Faltová Leitmanová, I., Klufová, R., Cudlínová, E., Jílek, M., & Rolínek, L. (2012).

Venkov jako místo pro život. Praha: Wolters Kluwer ČR.

Geert Hofstede: VSM 2013 (2016). Dostupné z: <http://www.geerthofstede.nl/vsm2013>

Holátová, D., Krninská, R. & kol. (2012). *Lidské zdroje v rozvoji venkova*. Praha: Alfa Nakladatelství.

Hrabánková, M. (2007). *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.

Jízdní řády: Dunajovice – Třeboň – Lišov (2016). Dostupné z:

<http://jizdnirady.idnes.cz/autobusy/spojeni/#nextanchor>

Kadeřábková, J., & Peková, J. (2012). *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR.

Karasová, J. Interview. In Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. 25. listopadu 2016. 13:15.

Klevetová, D., & Dlabalová, I. (2008). *Motivační prvky při práci se seniory*. Praha: Grada Publishing.

Krninská, R. (2002a). *Kulturologické aspekty řízení lidských zdrojů*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, zemědělská fakulta.

Krninská, R. (2002b). *Řízení lidských zdrojů v dimenzi třetího tisíciletí*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita.

Krninská, R., & Adamová, M. (2014). Kulturní dimenze znalostní ekonomiky determinující rozvoj lidského kapitálu. *Mezinárodní vědecká konference RELIK - Vzájemné vazby a souvislosti* (s. 231–244). Praha: VŠE.

Krninská, R., & Duspivová, M. (2013). Podniková kultura v malých a středních podnicích. *Konference INPROFORUM 2013 - Zdroje a limity ekonomického růstu a předpoklady vývoje české ekonomiky* (s. 65–71). České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Maříková, P. (2004). *Malé obce - sociologický pohled*. Praha: Česká zemědělská univerzita.

Nový, I. & kol. (1996). *Interkulturální management: Lidé, kultura a management*. Praha: Grada Publishing.

Obec Dunajovice: Fotogalerie (2014). Dostupné z:

<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=1093969>

Obec Dunajovice: Historie Dunajovic (2014). Dostupné z:

<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=1093862>

Obec Dunajovice: Kde nás najdete (2014). Dostupné z:

<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=1093971>

Obec Dunajovice: Povinně zveřejňované informace (2014). Dostupné z:

<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=2934210>

Obec Dunajovice: Současnost Dunajovic, Stručná charakteristika obce (2014).
Dostupné z: <http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=1093861>

Obec Dunajovice: Úřední deska (2016). Dostupné z:
<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=1132955>

Obec Dunajovice: Základní informace (2014). Dostupné z:
<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=999665>

Obec Dunajovice: Zpravodaj Dunajovická kachna 1/2013 (2013). Dostupné z:
<http://www.obecdunajovice.cz/index.php?nid=6449&lid=cs&oid=1093973>

Pamětní kniha obce Dunajovice. (2015). Dunajovice. Unpublished manuscript.

Patočka, J., & Heřmanová, E. (2008). *Lokální a regionální kultura v České republice - Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI.

Poláková, V. (2014). *Analýza odpadového hospodářství vybrané obce*. Balakářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice.

Regionální rozvoj: Nástroje rozvoje venkova (2014). Dostupné z:
<http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/nastroje-venkov.html>

Sdružení místních samospráv: O SMS ČR (2016). Dostupné z:
<http://www.smscr.cz/cz/o-sms-cr>

Sims, R. R. (2002). *Organizational success through effective Human resources management*. USA: Quorum books.

SMOJK: Stanovy SMOJK (2012). Dostupné z: <http://www.smojk.cz/stanovy/d-9285/p1=2104>

SMOJK: Úvod – Cíle SMOJK (2006). Dostupné z: <http://www.smojk.cz/uvod/d-3293/p1=1504>

Snell, A., Morris S. S., & Bohlander, G. (2014). *Managing human resources*. Canada: Cengage Learning.

Sportovní potřeby: Míč kopaná (2015). Dostupné z: <http://www.sportovni-potreby.cz/zbozi/1455/3262-mic-kopana-official-kwb-32-v-3/>

Sportovní potřeby: Míč nohejbal (2015). Dostupné z: <http://www.sportovni-potreby.cz/zbozi/2249/3324-mic-nohejbal-gala-light-5032s/>

- Sportovní potřeby: Míč volejbal (2015). Dostupné z: <http://www.sportovni-potreby.cz/zbozi/1457/19281-mic-volejbal-wilson-dragon/>
- Sportovní potřeby: Síť na volejbal (2015). Dostupné z: <http://www.sportovni-potreby.cz/zbozi/1621/3853-sit-volejbal-s-ocelovym-lankem-2-mm-cerna/>
- Survio: Dotazník pro místní obyvatele (2015). Dostupné z: <https://my.survio.com/>
- Ščepichin, V., Ščepichinová, G., J., & Kolářová, M. (1992). Test barevně sémantického diferenciálu. Vladim: České Budějovice.
- Šedivý, P. Interview. In emailová korespondence. 14. března 2016. 7:40. Kontakt dostupný z: http://www.kraj-jihocesky.cz/176/vnitri_cleneni_a_telefonni_seznam_odboru.htm
- Šuster, F. Program na zpracování dotazníků VSM. (2015). Dostupné z: <https://moodle.ef.jcu.cz/mod/folder/view.php?id=26865>. Požadavky na systém a software: operační systém Windows, Microsoft Excel s podporou maker.
- Throsby, C. D. (2001). *Economics and Culture*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Throsby, D. (2010). *The economics of cultural policy*. UK: Cambridge University Press.
- Uhlíř, F. [2013]. Akční plán rozvoje Třeboňska pro období 2014–2020, Rozvojové projekty Obce Dunajovice.
- Uhlíř, F. Interview. In Obecní úřad Dunajovice. 8. února 2016. 13:00.
- Vymětal, J. (2008). *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada.
- Wilson, J. P. (2005). *Human resource development*. London: Kogan Page.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (2015). Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&fulltext=Z~C3~A1kon~20o~20obc~C3~ADch&nr=&part=&name=&rpp=15#local-content>
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí (2015). Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=39673&recShow=5&nr=17~2F1992&rpp=15#parCnt>

8 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2004–2014.....	31
Graf 2: Pohlaví.....	41
Graf 3: Věková kategorie.....	42
Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	42
Graf 5: Období přistěhování do obce.....	43
Graf 6: Zájem o přestěhování mimo obec	44
Graf 7: Důvody přestěhování mimo obec.....	45
Graf 8: Místo zaměstnání či studia	46
Graf 9: Hodnocení dopravního spojení obce	47
Graf 10: Místo provedení běžných nákupů.....	47
Graf 11: Místo návštěvy lékaře a lékárny.....	48
Graf 12: Škola v obci.....	49
Graf 13: Využití místního hřiště	49
Graf 14: Akce v obci.....	50
Graf 15: Využití vzdělávacích kurzů pro občany	51
Graf 16: Hodnocení mezilidských vztahů	52
Graf 17: Nejoblíbenější zvyk či tradice	52
Graf 18: Účast na místních tradičních zábavách	53
Graf 19: Hodnocení spjatosti obyvatel obce s tradicemi	54
Graf 20: Typy podniků v obci.....	55
Graf 21: Hodnocení úrovně technické infrastruktury	55
Graf 22: Hodnocení úrovně nabídky pracovních příležitostí.....	56
Graf 23: Hodnocení občanské vybavenosti	57
Graf 24: Hodnocení spjatosti obyvatel s přírodním prostředím	58
Graf 25: Co v obci nejvíce chybí	59
Graf 26: Hodnocení položek dle spokojenosti.....	60
Graf 27: Hodnocení možnosti vyjádření se k dění v obci.....	61
Graf 28: Hodnocení změny stavu obce Dunajovice	62
Graf 29: Způsob bydlení	63
Graf 30: Rodinný stav	63
Graf 31: Počet členů v domácnosti	64

9 Seznam obrázků

Obrázek 1: Lidský kapitál a jeho vliv na ostatní druhy kapitálu	7
Obrázek 2: Obec Dunajovice	29
Obrázek 3: Mapa okolí Dunajovic	30
Obrázek 4: Čistírna odpadních vod – den otevřených dveří.....	34
Obrázek 5: Kaple Zvěstování Panny Marie a část hřiště	35
Obrázek 6: Tradiční masopust v Dunajovicích.....	37

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Kulturní dimenze a jejich hodnoty	13
Tabulka 2: Výdaje na rozvoj obce Dunajovice v letech 2011–2015 (v Kč).....	39
Tabulka 3: Plánované výdaje na rozvoj obce Dunajovice na rok 2016 (v Kč).....	40
Tabulka 4: Výsledné dimenze dotazníků VSM v obci Dunajovice.....	65
Tabulka 5: Porovnání výsledků VSM 1994 a VSM 2013 a jejich vývoj	67
Tabulka 6: Jednorázové náklady při zavedení sportovních utkání v obci	74

11 Seznam zkratek

ČOV – Čistírna odpadních vod

ČSÚ – Český statistický úřad

EU – Evropská unie

IDV – Individualismus vs. kolektivismus

IVR – Požitky vs. sebekázeň

LTO – Krátkodobá vs. dlouhodobá orientace

MAS₁ – Maskulinita vs. feminita

MAS₂ – Místní akční skupina

PDI – Mocenský odstup, malý vs. velký

POV – Program obnovy venkova

SMOJK – Svaz měst a obcí Jihočeského kraje

SMS – Sdružení místních samospráv

SORT – Sdružení obcí regionu Třeboňsko

TBSD – Test barevně sémantického diferenciálu

UAI – Vyhybání se nejistotě vs. přijímání rizika

VSM – Value Survey Module

12 Seznam příloh

Příloha 1: Stav obyvatel v obci Dunajovice

Příloha 2: Dotazník pro místní obyvatele

Příloha 3: Dotazník VSM

Příloha 4: Test barevně sémantického diferenciálu

Příloha 5: Výsledky testu barevně sémantického diferenciálu

Příloha 6: Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce Dunajovice

13 Přílohy

Příloha 1: Stav obyvatel v obci Dunajovice

Stav obyvatel

Období: 31. 12. 2014

	Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel	216	115	101
v tom ve věku (let)			
0-14	33	16	17
15-64	149	86	63
65 a více	34	13	21
Průměrný věk (let)	42,2	.	.

Kód: PU-MOSZV-DEMSTAV/1

Příloha 2: Dotazník pro místní obyvatele

Vážení spoluobčané,

prosím Vás o vyplnění následujícího dotazníku za účelem výzkumu k diplomové práci, který se zabývá kvalitou života občanů v obci Dunajovice, jejich spokojeností a soudržností místní komunity.

Dotazník je anonymní a jeho vyplněním přispějete k tvorbě doporučení pro zlepšení situace v obci. U každé otázky prosím označte **jednu** odpověď (pokud není uvedeno jinak), která je podle Vás nejvíce pravdivá.

Pokud si přejete poslat dotazník v elektronické podobě, napište mi na email: *polakova91veronika@seznam.cz*. V případě jakýchkoliv dotazů mě kontaktujte osobně nebo na uvedený e-mail. Pokud si přejete zaslat vyhodnocení dotazníku, uveďte prosím svůj e-mail na tento list. Dotazník má **více stran**, vyplňte prosím všechny.

Děkuji za Váš čas a ochotu.

Veronika Poláková

1) PŘÍSTĚHOVAL/A JSTE SE DO OBCE Z JINÉHO MĚSTA/VESNICE?

- A) Ano, jsem novým obyvatelem obce (posledních 20 let)
- B) Ano, přistěhoval/a jsem se (naše rodina) po 2. světové válce
- C) Ne, jsem starousedlíkem (naše rodina zde žila již před 2. světovou válkou)

2) CHTĚL/A BYSTE SE NĚKDY PŘESTĚHOVAT MIMO OBEC SVÉHO BYDLIŠTĚ?

- A) Určitě
- B) Spíše ano
- C) Spíše ne
- D) Určitě ne

3) POKUD BYSTE SE CHTĚL/A NĚKDY PŘESTĚHOVAT Z OBCE, PROČ?

- A) Kvůli zaměstnání, studiu
- B) Důvody bydlení
- C) Kvůli lepší dostupnosti obchodů, lékařů, úřadů (pošta, finanční úřad)
- D) Kvůli lepšímu dopravnímu spojení
- E) Nechci se stěhovat z obce
- F) Jiné (prosím uveďte)

4) KDE JSTE ZAMĚSTNÁN/A, KDE STUDUJETE?

- A) V obci
- B) V okolních obcích (do 10 km)
- C) Jinde (uveďte prosím kde)
- D) Nejsem zaměstnán/a

5) JAK HODNOTÍTE DOPRAVNÍ SPOJENÍ OBCE S OKOLNÍMI A VĚTŠÍMI CENTRY? (Lze volit dvě odpovědi).

- A) Výborné
- B) Dostačující
- C) Slabé
- D) Nedostačující
- E) Mám svůj dopravní prostředek

6) KDE ZPRAVIDLA USKUTEČŇUJETE BĚŽNÉ NÁKUPY (POTRAVINY, ZELENINA, DROGERIE)?

- A) V obci bydliště
- B) V okolních obcích
- C) Pracoviště
- D) Jinde

7) KDE NAVŠTĚVUJETE LÉKAŘE A LÉKÁRNU? (Uved'te prosím místo).

- A) V obci bydliště
- B) V okolních obcích (spádová obec, okresní město, krajské město)
- C) Pracoviště
- D) Jinde

8) NACHÁZÍ SE VE VAŠÍ OBCI ŠKOLA?

- A) Ne
- B) Nižší stupeň ZŠ
- C) Nižší i vyšší stupeň ZŠ
- D) Jiný typ školy (např. SŠ)
- E) Mateřská škola

9) VYUŽÍVÁTE MÍSTNÍ HŘIŠTĚ?

- A) Ano, využívám
- B) Spíše ano
- C) Spíše ne
- D) Vůbec ne

10) KTERÉ AKCE SE V OBCI POŘADAJÍ?

- A) Kurzy
- B) Besedy na určité téma
- C) Vzdělávání
- D) Školení
- E) Přednášky dotýkající se např.: historie obce, regionu apod.
- F) Žádné

11) VYUŽIL/A BYSTE VZDĚLÁVACÍ KURZY (ŘEMESLA, PRÁCE S POČÍTAČEM, RUČNÍ PRÁCE, PÉČE O ZDRAVÍ, VÝUKA CIZÍCH JAZYKŮ APOD.), POKUD BY SE V OBCI KONALY?

- A) Ano, rád/a bych se zdokonalil/a
- B) Možná, záleží na tom, o jaký kurz by se jednalo
- C) Ne, vůbec

12) JAK HODNOTÍTE MEZILIDSKÉ VZTAHY V OBCI?

- A) Výborné
- B) Spíše dobré
- C) Spíše špatné
- D) Špatné
- E) Nezajímají mě

13) JAKÝ ZVYK NEBO TRADICE SE TĚŠÍ NEJVĚTŠÍ OBLIBĚ?

- A) Masopust
- B) Velikonoce
- C) Stavění májek
- D) Letnice (svatodušní svátky)
- E) Dožínky
- F) Sv. Martin (posvícení)
- G) Poutě
- H) Jiný (prosím uveďte jaký)

14) ÚČASTNÍTE SE MÍSTNÍCH TRADIČNÍCH ZÁBAV V OBCI?

- A) Ano, pravidelně
- B) Spíše ano
- C) Spíše ne
- D) Vůbec ne

15) JAK HODNOTÍTE SPJATOST OBYVATEL OBCE S TRADICEMI?

- A) Silná
- B) Spíše silná
- C) Spíše slabá
- D) Slabá

16) JAKÉ TYPY PODNIKŮ SE V OBCI NACHÁZEJÍ?

- A) Soukromé rodinné firmy
- B) Mikropodniky do 10 zaměstnanců
- C) Malé podniky 10–49 zaměstnanců
- D) Střední podniky 50–249 zaměstnanců
- E) Podniky s 250 a více zaměstnanci

17) JAK HODNOTÍTE ÚROVEŇ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY (CHODNÍKY, ČISTIČKA, VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ)?

- A) Výborná
- B) Dostačující
- C) Slabá
- D) Nedostačující

18) JAK HODNOTÍTE ÚROVEŇ NABÍDKY PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ V OBCI?

- A) Výborná
- B) Dostačující
- C) Slabá
- D) Nedostačující

19) JAK HODNOTÍTE OBČANSKOU VYBAVENOST - LÉKAŘSKOU PÉČÍ?

- A) Výborná
- B) Dostačující
- C) Slabá
- D) Nedostačující

20) JAK HODNOTÍTE SPJATOST OBYVATEL OBCE S PŘÍRODNÍM PROSTŘEDÍM?

- A) Silná
- B) Spíše silná
- C) Spíše slabá
- D) Slabá

21) CO VÁM V OBCI DUNAJOVICE NEJVÍCE CHYBÍ? (Lze označit více odpovědí, maximálně však tři).

- A) Příležitost k zaměstnání, škola
- B) Dopravní spojení
- C) Technická infrastruktura (veřejné osvětlení, kanalizace, chodníky)
- D) Sociální služby (lékař aj.)
- E) Kulturní, sportovní vyžití
- F) Aktivní práce zastupitelstva
- G) Pocit bezpečí
- H) Čisté životní prostředí, upravenost obce
- I) Obchody, úřady (finanční úřad, pošta aj.)
- J) Jiné (prosím uveďte co)

22) OHODNOŤTE KAŽDOU POLOŽKU, JAK JSTE V OBCI SPOKOJEN/A (HODNOCENÍ JAKO VE ŠKOLE: 1 - VELMI SPOKOJEN/A, 2 - SPOKOJEN/A, 3 - SPÍŠE NESPOKOJEN/A, 4-VELMI NESPOKOJEN/A):

- A) Bezpečnost
- B) Kultura, tradiční zábavy
- C) Sportovní vyžití
- D) Služby, obchod
- E) Činnost obecního úřadu, zastupitelstva

23) CO BYSTE V OBCI ZLEPŠIL/A? (PROSÍM UVEĎTE):

.....
.....

24) MYSLÍTE SI, ŽE SE OBČANÉ MOHOU DOSTATEČNĚ VYJÁDŘIT K DĚNÍ V OBCI?

- A) Ano, vždy jsou vyslechnuti
- B) Spíše ano
- C) Spíše ne
- D) Ne, nikdo není na názory občanů zvědavý

25) ZA POSLEDNÍCH 10 LET SE VZHLED OBCE DUNAJOVICE ZMĚNIL:

- A) Určitě k lepšímu
- B) Spíše k lepšímu
- C) Spíše k horšímu
- D) Určitě k horšímu
- E) Nezměnil se

26) ZPŮSOB VAŠEHO BYDLENÍ:

- A) Statek
- B) Rodinný domek
- C) Byt
- D) Jiné

27) POHLAVÍ:

- A) Žena
- B) Muž

28) VĚKOVÁ KATEGORIE:

- A) Do 20 let
- B) 21–30 let
- C) 31–40 let
- D) 41–50 let
- E) 51–60 let
- F) 61–70 let
- G) Nad 70 let

29) NEJVYŠŠÍ DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ:

- A) Základní
- B) Vyučen/a
- C) Středoškolské s maturitou
- D) Vysokoškolské

30) RODINNÝ STAV:

- a) Svobodný/á
- b) Ženatý/vdaná
- c) Rozvedený/á
- d) Vdova/vdovec

31) POČET ČLENŮ V DOMÁCNOSTI:

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5
- F) Více než 5

Value Survey Module 94 & 2013

Autoři: Geert Hofstede & Gert Jan Hofstede

Představte si ideální zaměstnání – pokud jste zaměstnán(a), bez ohledu na to, jaké je Vaše současné zaměstnání (napíšte písmeno "x" u vámi zvolené odpovědi).

- 1 = nanejvýš důležité
- 2 = velmi důležité
- 3 = mírně důležité
- 4 = málo důležité
- 5 = velmi málo důležité či nedůležité

Jak důležité by pro Vás bylo...

Příklad:

15 Mít osmihodinovou pracovní dobu

1	2	3	4	5
	x			

1 Mít dost času na vlastní osobní život

1	2	3	4	5

2 Mít dobré pracovní prostředí (dobré větrání a osvětlení, dostatek místa apod.)

1	2	3	4	5

3 Respektovat nadřízenost vedoucího pracovníka

1	2	3	4	5

4 Být ohodnocený za dobrý výkon

1	2	3	4	5

5 Preferovat jisté zaměstnání

1	2	3	4	5

6 Pracovat v příjemném kolektivu

1	2	3	4	5

7 Konzultovat se svým nadřízeným strategická rozhodnutí

1	2	3	4	5

8 Mít příležitost kariérního růstu

1	2	3	4	5

9 Nedělat práci, která je nezajímavá

1	2	3	4	5

10 Žít ve vhodné lokalitě

1	2	3	4	5

11 Mít práci, kterou bude respektovat rodina a přátelé

1	2	3	4	5

Jak jsou pro Vás ve Vašem osobním životě, důležité následující věci? (napište písmeno "x" u vámi zvolené odpovědi)

- 1 = nanejvýš důležité
- 2 = velmi důležité
- 3 = mírně důležité
- 4 = málo důležité
- 5 = velmi málo důležité či nedůležité

12 Šetrnost

1	2	3	4	5

13 Mít čas pro zábavu

1	2	3	4	5

14 Úcta k navyklému

1	2	3	4	5

15 Mít jen několik málo nároků/požadavků

1	2	3	4	5

16 Snažit se vyhovět známému

1	2	3	4	5

17 Spořivost (neutrácet více, než je třeba)

1	2	3	4	5

18 Jak často se cítíte nervózní nebo napjatý(á) při práci?

nikdy	zřídka	někdy	často	vždy

19 Jak často se, podle vašich zkušeností, podřízení bojí vyjádřit svůj nesouhlas se svými nadřízenými (nebo studenti se svými učiteli)?

nikdy	zřídka	někdy	často	vždy

20 Jste spokojeným člověkem?

vždy	často	někdy	zřídka	nikdy

21 Zabraňují vám ostatní lidé nebo okolnosti dělat to, co pravdu dělat chcete?

ano, vždy	ano, často	někdy	ne, zřídka	ne, nikdy

22 Jak byste popsali váš celkový zdravotní stav v poslední době?

výborný	velmi dobrý	dobrý	špatný	velmi špatný

23 Jak jste hrdý(á) na to, že jste občanem vašeho státu?

velmi hrdý(á)	poměrně hrdý(á)	trochu hrdý(á)	nepříliš hrdý(á)	ani trochu hrdý(á)

Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky? (napište písmeno "x" u vámi zvolené odpovědi)

- 1 = naprosto souhlasím
- 2 = souhlasím
- 3 = nejsem rozhodnut(a)
- 4 = nesouhlasím
- 5 = naprosto nesouhlasím

24 Většinu lidí se dá věřit

1	2	3	4	5

25 Člověk může být dobrým manažerem, i když nemá přesnou odpověď na většinu otázek, které mohou jeho podřízení vznášet v souvislosti se svou prací

1	2	3	4	5

26 Organizační struktura, ve které mají někteří podřízení dva nadřízené je něco, čemu je třeba za každou cenu se vyhnout

1	2	3	4	5

27 Ze změn na pracovišti je obvykle více škody, než užítku

1	2	3	4	5

28 Organizační předpisy podniku se nesmějí porušovat, a to ani tehdy, když si zaměstnanec myslí, že jedná v zájmu organizace

1	2	3	4	5

29 Když lidé v životě selžou, je to často jejich vlastní vina

1	2	3	4	5

30 Trvalé úsilí je nejjistější cesta k výsledkům

1	2	3	4	5

**Některé informace o Vaší osobě
(pro statistické účely)**

31 Jste:

muž	žena
<input type="text"/>	<input type="text"/>

32 Kolik je vám let:

< 20	20-24	25-29	30-34
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

35-39	40-49	50-59	60 +
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

**33 Kolik let školního vzdělání jste řádně absolvoval(a)
(včetně základní školy):**

10 let a méně	11 let	12 let	13 let	14 let
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

15 let	16 let	17 let	18 let a více
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

34 Jestliže máte nebo jste měl(a) placené zaměstnání, o jaký druh práce se jedná nebo jednalo?

☐	Neplacené zaměstnání (zahrnuje studenty prezenčního studia)
☐	Nekvalifikovaná manuální práce
☐	Běžně vyškolený úředník (úřednice) nebo sekretářka
☐	Vyučený či odborně zaškolený řemeslník, technik, informatik, zdravotní ošetřovatel(ka), umělec (umělkyně) apod.
☐	Vysokoškolsky vyškolený profesionál apod. (ne manažer)
☐	Manažer jednoho či dvou podřízených (ne manažerů)
☐	Manažer jednoho nebo více manažerů

35 Jaká je Vaše státní příslušnost (např. ČR, SR,...)?

36 A jaká byla Vaše státní příslušnost při narození (např. ČR, SR,...)?

- konec dotazníku -
Děkujeme Vám za vyplnění!

Příloha 4: Test barevně sémantického diferenciálu

TBSD

Jméno:

Věk:

Vzdělání:

Povolání:

Radost			
Práce			
Matka			
Samota			
Minulost			
Já (sám)			
Děti			
Život			
Otec			
Zábava			
Smrt			
Klid			
Kamarádi / Kamarádky			
Úzkost			
Hádka			
Vítězství			
Strach			
Nuda			
Lidé			
Nemoc			
Vzdělání			
Muži			
Štěstí			
Nálada			
Změna			
Domov			
Ženy			
Povinnosti			
Budoucnost			

Pracoviště			
Být první			
Láska			
Nadřizený			
Únava			
Alkohol			
Formálnost			
Otevřenost			
Konzultace			
Společenství			
Prospěch jedince			
Spolupráce			
Kontrola			
Důvěra			
Výkon			
Vztahy			
Okamžitý zisk			
Investice			
Spotřeba			
Příroda			
Jistota			
Řešení problémů			
Pravidla			
Riziko			
Akceschopnost			
Nároky			
Skromnost			
Požitky			
Střídmost			

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

Příloha 5: Výsledky testu barevně sémantického diferenciálu

Tabulka pořadí hodnot society

všech 12 respondentů

	Slovo	Pořadí barev v nevědomí	Směrodatná odchylka (míra shody)
1	Štěstí	9,58	3,82
2	Domov	11,17	5,51
3	Matka	11,33	5,81
4	Radost	11,50	6,60
5	Zábava	11,83	6,54
6	Společenství	12,58	5,06
7	Důvěra	12,67	4,59
8	Spolupráce	13,00	5,79
9	Kamarádi / Kamarádky	13,08	6,85
10	Jistota	13,58	6,47
11	Příroda	13,58	6,24
12	Nálada	13,67	6,11
13	Vzdělání	13,75	7,22
14	Láska	13,92	9,01
15	Vztahy	14,00	5,49
16	Děti	14,08	7,62
17	Vítězství	14,25	7,71
18	Otec	14,33	6,75
19	Život	14,67	7,34
20	Budoucnost	15,17	6,84
21	Požítky	15,42	6,53
22	Střídmost	15,42	4,99
23	Klid	15,58	4,27
24	Lidé	15,75	5,28
25	Já (sám)	15,75	5,08
26	Výkon	15,75	8,31
27	Skromnost	16,75	5,00
28	Být první	16,75	8,60
29	Řešení problémů	16,92	5,69
30	Konzultace	17,08	5,63
31	Práce	17,33	6,28
32	Otevřenost	17,42	5,94
33	Pracoviště	17,58	7,27
34	Změna	18,17	4,45
35	Okamžitý zisk	18,33	6,09
36	Pravidla	18,58	6,24
37	Muži	18,75	7,97
38	Ženy	18,83	4,26
39	Nadřazený	19,33	7,32
40	Minulost	19,42	4,52
41	Akceschopnost	19,42	7,12
42	Prospěch jedince	19,92	6,17
43	Kontrola	20,25	5,13
44	Únava	20,42	5,22
45	Nárok	20,50	5,02
46	Povinnosti	20,67	6,34
47	Investice	21,25	6,61
48	Alkohol	21,58	6,82
49	Formálnost	21,75	3,92
50	Hádka	22,58	7,02
51	Riziko	22,83	6,43
52	Spotřeba	23,33	4,05
53	Strach	25,50	6,84
54	Nuda	26,75	4,62
55	Úzkost	26,75	6,87
56	Smrt	27,92	5,66
57	Samota	28,00	5,60
58	Nemoc	29,08	4,52

Příloha 6: Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce Dunajovice

Rozhovor s panem F. Uhlířem, starostou obce Dunajovice, na téma Rozvoj a stabilizace Dunajovic a venkova obecně.

1) Jaký je Váš názor na podmínky života na venkově, myslíte si, že se zlepšují, zhoršují, nebo se nemění?

Myslím, že se zlepšují. Obcím narostly za poslední roky daňové příjmy do rozpočtů, které investovaly spolu s dotacemi na opravy silnic, opravy a výstavby nové infrastruktury (vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod, rozvoj bydlení), v malých obcích roste nová výstavba a tím se přesouvá na venkov obyvatelstvo z měst. Na venkově je dostupné internetové připojení, které umožňuje práci doma, reklamu firmám sídlících v malých obcích. Zvýšily se příjmy obyvatelstva na venkově (soukromníci, malé firmy) a všechno obyvatelstvo nemusí dojíždět za prací do okolních měst.

2) Jste spokojen se vzhledem obce Dunajovice – dostatek zeleně, hřiště, pořádek a čistota obce?

Vcelku ano, příroda obklopuje celou obec, hřiště funguje pro malé děti, ale i dospělí mají možnost si zahrát nohejbal, volejbal, tenis. Obec nese nemalé náklady na údržbu návsi, úklid odpadků, na druhé straně nemá finanční prostředky na vybudování a provoz nějakých sportovních „top“ areálů.

3) Ohodnoťte každé slovo od 1 do 4 podle toho, jak jste v obci spokojen (1 - velmi spokojen, 2 - spíše spokojen, 3 spíše nespokojen, 4 - velmi nespokojen) s:

A) Bezpečnost	2
B) Kultura, tradiční zábavy	2
C) Sportovní vyžití	2-
D) Životní prostředí, čistota	1
E) Služby, obchod	3
F) Aktivita obyvatel	2-
G) Dopravní obslužnost	3
H) Technická infrastruktura (kanalizace, chodníky, veřejné osvětlení)	1

4) Jakou zábavu/tradiční akci považujete v obci za nejpovedenější a proč?

Určitě Dětský den a Vítání léta, protože se na této akci podílí a při ní se baví převážná část obyvatel obce.

5) Myslíte si, že místní tradiční zábavy přispívají k lepším vztahům mezi občany obce?

Asi ano, protože se obyvatelé sejdou ve společnosti se svými sousedy, posedí, popovídají o svých problémech, o problémech obce. Převážnou část roku jsou lidé v zaměstnání, připravují otop na zimu, opravují a přestavují svá sídla, starají se o své potomky, mají své potřeby kulturního a sportovního vyžití, sledují internet, televizi. Všechny tyto aktivity zabírají jejich volný čas. Když se pořádá nějaká akce po dvou až třech měsících, tak si myslím, že se na ni obyvatelé těší a rádi přijdou.

6) Účastní se někdy občané zasedání zastupitelstva obce?

Ojedinele, pouze když mají stížnost na chod obce, na starostu, nebo když je někdo výslovně pozván k projednání, nebo přednesení nějakého problému. Někdy ani v tomto případě nepřijdou.

7) Máte často zpětnou vazbu na jednání zastupitelstva? Obrací se na Vás často občané s tím, co se jim líbí nebo nelíbí?

Většinou ne přímou vazbu, konkrétně nikdo nepřijde a neřekne: „Co jste to schválili, to je hloupost!“, ale nepřímou z doslechu, přes jinou osobu, jiného občana. To je to, co mi vadí. Například: na minulém zastupitelstvu obce byl schválen nákup zahradního traktoru na údržbu zeleně na čistírně odpadních vod (ČOV), vodárně, vrtu, v parku, na návsi, okolo rybníka, parkoviště pod Horou, krajnic místních komunikací, louky pod bývalým rybníkem Hlinský, lesních pozemků okolo silnice do Lišova a jiných obecních pozemků. Zastupitelům jsem předložil výpočet nákladů na sečení trávy při koupi nové sekačky se sběrem a odvozem trávy, a proti tomu náklady při koupi traktoru s mulčováním bez odvozu trávy. Zároveň byly vyčísleny náklady na pracovní sílu (zaměstnance) a náklady, které by se daly ušetřit při údržbě zeleně traktorem, produktivitou práce, úsporou času, který by mohl zaměstnanec využít při práci v lesích obce. Úspory byly většinou zastupitelů akceptovány, a proto byl nákup traktoru schválen. Za dva dny po schválení jistí občané začali roznášet, že starosta založil „technické služby“: „Vždyť mu to přece nemůžete dovolit koupit traktor“. Již před schvalováním rozpočtu na rok 2014 byl zamítnut požadavek starosty na koupi zahradního traktoru. Já sám vlastním „hobby“ zahradní traktor na sečení trávy, prohrnování sněhu, sběr listí, převoz materiálu po zahradě a mých pozemcích. Nejsem sám v obci, je nás více. Víím, jakou mám časovou úsporu, víím, jaké jsem měl náklady za 10 let vlastnictví a používání traktoru na opravy. Víím, že je to úspora a už se mi pořizovací cena zaplatila v úsporách. Dosud slouží. To co mám vyzkoušené na vlastním majetku, to dobré, se snažím prosazovat na obecním majetku, dobré věci ze svého života dávám obci, jejím občanům. Jenomže to se nesetkává u některých občanů s pochopením. Nevím proč. Přitom tito občané, kteří nejsou schopni pochopit, že když se peníze nedají vydělat, tak se nechají dobrým rozhodnutím ušetřit, byť počáteční náklady jsou vyšší. Již staré přísloví říká: „Nemám na to, abych si kupoval levné věci“. Ano, při nákupu je to levné, ale vydrží to sotva po dobu záruky. Na to obec opravdu nemá. Vadí mi, že někteří občané nepřijdou, nezeptají se, jak to opravdu je, proč to děláme, že nás k tomu třeba nutí legislativa státu, nediskutují, nesnaží se před zastupitelstvem, nebo před starostou své názory obhájit, a na druhé straně nejsou schopni uznat jiný názor a svou chybu a podpořit dobrou věc.

8) Jde výkon funkce starosty a vedení občanů v Dunajovicích dobře? Vyjadřují občané často své názory k obecním záležitostem?

Připomínky jsou, nedovedu si představit, že by nebyly. Některé jsou věcné, některé méně věcné a další část, není malá, jsou připomínky, názory občanů, které nemají podklad v legislativě. Bohužel, náš Parlament chrlí jeden zákon za druhým, stále se mění předpisy, nařízení, podmínky jak pro občany, tak pro obce, kraje, státní i soukromé organizace. Bohužel, občané nejsou schopni chápat touto rychlostí, kterou nám zde zákonodárci mění podmínky života, tyto změny. Obzvláště je to problém u starších občanů a mládeže. Příklad: v roce 2014 byl třikrát novelizován zákon o veřejných zakázkách. Třikrát za rok se změnilly podmínky pro zadávání zakázek.

9) Mohou se občané dostatečně vyjádřit k dění v obci? Jsou vždy vyslyšeny jejich připomínky a přání?

Ano, myslím si, že můžou. Vždy jsou vyslechnuti, je jim starostou obce i vysvětleno, proč se jak starosta, tak zastupitelstvo k nějakému problému staví. Problém je v tom, že většinou přijdou „s křížkem po funuse“. Příklad: pravidelně každý měsíc zasedá

zastupitelstvo obce. Pozvánka na zasedání zastupitelstva obce je vždy minimálně týden před zasedáním vyvěšena jak na kamenné úřední desce, tak na elektronické úřední desce na webu obce. Když není občanka nebo občan, majitel nemovitosti doslova pozván na zasedání zastupitelstva obce s tím, aby se vyjádřil, tak se nikdo nedostaví. Před zasedáním zastupitelstva obce se snad ještě nikdo nepřišel zeptat na bod, který je navržen k projednávání. Přitom se projednávají důležité věci, které jsou spjaty jak se životem občanů, tak s každodenním provozem obce (čistírna odpadních vod, vodovod, jiné investice většího rozsahu). Například poslední zasedání zastupitelstva a pachtovní smlouva na rybníky Nový u Dunajovic a Ráček, jejich odbahnění, oprava hrází rybníků. Tento bod se projednával asi 2,5 hodiny. Nakonec jsme došli k hlasování, ale ještě to není dokončené, nejsou stanoveny podmínky pachtovní smlouvy. Prozatím nikdo neměl žádnou připomínku, nikdo se o smlouvu nezajímal. Věřím tomu, že až se rozhodne a podepíše smlouva, budou připomínky. Na tomto posledním zasedání zastupitelstva obce bylo rozhodnuto o nákupu zahradního traktoru na sečení trávy na veřejných prostranstvích, pozemcích obce. Tento bod byl opakovaně předkládán již od schvalování rozpočtu na rok 2014, 2015. Až nyní bylo schváleno usnesení o koupi traktoru. Okamžitě po schválení se ozývaly hlasy, vedla se diskuze, objevovaly se ohlasy typu: „To si nemůže starosta dovolit, koupit si traktor, ať chodí zaměstnanec za sekačkou, nemusí se vozit na traktoru.“ Bohužel toto mě velmi mrzí. Přitom jsem zastupitelům předložil rozpočet na nákup sekačky a s tím spojených nákladů na odvoz trávy obecním vozem, nájem kontejneru a odvoz kontejnerem na kompostárnu, proti tomu náklady na nákup traktoru, ušetření finančních prostředků produktivitou práce zaměstnance, ušetření nákladů na odvoz trávy a na kompostování. Kdyby se občané, kteří vedli tuto uzavřenou diskuzi, účastnili zasedání zastupitelstva obce, mohli by slyšet argumenty, mohli by si sami spočítat, že koupí traktoru sice neušetříme pořizovací náklady, ale ušetříme na provozních nákladech. Za 10 let to dělá pořizovací cenu zahradního traktoru a ještě 1,5 ceny k tomu. Právě proto nechápu, proč se vede nesmyslný „boj“ některých občanů se starostou. K nákupu zahradního traktoru s mulčováním nás nutí změna legislativy v odpadovém hospodářství, třídění odpadu, bioodpadu a jeho likvidace. Nemohu chtít od občanů, aby si doma kompostovali trávu, a přitom obec bude vyhazovat veřejné finanční prostředky za odvoz trávy do kompostárny. To bych musel odstoupit z funkce. Nákupem zahradního traktoru vlastně předcházíme bioodpadům a tím i zbytečným nákladům na kompostování trávy a listí.

10) Je hodně občanů ochotno obci dobrovolně pomáhat?

Ano, jsou mezi námi občané, přátelé obce, chalupáři, kteří se podílejí na veřejném životě. Je jich většina a je třeba jim za to poděkovat. Myslím si, že když se dělá nějaká smysluplná akce, tak lidé jdou pomoci.

11) Rozdělte 100 % mezi následující skupiny obyvatel tak, jak si myslíte, že jsou zastoupeny v obci Dunajovice:

a) lidé, kteří jsou ochotni pomoci a přicházejí se svými nápady	30 %
b) lidé, kteří jsou ochotni pomoci, ale nepřicházejí s vlastními nápady	30 %
c) lidé, kteří pomohou, ale je těžké je přesvědčit	10 %
d) lidé pasivní, neaktivní, nespolupracující	15 %
e) lidé kritizující a mařící činnost zastupitelstva, starosty, resp. obce	15 %

12) Myslíte si, že místní hřiště je dostatečně využíváno ke sportovnímu účelu?

Víceúčelové hřiště je využíváno nárazově, hlavně v letních měsících. Asi tady nejde o časově plné využití, je dobře, že jej máme, můžeme jej využívat a náklady na provoz a údržbu jsou prakticky nulové.

13) Jaké si myslíte, že jsou důvody pro přistěhování nových občanů do obce Dunajovice?

Občany pravděpodobně láká malá obec v dosahu krajského města, nedaleko od Třeboně, příroda, krajina, klid, fungující základní služby obyvatelům – elektřina, voda, kanalizace, soukromí. Všechny rodinné domy jsou obydlené, kromě č. p. 16, nebo jsou užívány jako chalupy k rekreaci. V obci není žádný dům na prodej. Jsou zde tři bytové domy, jeden je ve společném vlastnictví majitelů bytových jednotek. Tam také není volný byt. Jediní přistěhovaní občané jsou majitelé novostaveb, v minulosti kupci nemovitostí, které si opravili, dále dědicové nemovitostí a potom část obyvatel bytových domů č. p. 86 a 87.

14) Myslíte si, že je autobusová obslužnost v obci dostatečná?

Určitě ne. Poslední autobus v 16:10 z Třeboně a 17:00 z Lišova, potom nic. Sobota a neděle nic. Bohužel, když nejede autobus z práce, tak nepojede nikdo ani autobusem do práce. Autobusové spojení nedostačuje ani školákům základních škol. Když navštěvují nějaké kroužky, tak musí rodiče pro ně dojet autem. Když přijede občan v 16:00 hodin z práce a má ve schránce oznámení o uložené zásilce, tak se sice může do Třeboně na poštu dostat, ale domů už musí jít pěšky. Velmi nedostačující ve 21. století.

15) Jak vidíte obec za 10 let? Co by se mělo změnit, jak by měla obec vypadat? Jaké máte s obcí záměry?

Vize je cca 300 občanů, všechny domy obydlené, nebo alespoň užívané k rekreaci. Obydlené minimálně 75%, chalupy maximálně 25%. Čtvrtina občanů děti, polovina občanů v produktivním věku (plátcí daní do rozpočtu obce), čtvrtina důchodců, kteří by mohli předávat informace o obci, krajině, vedení vodovodu, kanalizace, o minulosti těm mladším, kteří ji povedou. Tak jak to ještě dnes dělá například pan Jaroslav Marek, který byl u stavby vodárny, stavby vodovodu, staré kanalizace.

16) Očíslujte následující aktivity od 1 do 4 dle důležitosti, na které by se obec Dunajovice v budoucnu mohla zaměřit (1 - nejdůležitější, 4 - nejméně důležité):

A) Zaměření na okamžitý výsledek, zisk	3
B) Zabránění snižování počtu místních obyvatel	2
C) Zabezpečení prestiže obce	2
D) Zanechání současného způsobu fungování obce	3
E) Zajištění rozvoje obce (zvelebování prostředí obce, vybavenost obce apod.)	2
F) Posilování místních tradic (navázání na historii obce)	2

17) Má obec dostatek finančních prostředků pro svůj rozvoj?

ANO a NE. Obec vybuodovala čistírnu odpadních vod (ČOV), největší investice v obci za posledních 20 let, možná i největší v historii obce, s tím spojená dostavba kanalizace na rozvojové plochy, zakoupila vrt a přírodní řad od vrtu k budově vodárny, zakoupila budovu vodárny, postavila novou přípojku elektřiny k vodárně, vybuodovala vodovod v obci, každý dům má možnost se napojit jak na kanalizaci, tak na vodovod. Vše se

budovalo postupně, jak z rozpočtu obce, tak i s pomocí dotací. Obec opravila střechu a strop na kapli, bez dotace. Opravila a dobudovala místní komunikace, další komunikace čekají. Obec opravila rybník Trávný, Křoví, Malý Nový, další rybníky čekají na opravu. Na budování něčeho nového na „zelené louce“ obec nemá prostředky, nebo lépe řečeno v budoucnu nebude mít prostředky na údržbu, provoz. Opravy a udržování stávajícího majetku obce je nutné dělat průběžně.

18) Využívá v současné době obec nějakou dotaci z EU nebo od státu, kraje?

Ano, bylo požádáno o dotaci z Programu obnovy venkova na dokončení oprav kostela, o dotaci pro obecní jednotky dobrovolných hasičů na výměnu garážových vrat budovy hasičské zbrojnice.

Děkuji za rozhovor.